

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 - Din,
za tuzemstvo 40 - Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2440 (ponoči: 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po
tarifu

Slava kralju Osvoboditelju!

Slovenci se danes oddolžujemo manom prvega jugoslovenskega kralja z odkritjem veličastnega spomenika - Deset tisoči znova spričujejo nezlomljivo ljubezen do Jugoslavije in vdanost kraljevskemu domu Karadjordjevičev

Ljubljana, 6. septembra.

Napočil je veliki praznik našega mesta, višek »kraljevega tedna«, ki ga Ljubljana prireja svojememu vladarskemu domu. Vsa svečana, ozaljšana, bleščača sprejema tisoče in tisoče ljudi, ki prihajajo z vseh strani v mesto, da defilirajo pred spomenikom kralja Petra Osvoboditelja, ki ga v sedežu svoje banovine odkriva slovensko ljudstvo.

Mogočen kakor legendarni junak, ves kraljevski a vendar demokratičen, pravi človek iz ljudstva, vodja, ki s pogledom, uprtim v daljavo, kaže narodu pot v svobodo, - tak bo kameniti kralj Osvoboditelj vstal nad baročno okolje Mestnega trga. In tu bo vkamenjena priča naše ljubezni in hvaležnosti, svet simbol naše svobode, dragocen memento še poznim rodovom: da čuvajo svobodo, neodvisnost in čast naroda, ki je bil dovolj dolgo »podlaga tujčevi peti«.

S spomenikom, ki je zgrajen iz številnih drobniških prispevkov našega ljudstva, pa Slovenci ne izražamo hvaležnosti samo svojemu prvemu narodnemu vladarju po tisočletnem suženjstvu. Kraljev teden je hkrati proslava desetletnice vladanja kralja Aleksandra I., ki nadaljuje in dovršuje delo svojega velikega očeta. Svoboda je trden temelj, toda na njem je treba še izgraditi državo in nacijo. To, prav tako važno zgodovinsko delo, je prevzel kralj Aleksander, ki je vtlesil v sebi modro načelo narodnega in državnega edinstva. Brez tega edinstva, umevanega tolikanj široko, da je v njem prostota za vse pozitivne vrednote in duhovne posebnosti, ki smo jih prinesli v skupno hišo, bi svoboda postala jaden plen trenutnih interesov in prežetih neprijateljev.

Ni edinstva brez svobode, ni svobode brez edinstva! - to nam velewa kameniti spomenik, ki smo ga postavili Slovenci svojemu narodnemu kralju v svoji beli Ljubljani. Deset let naše politične zgodovine, oboježenih z vladanjem kralja Aleksandra I., je deset let borbe za najsvetejšo idejo narodne svobode. Z energično roko je Sin zadržal razvoj, ki je grozil upropasti narodni testament Očeta in je povzdignil edinstvo v najvišje državotvorno načelo. Tako veliki Osvoboditelj živi v velikem Zedinjevalcu.

Karadjordjeviči... Ko je Vožd Crni Jurij potoval preko slovenske zemlje in se ustavljal v Mariboru, je bil slovenski narodni prepoved še v prvem razvoju. Napoleonova Ilirija pa je že vzbudila prve sne o narodnem osvobojenju. Še je bilo treba sto let trdega narodnega dela in boja. Ko je l. 1904. srbski narod kralja Petra Karadjordjeviča za svojega kralja, so bili že prisotni slovenski omladinci, radikali nacionalisti, ki so videli v njem bodočega kralja vseh Jugoslovenov. Kralju Petru ni bila neznan usoda Slovencev. Sprejemal je naše umetnike, govoril je z mnogimi našimi ljudmi, spominjal se je, da je imel kot Peter Mrkonjić, vodja upora bosanske raje, med svojimi bojevniki tudi Slovence. Poznal je politično gibanje, ki se je začelo razvijati na slovenskem jugu in katerega najvidnejši izraz je bil srbsko-hrvatski sporazum. Ko je l. 1914. bila Srbiji vsiljena vojna z Avstro-Ogrsko, je bila kralju Petru in prestolonasledniku Aleksandru že jasno pred očmi skupna usoda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsi vemo, kako čudovito je poslej rasla ta ideja, pronicala v vse kroge, odplavljala preteklost, rušila predsodke, kljubovala zatiranju, rastla in zmagovala: ideja narodnega in državnega edinstva vseh Jugoslovenov.

S Karadjordjevim vladarskim rodom se je v slovenski zgodovini pojavil preokret, ki je važnejši od celih stoletij naše prejšnje zgodovine. V znamenju žezla narodnega vladarja smo šele zaživeli polno narodno življenje. Marsikaj kar nam je bilo prej sen, je zdaj postalo resničnost, ki smo se ji v bujnem toku novih dogodkov tako naglo privadili, da se nismo nič več čudili svojim uresničnim snom. Ko je l. 1920. takratni regent obiskal Ljubljano in Maribor, - prvi obisk narodnega vladarja Slovencev! - je bil deležen sprejema, kakor ga more pripraviti svojemu vladarju samó narod, ki se zaveda, da se je rešil pred svojo narodno smrtjo. Popularnost našega vladarja je med Slovenci od tega časa več kot vladarska: kraljevo stalno poletno bivanje na Bledu je ustvarilo prav intimne vezi med našim prebivalstvom in kraljevo rodovino, vezi, ki jih poleg resničnega spoštovanja preveva resnična, pristna ljubezen.

Tisoči in tisoči Slovencev bodo zbrani

v Ljubljani: tisoči, ki so s svojimi prispevki zgradili spomenik nesmrtnemu Kralju Osvoboditelju. V plapolanju neštetih zastav, v sviranju godb, v vzklikanju navdušenih množic se bo znova

mogočno manifestirala slovenska ljubezen in hvaležnost. In na starem Mestnem trgu bo ostal in stal na straži kameniti simbol časa, ko je narod ustvarjal svoje veliko edinstvo.

Zgodovinski lik kralja Petra

S svojo prestolico Ljubljano vred se klanjajo vsi slovenski kraji spominu velikega kralja Petra I. Osvoboditelja. Naše ljudstvo goji globoko spoštovanje do njega v zavesti, da je kakor morebiti noben drugi vladar v Evropi posebej primer najbojšega patriarhalnega vladarja, gospodarja velike družine, kralja po volji ljudstva. Mogoče izhaja to globoko spoštovanje tudi iz skromnosti, ki diči naš rod. Kralj Peter je bil vzor skromnosti. Od rojstva 29. junija 1844 do smrti 16. avgusta 1921 je bilo njegovo življenje skromno, kakor so spolh skromna življenja, ki prinašajo potomcem bogate in trajne sadove, dozorele v trpljenju, vernem izvrševanju dolžnosti in neomajni zvestobi.

Slovenci so se mnogokrat srečali z velikim pokojnim kraljem. Naš rojak Aleksander Toman je bil z njim v vstaški četi in med veliko množico, ki je leta 1903 pričakovala kralja Petra, ko se je čez Dunaj vozil v Beograd, da zavzame prestol za Aleksandrom Obrenovičem, so bili tudi naši rojaki, ki so klicali: »Slava jugoslovenskemu kralju!« Ostali svet ni tega niti opazil, kaj šele verjel, da se bo to kdaj uresničilo. V dneh največjega ponižanja našega naroda je kralj Peter označil angleškemu publicistu kot največjo željo svojega življenja: videti na kraju svojih let uedinjen v eno močno državo narod Srbov, Hrvatov in Slovencev. Leta so potekla od tega razgovora, kralj Peter je doživel nesmrtno zmage svoje vojske, videl je razpadanje strahovite sile sovražnikov, pred njegovimi očmi pa se je dvigala Jugoslavija. In naposled je bilo dovršeno to, kar so skozi veke gradile generacije našega naroda. Na čelu graditeljev Jugoslavije ostane za večne čase zapisano ime njenega največjega Mojstra in prvega Gospodarja, ki pa je bil obenem tudi naš Oče in Spasitelj.

Kot vodja narodnih ustašev proti turskemu nasilju, kot vojščak v francoski armadi, kot vrhovni poveljnik v balkanski vojni, kot vladar Srbije v svetovni vojni, - vedno mu je bila dolžnost vrhovni življenjski zakon. Bile so težave, v katerih je bil morda on edini, ki ni obupal nad svojo domovino. Ko je avstrijsko orožje že skoraj prevladova-

lo nad srbskim narodom, je bolni kralj stopil med svoje vojske v prve rove, odvezal jih je prispege sebi, prosil pa jih je, naj zvesti ostanke domovini. Sel ni nihče, pač pa so se zagnali Srbi s takim zadnjim nadčloveškim naporom vseh svojih sil nad sovražnika, da je bila usoda avstrijske armade zapečaten in so morali priti Nemci na pomoč. Silnega navala nemških čet in zavratnega bolgarskega napada srbska vojska ni mogla vzdržati. Daleč preko Albanije so se unikali njeni ostanke in med svojimi zvestimi je prenašal vse napore stari vladar. Vzdržal je do kraja in njegovo zaupanje v pravico je zmagalo. Leta 1918 na jesen je pripeljal tedanji regent Aleksander zmagovito srbsko vojsko v osvobodjeni Beograd, kralj Peter I. pa je postal iz kralja male Srbije prvi vladar velike svobodne jugoslovenske države.

Največji jugoslovenski idealizem je spremljal kralja Petra skozi vse življenje. Ko je delal za Srbijo, katero je uvedel med moderne države, je vedno mislil tudi na Jugoslavijo in vse Jugoslovene, ki so ječali pod tujim jarmom. Ko je bila Srbija v preganstvu in ko srbski vojaki-begunci niso imeli nobenih vezi z Jugosloveni daleč onstran sovražnih front, je kralj Peter v Solunu angleškemu novinarju Marschalu dejal med drugim tudi tole:

»Pred začetkom svetovne vojne, ki jo vodijo svobodni narodi proti državam z osvojevalnimi cilji, je bila Srbija svobodna. Bila je žrtve napada, dasi je bila njena največja želja, da ohrani mir in da se more svobodno razvijati. Sovražniki so jo napadli zaradi tega, ker je njena težnja za osvobodjenjem tolikih milijonov Jugoslovenov pod avstrijskim in turskim suženjstvom bila največja zapreka političnim in gospodarskim težnjam vsenemške avtokracije. Srbija se ni hotela postaviti v službo te protislovenske ideje, kakor je storila to koburška Bolgarija, Konstantinova Grčija in Albanija. Zato je svobodno Srbijo pregazila sovražna moč. Ona je bila na vzhodu to, kar je bila Belgija na zapadu. Ko so 29. julija 1914 zagrmeli prvi topovi na Savi in Donavi, pa vse do onega tragičnega božiča leta 1915, ko

so sovražne vojske pogazile Srbijo, je moj narod junaško prenašal vse muke in žrtvoval svoje največje žrtve za svobodo in uedinjenje. Takrat sem spoznala ljubezen svojega naroda do svobode, spoznal pa sem tudi njegovo ljubezen do svojega starega kralja. Na svojca stara leta imam samo eno željo, da bi videl vsaj v zadnjih trenutkih svojega življenja ves naš narod, Srbe, Hrvate in Slovence osvobojene iz suženjstva in uedinjene v eno močno veliko državo, ki sem si jo zamišljaval v svo-

jih mladih letih in za katero sem se boril v svojo pozno starost. »
Sivolasemu vladarju, glasniku svobode in bratstva, velikemu jugoslovenskemu idealistu se je ta želja izpolnila. Pod pezo let in trpljenja je pesalo telo, duša pa se od njega ni ločila, dokler ni bilo uresničeno to, kar je bilo njej najbližje.

Dokler bo Jugoslavija, ne pobeđi ime Petra Osvoboditelja, Jugoslavija je kraljestvo duha Petra Karadjordjeviča.

Pozdrav nekdanjih internirancev

Evo nas, kralj, prišli smo...
Pozno sicer, a prišli smo...
Vsi, - o, ne vsi! -, ki smo šli na to pot,
(Kje so milijoni in tisoči?)
vsi, - o, ne vsi! -, ki smo te čakali,
da slavimo s teboj ta veliki god, v onih
dneh,

ko se plazila še kača strupena po naših
je tleh,
ko je še orel dvoglavci sedel na naših gorah,
ko je še zemlja kril mrak in po dušah bil
strah,
ko so prvi zasutili tvoj korak iz daljav -
(bil je težak kot udar, da se je svet zamajal)

ko si prihajal ti, dedščini prestolov
zavrženih v prah,
knez in izgnanec,
da sprejmeš težko neznanih držav
in ga dvigneš v svojih svetih rokah,
da zablisi
kakor ogenj in kri,
kakor žar grobov in car novih svetov;
ko si prinašal z mečem ustašev
raji svobodo - Peter Mrkonjić -
in zbiral si četo
in sveto osvoje označeval
od gor Srnogorskih

do bele Ljubljane, do mej Korotana;
ko si prihajal in tu se sestajal
s prijatelji, skrit in svetu neznan,
in z njimi sanjal
svoj veliki jugoslovenski sen,
ki so pozdravljali tvoj prihod
in pripravljali pot,
ki vodi k svobodi...
Ker bil si kralj kraljev za one, ki so bili
brez kralja,
vladar njih, ki so jim vladali tuji vladarji,
kralj vsemočnej, ki prihaja kakor solnce
v obzor,
da se mu klanjajo vsi,
ki se ne klanjajo nikomur
ne sili, ne smrti...
Le tebi, ki bil si kralj in vladar neznanih
milijonov
na poljih prostranih od morja do gor,
pričajočih in verujočih
na grozni požar in svetovja vihar...
In vsi so šli s Teboj -
sredi njih je bil prestol tvoj,
žareč kakor plamenica sredi noči,
ki meče žarke v bodoče dni,
razsvetljevala daljne strani,

kjer vladata mir in pravica...
Zagrmile so jih temne noči...

Vihar je udaril v svečani sprejod,
požar je ožaril veliki pohod,
pokrila vso pot sta ogenj in kri...
Fovsod zadivjal je smrtni naval...

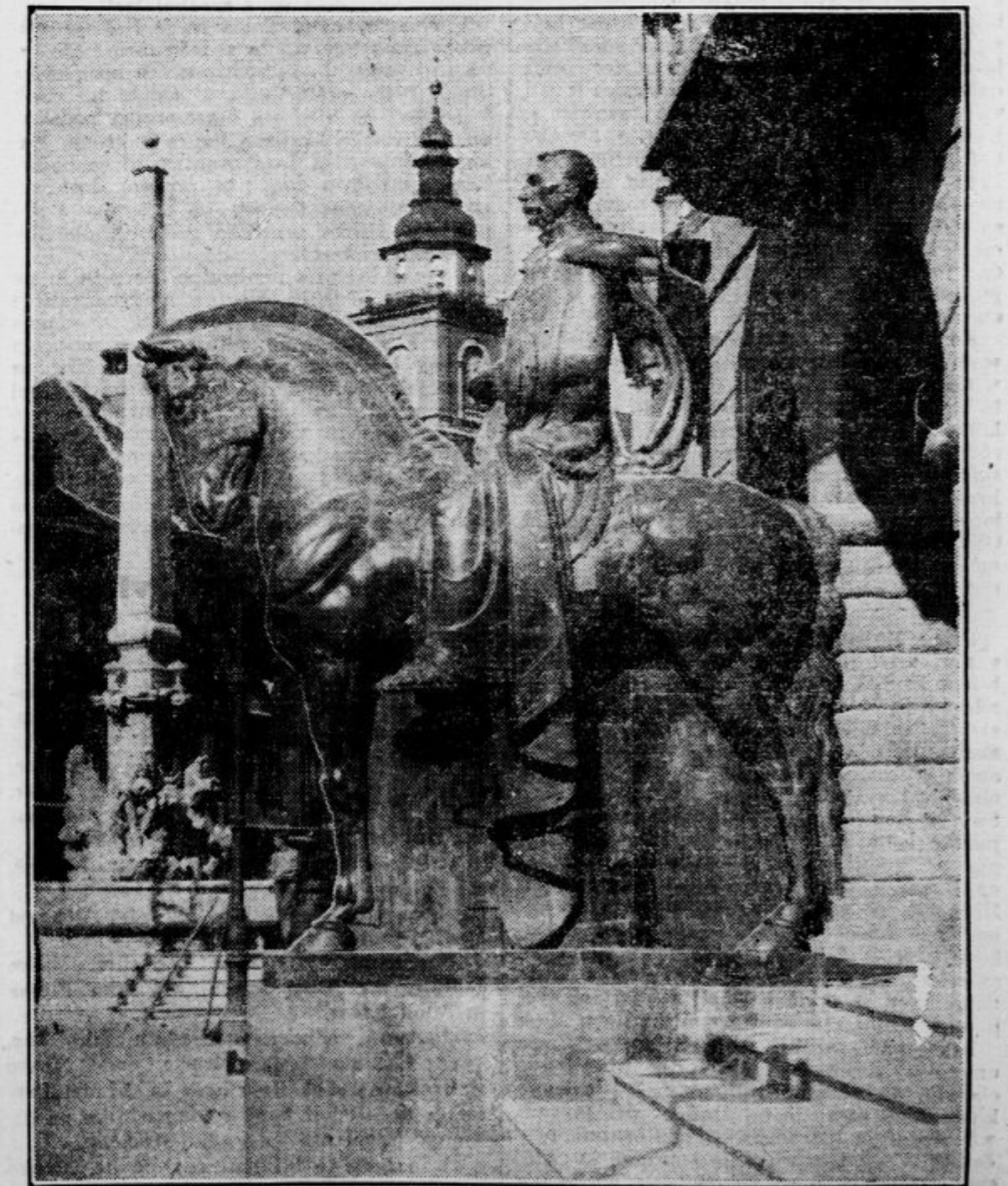
»O kralj!...
Tu sredi nas je prestol tvoj,
in mi gremo s teboj
skozí viharje noči!...
In tvoj meč je sijal
kot da zvezda žari,
in žgal je srca trpeča;
Gorite kakor ognj-kresovi,
obetajoči naš veliki dan!

In src milijonov je šlo s teboj,
ko bil si iz lastne zemlje izgnan,
kakor sen si plaval pred četami v boj.
Ko odgrmeli so zadnji topovi,
bil nada si v ječah obupajočih,
bil misel si v rebeljskih rokah umirajočih,
bil vzhdi si v ranah izdihajočih,
bil kralj si nad kralji
brezdomni kralj
z milijoni verujočih obdan...
In milijonov pričakován...
In ko si se vračal na tla domača,
napočil vseh mrtvih in živih je dan!

In potem si odšel, da nisi videl rok
po naši zemlji se stegujočih,
da nisi videl, ko raste je krog
izdajic zmagujočih
in nevaležnih otrok,
uničujočih tvoj veliki sen.

Da nisi slišal besed bratomornih
in krikov upornih
in gesel razdornih,
ki tvoje kraljestvo jim padlo je v plen.
Da nisi videl, kako so vadljali
za naše svetljane,
kako so pljuvali
na krvave stopinje,
ki v njih pokopana
je čast in slava velikih imen.
Odel si, o kralj!...

In zdaj ko da vračaš se nam iz dalj,
ko da si vzrastel iz naših skal
stojš pred nami, spet sredi nas,
ves v zarji obžarjen je tvoj obraz,
kakor sijal je nam od takrat,
ko si prihajal nas osvobojevat,
ko si prinašal veliki ukaz...
O da ostal bi na večni čas!

Ko bo padla zavesa...

Slovenci prvič pri kralju Petru

Septembra 1904 so se skrivaj odpravila skupina slovenskih idealistov-nationalistov v Beograd. Tam so se vršile velike priprave za svečano kronanje Petra Karadjordjevića za srbskega kralja. Malo je bilo še takrat šteto nacionalistov...

programu. Bilo je sicer samo govora o sodelovanju, a vsakemu izmed udeležencev so stali pred očmi politični cilji. To se je izražalo tudi v vseh govorih in razpravah. Studentski kongres, prvi v jugoslovanskem duhu, ki je zasedal pod predsedstvom pokojnega dr. Zerjavya, je takrat sprejel resolucijo: »Srbska, hrvatska in slovenska omladina bo se osredotočila svoje delovanje za kulturno edinstvo Jugoslovanov...

Ob spomeniku Osvoboditelja

1. Albanska divjina. - Ob razritih stezah nevdramno spe mladi in stari junaki. V nepristopnih gorah se brati z oblaki vreseča črnina klujačev-gavranov, trobeča poplah...

da z Golgota polnjena kupa spočne veličastno vstajenje. - In danes — v čase, ki so za nami, visoko pesem poje Ljubljana; vsa bela, dehteča in razigrana se klanja Spasitelju in sladki omami...

Lojze Dolinar in njegovo delo

Stvaritelj spomenika kralju Petru, mojster, ki je kamnu vžil življenje, je naš akademski kipar Lojze Dolinar. Izmed številnih njegovih del je to njegovo neoporečno najbolje in največje delo. Že mavčni model je razodel vse odlike Dolinarjevega velikega talenta...

dualno izraznost je pričel sliki obraz Matije Gubca, ekspresija vsega onega, kar je takrat divjalo v nas. A poleg Gubca še portretni kip mojstra Jakopića, vrsta kompozicij in studij, favnov in vil... Dolinar je šel svojo pot smotrno dalje. Pri natečaju za Krekov spomenik 1917 je z lahkoto zmagal njegov osnutek in dve leti pozneje je bilo veliko delo dovršeno...

Sporod današnjih svečanosti

Ob 6. Godbe budnice po mestu z izbo-diščem na Mestnem trgu. Ob 8.45. Izprazni se slavnostni prostor pred Mestnim magistratom od vogala Jugoslovanske knjigarnice do Pod tranče in do Frančiškanskega mostu...

Gornji grad, Kamnik, Kranj, Kočevje, Koprivnica, Laško, Litija, Ljubljana, Ljutomer, Logatec, Maribor, Medvica, Murska Sobota, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Radoveljca, Slovenjgradec in Smarje pri Jasah. IV. Posebni vlaki: Posebni vlaki so bili že objavljeni v časopisju. Radi točnih odhodnih časov s posameznih postaj, naj se občinstvo informira pri onih železniških postajah...

Povratek vlakov iz Ljubljane

1. Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana - Novo mesto - Karlovac - Trebnje - St. Janž z vlakom ob 16.15. Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana - Novo mesto - Karlovac - Trebnje - St. Janž in Novo mesto - Straža - Toplice z vlakom ob 18.55.

Ljubljana gl. kol. - Zidani most - Zagreb gl. kol. ob 21.25. Ljubljana gl. kol. - Maribor ob 23. Ljubljana gl. kol. - Zidani most - Zagreb - Pragersko - Čakovec - Ormož - Murska Sobota - Ljutomer - Gornja Radgona in Maribor gl. kol. z vlakom ob 0.03. V ponedeljek, 7. septembra, bo vozil na progi Ljubljana - Jesenice poseben vlak z odhodom iz Ljubljane ob 23. V torek pa bodo vozili zvečer iz Ljubljane v vse smeri posebni vlaki, ki bodo še naknadno objavljeni.

Paradni nastop naše vojske

Slavnostni dan v Ljubljani bo tudi naša slavna vojska v veliki meri povečala s svojimi impozantnimi nastopi. Divizionar general Bogoljub Ilič je izdal naredbo vojaškim edincem, katerim je točno odrejen nastop v slavnostnih dneh. Naredba navaja: 6. septembra, rojstni dan Nj. Vj. protolonasonosnega Petra in spominski dan izročitve novih jugoslovanskih polkovnih praporov...

14 godb

Da bo svečanost odkritja spomenika kralju Petru tem močnejša in da pride impozantna povorka po mestu do popolne veljave, se je obrnil odbor s posebno prošnjo na godba, naj bi se udeležile po možnosti iz bakljade drevi, posebno pa jutri povorki. In odziv je bil nepričakovano velik. Doslej se je prijaviло že 14 godb...

Advertisement for 'Radio Ljubljana' featuring a radio set and promotional text: 'Odkritju spomenika kralju Petru Osvoboditelju... Nabavite si zato radijski aparat!'

Prestolonaslednik kraljevič Peter

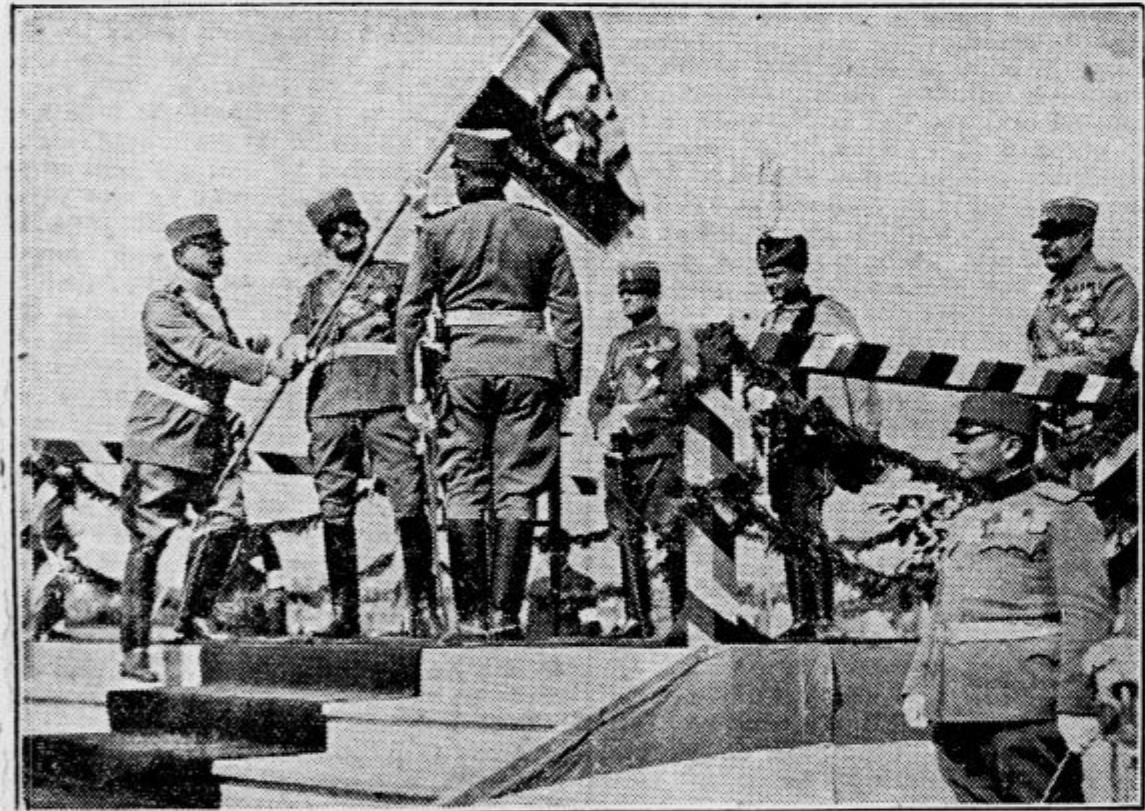
dopolni danes, ko odkrivamo v Ljubljani spomenik njegovemu velikemu dedu, 8. leto svojega življenja

Šesti september 1930

V duhu kraljevega manifesta od 6. januarja 1929, ko je bil napravljen prelom dolgoletnih plemenskih in strankarskih borb, je sledil lani na današnji dan še čin, ki je pomenil nov ogromen korak na poti k popolnemu narodnemu ujedinjenju: naša narodna vojska je dobila nove, jugoslovenske prapore. Lani 6. septembra so polki naše vojske položili na oltar domovine svoje, s slavo ovenčane prapore in v zameno za nje dobili nove v jugoslovenskem razporedu barv, da se na ta način sveča-

seljaka na Ceru in Rudniku, ko so avstro-ogerski polki bežali s srbske zemlje, spremljali so potem srbsko vojsko s starim vladarjem Petrom na čelu preko albanske Golgote, vrnili pa so se z njimi na domača tla po slavni dnevi solunskega proboja.

Z izmenjavo zastav je srbski del našega naroda doprinesel veliko žrtev v korist narodnega in državnega edinstva. Teh žrtev je vreden samo vzvišeni cilj, za katerega so umirali naši najboljši: državno in narodno edinstvo

Nj. Vel. kralj Aleksander izroča komandantom polkov drugemu za drugim nove jugoslovenske polkovne zastave

no manifestira nova doba, inavgurirana z odločnim jugoslovenskim kurzom kralja in njegove vlade.

Ob tej priliki se je izkazala spoštovanja in občudovanja vredna požrtvovalnost srbskega dela našega naroda. Staroslavni prapori, pod katerimi so se borila, umirala in osvobojevala drago jugoslovensko zemljo srbska pokolenja najbolj junaške dobe, so končali svojo službo in odšli kot dragoceni zgodovinski spomeniki v panteon. Z njimi so neolčljivo zvezana imena zmagovalnih bojev, bridkosti, spremljive vojne sreče in slavni osvoboditveni pohodi vseh teh let, v katerih so razpadale verige našega suženjstva ter se kovala naša toliko zaželjena svoboda. Ti prapori so se vili nad četami pri Kumano-ovu in Bitolju, ko je srbski rod mačeval krvavi kosovski poraz, vihrali so nad glavami bojnikov na Ovčinem polju, ob Bregalnici, ko je šlo za to, da se odbije zahrbtni napad zapeljanih bratov, navduševali so junaškega srbskega

v Jugoslaviji. Naša vojska je verno sledila temu cilju tudi v dobi najhujših plemenskih in strankarskih razdorov. Brez ozira na levo in desno je sistematično izvajala načelo državnega in narodnega edinstva ter je v jugoslovenski smeri mnogo ustvarjala in gradila. Dan sprejema novih jugoslovenskih polkovnih zastav je bil izraz in obemem tudi triumf njenega jugoslovenskega udejstvovanja.

Ko je izšel ukaz o izmenjavi polkovnih zastav, je predsednik vlade general Petar Živković v svoji izjavi »Jutru« izrekel naslednje: »Izročitvi novih polkovnih zastav, simboličnemu aktu na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra bo s srcem in dušo prisostvoval ves naš narod, ki bo skupno z vojsko položil prisoje za zmago ideje kraljevega manifesta.«

Tako je bilo, tako je danes ob obletnici in tako bo vedno, dokler živijo Jugoslavija in Jugosloveni.

Velike narodne svečanosti tudi v Zagrebu

Zagreb, 5. septembra n. Danes na predvečer rojstnega dne prestolonaslednika Petra in proslave Jadranske Steže so se pri čele v Zagrebu velike proslave. Že ves dan so prihajali iz raznih krajev na proslavo delegati Jadranske Straže in drugo občinstvo. Z beograjskim vlakom je prispel maršal dvora general Aleksander Dimitrijevič, ki so ga sprejeli zastopniki oblasti in funkcionarji Jadranske Straže. Maršal dvora se je s kolodvora odpravil z avtomobilom v banški dvorec. Nocoj ob 7. je bila po mestu velika baklada ter je sprevod krenil po zagrebških ulicah s trga pred Narodnim gle-

dališčem. Razvitje prapora Jadranske Straže bo jutri pred umetniškimi paviljonom. Prapor bo blagoslovil nadškof dr. Bauer. Po blagoslovitvi bo predsednik oblastnega odbora Jadranske Straže Miroslav Kulmer prečital povelje kumice prapora Nj. Vel. kraljice Marije, predsednik zagrebškega mestnega odbora Jadranske Straže inž. Ribić pa bo imel slavnosti govor. V imenu naraščajo Jadranske Straže bo pozdravil Nj. Vis. prestolonaslednika Petra učenc I. realne gimnazije Ribić. Proslava se bo zaključila s petjem pesmi »Morje Adrijansko«, ki jo bodo odpela združena pevska društva.

Proslava rojstnega dne prestolonaslednika Petra

Beograd, 5. septembra. p. Po vsej državi se bo jutri na svečan način praznoval rojstni dan prestolonaslednika Petra. Posebno svečana bo proslava v Beogradu, v Zagrebu in v Ljubljani bo združena z velikimi narodnimi svečanostmi in to povodom razvitja prapora Jadranske Straže v Zagrebu in povodom odkritja spomenika kralju Petru v Ljubljani. Prestolnica je že danes v zelenju in zastavah, a nocoj je bilo v pričetek proslave oddanih z beograjske trdnjave 31 topovskih strel, naker se je razvila po mestu impozantna baklada. Jutri se bo vršila na vojaškem vežbališču na Banjici velika vojaška parada, pri kateri bo sodelovala celokupna beograjska garnizija, podumavska vojna mornarica in oddelek vojnih letal.

Tyršev sokolski tečaj v Novem Sadu

Novi Sad, 5. septembra. e. Ob udeležbi odličnih predstavnikov oblasti in prosvetnih ustanov Novega Sada je bil danes v slavnosti dvorani moške gimnazije odprt Tyršev sokolski tečaj SKJ, namenjen proslavi 100letnice rojstva dr. Tyrša. Tečaja se udeležuje okrog 100 prosvetnih delavcev iz vseh naših sokolskih žup. Otvoril ga je prvi podstarešina Saveza SKJ br. Engelbert Gangl s predavanjem o značaju dr. Tyrša in njegovih idejah. Sledila so predavanja znanih sokolskih ideologov. Tečaj bo končan s prosvetno konferenco. Poleg drugih bo govoril o pomenu Sokola v slovanstvu tajnik COS br. Vincenc Stepanek iz Prage.

Uveljavljanje civilno-pravnega postopka

Beograd, 5. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra pravde in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in objavil zakon o izpremembi uvodnega zakona za zakonik o sodnem postopku v civilnih procesih. Po tej noveli se glasi 1. člen sodnega postopka tako-le: Čl. 1. Zakonik o sodnem postopku v civilnih pravnih (civilno-pravdni postopek) z dne 13. julija 1929. razen njegovih petega poglavja, dobi obvezno moč za vso državo 1. januarja 1933. Čl. 2. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno mo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Podaljšanje banovinskih proračunov

Beograd, 5. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o podaljšanju proračunskega leta v proračunih kraljevskih banških uprav za proračunsko leto 1930-1931. Zakon se glasi: Čl. 1. Izjemo od določil 2. odstavka 19. člena uredbe o ugotovitvi imovine uprav

Vsi Jugosloveni na delo!

Minister dr. Albert Kramer o svojem odhodu iz Prage, o pomenu nove ustave in o potrebi složnega dela vseh dobromislečnih ljudi

Beograd, 5. septembra r. Dosedanji naš poslanik v Pragi in novi minister za zgradbe dr. Albert Kramer je sprejel beograjskega dopisnika »Prager Presse« ter mu izjavil o svojem slovesu od Prage in o pomenu uvedbe nove ustave v Jugoslaviji med drugim:

Po zaupanju Nj. Vel. kralja sem postavljen za ministra za zgradbe ter zaradi tega zapuščam svoje mesto kot poslanik Jugoslavije v Pragi. Kakor pomeni na eni strani to zaupanje zame izredno čast, tako moram na drugi strani priznati, da mi je težko zapustiti položaj, na katerem sem čutil veliko zadovoljstvo pri svojem delu. Moji odnosi s češkoslovaško vlado so bili najprijetnejši. Poleg tega imam v Pragi in v Češkoslovaški toliko prijateljev in toliko bratske toplote je prevevalo moje stike s predstavniki češkoslovaškega naroda iz vseh slojev, da mi je bila Praga že nekaka druga domovina. Že iz tega razloga boste priznali, da ni samo fraza, ako rečem, da mi je slovo od središča češkoslovaškega naroda zelo težko. Še bom imel priliko, da še v toku prihodnjih tednov posetim Prago in se osebo poslovim od dragega mi mesta.

Kot član velikega jugoslovenskega nacionalnega kabineta bom sodeloval pri izvedbi nove ustave in pri definitivni stabilizaciji naših notranjih prilik. Sami vidite, kako globok vtis v narodu sta napravila manifest Nj. Vel. kralja in ustava, ki je bila s tem manifestom proglašena. Ta kraljevski akt je ponoven dokaz globokega demokratičnega čustvovanja našega vladarja, ki ni niti trenutek pomišljal, da izpolni s šestojanuarskim manifestom narodu dano besedo. Perioda brezparlamentarnega režima je izpolnila kraljeva pričakovanja. Z vdanim sodelovanjem vlade in naroda je vladarju uspelo pomiriti strankarske strasti, ki so grozile upropasti ves narod in državo. Naš kralj je mogel v tej dobi okrepiti temelje nove nacionalne in državne politike, ki vidi v edinstvu naroda in države našo rešitev in edino mogočo osnovo našega notranjega napredka in našega ugleda v družbi ostalih kulturnih narodov.

Nova ustava potrjuje v polnem obsegu našo državno ureditev, kakor je bila uvedena zlasti z zakonom od 3. oktobra 1929. V tem pogledu ni več nobene kompromisa, nobene dvumnosti. Jugoslovenska linija, ki predstavlja popolno enakost Srbov, Hrvatov in Slovencev na vseh področjih državnega in narodnega življenja in v vseh pravih našega razvoja, je definitivno začrtana. S splošnega gledišča se lahko naša nova ustava, zlasti kar se tiče individualnih pravic in splošnih političnih svobod, čini mirno postavi poleg konstitucij ostalih kulturnih narodov. Naravno je, da ne bo ostalo samo pri načelu, nego mislim, da bomo kmalu dobili konkretne zakone za izvedbo na-

... in zdaj že četrti rod!

Že več ko 80 let uporabljajo izkušene gospodinje za pranje mila »Jelen«. Trije rodovi že poznajo to čisto, izdatno milo - in zdaj ga spoznava in čisla že tudi četrti rod!

SCHICHT ^{OVO}
MILO „JELEN“

vedno tako, kakor je bilo, vedno enako dobro

in proračunov banovin in o likvidaciji imovine sedanjih sreskih in oblastnih samouprav z dne 23. oktobra 1929 smejo kr. banske uprave izvrševati plačila v breme dovoljenh jim kreditov po proračunih za l. 1930-1931 do vštete 30. sept. 1931.

Čl. 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah« in ko izgubi veljavo zakon o podaljšanju proračunskega leta v proračunih kr. ban. uprav za proračunsko leto 1930-1931 z dne 13. julija 1931.

K odkritju spomenika kralju Petru

Kipar Ljotze Dolinar, ustvaritelj veličastnega spomenika.

Inž. Ladislav Berz, predsednik odbora za postavitev spomenika.

Preprečen vpad albanskih roparjev Beograd, 5. septembra. AA. Dne 3. t. m. so trije oboroženi neznanci, oblečeni po albansko, skušali preiti iz Albanije na naša tla blizu tako imenovanega Ljuljevega Katuna. Pri tem so prišli v boj z našo orožniško patruljo. Pri streljanju so bili vsi trije neznanci ubiti. Njih identičnost ni ugotovljena, vendar ne more biti dvoma, da jim je bil namen ropanje.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti iz krvavitvam in napadih kapi zasigurava »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevov so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

VABIMO VAS; oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Nudimo olajšana plačila.

A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Naši kraji in ljudje

Moravska se zanima za naše kraje

Uspešno propagandno delo dr. Bohuša Vybiral

Letos pomladi je »Jutro« priobčilo članek o obsežnem prevajalskem delu našega uglednega prijatelja g. dr. Bohuša Vybiral, ki je samo iz slovenske književnosti preložil v češčino 20 knjig in sicer v 20. letih svojega prevajalskega udejstvovanja.

G. dr. Bohuš Vybiral pa ne deluje za naše koristi samo s peresom, marveč tudi z živo besedo. Nedavno smo imeli priliko, preveriti se iz nekega seznama, da je g. dr.

Vybiral imel v zadnjih desetih mesecih 19 predavanj o Jugoslaviji. Predavanja so se tikała jugoslovenske zemlje in ljudstva, glavnih mest, umetnosti, splošno-kulturnih in političnih zadev itd. ter so nudila obilo dobrih in vzpodbudnih informacij o naši domovini. Pri tem pa g. dr. Vybiral ni nikdar

prezrl ali s površnimi opazkami odpravil naših slovenskih krajev, ki jih tako dobro pozna in ki so mu tolikanj pri srcu. Predaval je v Olomoucu, Křelovu, v Senicah, Hněvelinu, Sv. Kopečku, Lutinu, Prostějovu, Kourimu in Lošticah. V Olomoucu večkrat; med drugim je predaval tudi vojaštvu in sicer v češkem in nemškem jeziku. Veliko večino predavanj so spremljale skioptične slike, okrog 150 po številu, ki so bile izdelane po predavateljevih lastnih posnetkih.

G. dr. Vybiral se je nedavno vrnil iz Jugoslavije. Kakor znano, je prebil dobršen del počitnic ob Bohinjškem jezeru; udeležil se je tudi Levstikove proslave v Velikih Laščah. Nato je potoval po Dalmaciji in Bosni ter krenil v Beograd, kjer je navezal razne nove stike. Letošnje bivanje na Slovenskem mu je dalo snov za dve novi predavanja, ki bosta obe posvečeni nam: prvo bo vsebovalo najvažnejše zemljepisne in zgodovinske podatke, pregled kulturnega in gospodarskega življenja, drugo pa bo imelo poseben namen, da vzbudi za Slovenijo zanimanje češkoslovaških turistov, čemur je položil podlago pokojni profesor dr. Chodounský. Žal da so po prevratu ti stiki precej zamrli. Obe predavanja g. dr. Vybiral pravkar sestavlja, in če bi mu kdo mogel poslati lepih, primernih fotografij, bi tako samo koristil propagandi za naše kraje. (Naslov: Dr. Bohuš Vybiral, Olomouc, Resslerova 5.)

Ne bi bilo lepo, če bi naša javnost prezrla nesebično delo, ki ga g. dr. Vybiral opravlja za Jugoslavijo, zato priobčujemo podatke, ki smo jih dobili o njegovih predavateljskih delavnostih. Ti podatki znova dokazujejo, da imamo v tem vnetem in agilnem književniku in prosvetnem delavcu enega najbolj odkritih prijateljev med Čehi. B.

Ponosni smo lahko na planinske reševalce in ne smemo pozabiti, da smo jim dolžni hvalo za plemenito in požrtvovalno delovanje.

Po 40 letih vestne službe v zaslužni pokoj

Ljubljana, 5. septembra.

Kratki latinski rek »Nomen - omen« ni vedno točen, a pri prokuristu Kreditnega zavoda g. Aleksandru Koreniniju drži. G. Korenini je zares korenita markantna oseba.

Rodil se je v prijazni vasi Sv. Peter pod Sv. Gorami, kot sin uglednega posestnika in živinozdravnika. Rodbina je ena najstarejših v vasi. Gimnazijo je študiral v Celju. Po dovršenem študiju je nastopil prvo mesto kot blagajnik dne 4. septembra 1891 pri ugledni bančni tvrdki L. C. Lukmann v Ljubljani. Ko je to tvrdko dne 1. aprila 1907 prevzel sedanji Kreditni zavod za trgovino, obrt in industrijo, je bila g. Koreniniju podeljena tudi prokura — takrat sta poslovali v Ljubljani samo dve banki. Z vzorno vestnostjo je g. Korenini vršil svojo odgovorno službo, vedno visoko cenjen pri vodstvu zavoda in zaradi šegave ljubeznivosti sila priljubljen med tovariši in v širokem krogu prijateljev.

34 let je že naročnik »Slovenskega Narodca« zaveden narodnjak, dolgoleten član Ljubljanskega Sokola in seveda tudi odkrit prijatelj »Jutra«.

Po 40-letnem službovanju stopa v pokoj in se seli v svojo lepo rojstno vasio, kjer bo užival zaslužni pokoj. Svojim petim otrokom je omogočil najboljšo vzgojo, da so danes že vsi dobro preskrbljeni. Blaga zavest, da vseh dolgih 40 let službe ni živel in se trudil zaman, naj g. Aleksandru Koreniniju bdi v srcu do skrajnih meja človeškega življenja!

Edmund Lahajner

Prijatelj pokojnika nam piše: V listih št. 188. in 189. ste poročali o geometrični rešitvi razdelitve kota na tri dele in ste omenili poleg Američana Callahana tudi Slovenca Edmunda Lahajnerja, ki je baje že leta 1912. rešil ta stari problem. Ker mi je bil Edmund Lahajner že izza mladih let dober tovariš in

prijatelj, sporočam o njem naslednje (slika je iz časa, ko je bil še pripravnik mornariškega komisarijata):

Lahajner je bil edini sin ključavničarja v Florjanski ulici, rojen v Ljubljani. Tu se je tudi šolal in je po dovršenem srednji šoli vstopil v mornar. akademijo. Iz tega zavoda pa je zopet izstopil in se posvetil učiteljskemu stanu. Poučeval je na osnovnih šolah, nazadnje v Kranju in slednjic na meščanski šoli v Postojni, kjer je kot strokovni učitelj dne 8. marca 1913. umrl. Kot dijak je bil zelo nadarjen. Bil je dober risar, igral klavir in tudi gosli, slednje v Parmovem orkestru v Kranju. Po naruri je bil družaben in doborvoljen. Zaprtil je bil dvovo z 8 otroci (4 dečke in 4 deklice), tedaj še vse nepreskrbljena. Pač škoda, da ni sam doživel zmage svojega izuma. F. Z.

V par dneh pride v Ljubljano

GROCK

najslavnejši klov, umetnik, čigar ime je znano širom sveta. S svojim ansamblom bo nastopil v

Elitnem kinu Matici
Senzacija prvega reda

Vašemu finemu perilu

daje dvakratno trpežnost LUX!

Za vse fino perilo samo Lux! Na ta način boste varovali barve in tkanino, ker je mencanje nepotrebno. In tudi roke ostanejo lepe in nežne.

LUX

PODALJSUJE TRPEŽNOST VAŠEGA PERILA!

LUX PERE TAKO UDOBNO!
V VROČI VODI RAZTOPITI
V MLAČNI PRATI
V MLAČNI IZPLAKNITI

Pridite in zabavajte se pri premieri sladke, očarljive, z zabavnim dunajskim miljejem prepojene operete po muziki Roberta Stolza

V glavni vlogi!

Willy Forst

Vesela dunajska dekleta

oboževani miljenec filmske publike in kot partnerji

Paul Hörbiger - Lee Parry - Oskar Sima

Krasen dopolnilni spored! Samedan danes in jutri! — Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. dopoldne. — Telefon 2124.

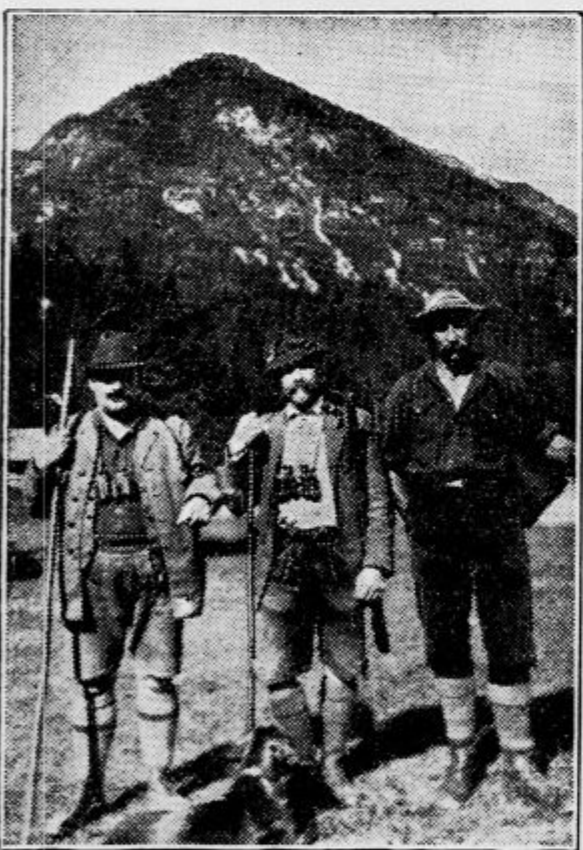
Predstave danes ob 8., 5., 7. in 9. uri. Za izvenljubljanske goste v slučaju potrebe posebne predstave od 11. ure ponoči dalje.

ELITNI KINO MATICA

Pogumni reševalci v naših gorah

Pred 20 leti so ob nesrečah na Triglavu klicali na pomoč turiste — z Dunaja

Mojstrans, 5. septembra. Mnogi turisti so dolžni, če že ne za življenje, pa vsaj za rešitev iz mnogih neprivjetnosti, zahvalo pogumnim reševalni ekipi, ki je splošno znana v naših gorskih krajih in med turisti. Redek je slovenski turist, ki ne bi poznal Čopovega Joža ali Potočnikovega Mihe in njunih tovarišev.

Levo: Janez Rabič, desno Gregor Lah.

Z velikim pompom se dandanes slave razni rekorderji, naši požrtvovalni reševalci v planinah pa so silno skromni in niti ne pričakujejo, da bi kdo omenjal njihova dela, ki daleč nadkričujejo razne proslavljene rekorde. Vsak izmed njih je že rešil veliko število ljudi iz največjih nevarnosti. Ob vsaki uri so takoj pripravljeni, priskočiti na pomoč in se nihče se ni zaman obrnil do njih. Kadarkoli tvegajo svoje življenje, jim je najboljšje plačilo zavest, da so opravili veliko človekoljubno delo in da so se izkazali kot pravi sinovi planin, možje kremenitih živcev in jeklene volje.

Prva sedeča vrsta: Luckman Pavel, Čop Joža, Wolschitz, Zima in Jeklič. Druga vrsta: Čop Albin, Potočnik Miha, Frelich, Rekar in Janez Lah.

Turistika se je začela pri nas uspešno razvijati šele v zadnjih desetletjih in smo v tej dobi dobili kader prav dobrih turistoplezalcev, ki se lahko merijo z najboljšimi inozemskimi turisti. Če pogledamo v preteklost, vidimo, kako neobhodno potrebne so bile reševalne ekspedicije pred leti baš na Gorenjskem, kjer so prav radi merili svoje spretnosti inozemski turisti. Največ jih je privabila severna triglavska stena. Leta 1909. je plezal Viljem Lass s svojim prijateljem po Severni steni in skoro pod vrhom se je zgodila nesreča. Lass je zdrnil v peči, vrv, na katero sta bila oba privezana, pa se je zagodila za skalo. Lassovemu tovarišu ni bilo mogoče, da bi izvelkel prijatelja iz stene, odvezal se je, vrv, ki je držala Lassa, pa je ovil okrog pečine in hitel po pomoč. Tedaj pa še ni bilo domačih izvežbanih plezalcev, ki bi bili kos tako težkemu reševanju. Pozvati so morali reševalce z Dunaja in je ponesrečeni Lass tri dni visel v steni, predno so mu prišli na pomoč. Pomoč iz tolike daljave pa je bila prepozna, kajti nesrečni turist je medtem že izdihnil v težkih mukah. Na to nesrečo se Gorenjci še dobro spominjajo in baš ona je dala pobudo za izvežbanje dobre reševalne ekspedicije. Ravno na mestu, kjer je tako tragično preminul Lass, so naši reševalci rešili že več turistov.

Na prvi sliki vidimo pogumno reševalno ekipo z nedavno rešenim graškim turistom Wolschitzem v sredini. Na sliki pa manjka nekaj zaslužnih članov reševalne ekspedicije; tako na primer ni tu Janeza Koštrja in posebno drznega plezalca Janeza Hlebanje. Druga slika pa nam predstavlja dvojico zaslužnih mož, ki imata velike zasluge na polju domače turistike. Na levi je Janez Rabič, hotelir iz Mojstrane, ki je dobro znan najširšim turistovskim in lovskim krogom. Ze s svojim 17. letom je vodil turiste na Triglav. Na vrhu Triglava je bil že 248 krat. V mlajših letih se je prav pridno udeležoval pri reševalnih ekspedicijah ter je za svoje junastvo dobil več priznanj. Na lovskih pohodih je že večkrat spremljal našega kralja. Na desni strani pa stoji Gregor Lah, ki že 25 let opravlja vodniško službo. Nad 250 krat je že bil na vrhu Triglava. Po vojni je bil udeležen skoro pri vseh ekspedicijah. V Triglavskem pogorju pozna vsako stezico.

Gasilsko društvo v Krškem

je eno najstarejših v Sloveniji. Nedavno je slavilo 60letnico svojega obstoja in dela in je ob tej priloiki blagoslovilo motorno brizgalno. Naš slika nam kaže požrtvovalne gasilce, fotografirane na slavnostni dan. V drugi vrsti sedijo: drugi od leve najstarejši društveni član g. Emerik Jamovič, društveni načelnik g. Lovrene Glogovšek, kumica motorne brizgalne baronica Leopoldina Lazarini, društveni poveljnik g. Gašo Mesesnel, g. Fran Jurčec in odlikovani društveni tajnik

Nova trboveljska izolirnica

Trbovlje, 5. septembra.

Sedanja trboveljska občinska izolirnica je stara približno 50 let. Bila je zidana za tedanje zdravstvene razmere in za tedanje število prebivalstva, dovolj velikopotezna, da je zadostovala za vso dolgo dobo let do najnovejšega časa: oddaljena daleč od vsake naselbine in od glavne ceste, ob izviru zdrave pitne vode, prostorna in sredi obširnega vrta, ki nudi tudi sedaj s svojimi kostažij in cvetličnimi nasadi lep estetski užitek.

Dovoljenje za zgraditev meščanske šole poleg izolirnice je bilo izdano pod pogojem, da se izolirnica premesti. Svet okoli nje se je že itak vedno bolj zazidalaval, gotovo pa ne odgovarja higijenskim predpisom, ako loči vrz izolirnice, kjer se igrajo otroci - rekonvalescenti, le tanka mreža od vrta stanovanjske hiše za meščansko učiteljsstvo. Tudi izolirnica sama ne odgovarja več potrebam sedanje dobe.

Z gradbo nove izolirnice se prične v najkrajšem času, ako ne bo nepredvidenih zaprek, pa najbrže po novem letu. Za njeno zgraditev je doslej okoli 370.555 Din nabravnega denarja. Prostor zanj se ni določil. Treba bo temeljito preštudirati vsa v poštev prihajajoča vprašanja, da bo tudi nova izolirnica enako dolgo let odgovarjala vsem zahtevam, ki se stavijo nanjo. Pri izbiri terena je po možnosti upoštevati prisojne kompleksé, ki imajo jutranje sonce; preštudirati pa bi bilo tudi vse ostale terenske prilike, dovoz, dovoljeno preskrbo z zdravilo vodo in ne predaleč od električne napeljave; vrhu tega mora biti izključena za dogleđno dobo graditev stanovanjskih poslopjij v njeni bližini.

Nekaterim napravam zadnjih let, akoprav pomenijo lep napredek, nedostaja velikopoteznosti. Tako postaja meščanska šola tesna že sedaj. Enako tesna so stanovanja za staroupojence. Tudi kopališče ne bo, ko bo dovoljno preskrbljeno z vodo, dovolj veliko, da se v njem razvije moderni plavalni sport. Merilo ni, koliko ljudi ga poseja sedaj, temveč koliko bi ga posečalo, ako bi bilo zgrajeno velikopoteznejše. Prizidave in prezidave že nekaj let po zgraditvi stanejo več, kakor smotrnejša prvotna zgraditev. Zato naj bi se zgra-

ditvi javnih del, ki morajo biti vsaj v dobi, ko se grade, na višku, po javni diskusiji dala možnost strokovnjakom v tem področju, da podajo svoja mnenja.

Poslojje sedanje izolirnice težko da bo prikladno za kaj drugega kakor, da se adaptira za učiteljska stanovanja, ki jih stanu primernih itak primanjkuje, kajti podstrešne sobice, v katerih se mora sedaj stiskati nekaj učiteljskih moči, je poiznanje njih stanu.

Dnevno malo veselja

je potrebno tudi najskromnejšemu človeku. Nedolžno veselje, ki bodri človeka za delo in mu povzroča prijetno čustvo uživanja, nastane z užikom prave nepotvorjene zrnate kave. — Mesečne kave svetovnega slovesa so one poznate tvrdke

Julio Meinl

uvoz kave ustanovljeno l. 1862

Ljubljana in Maribor v krogu velikih jugoslovenskih mest

Iz leta v leto: ob tržnem dnevu v Ljubljani

Nedavno izdana prva publikacija državnega statističnega urada o izidu ljudskega štetja vsebuje med drugim zanimive podatke o razvoju jugoslovenskih mest v desetletju 1921—1931. O razvoju mest v dravski banovini smo že obširneje poročali (glej »Jutro« od 30. avgusta t. l.); danes hočemo razpravljati o razvoju velikih mest v Jugoslaviji s posebnim ozirom na Ljubljano in Maribor.

V naši državi je vsesga 20 mest, ki štejejo nad 25.000 prebivalcev. Njihov razvoj v zadnjih 20 letih nam kaže naslednja primerjavna tabela:

	1910	1921	1931
1. Beograd	89.876	114.753	241.542
2. Zagreb	79.088	108.674	185.581
3. Subotica	94.610	90.961	100.058
4. Sarajevo	57.009	66.317	78.182
5. Skoplje	47.384	40.666	64.807
6. Novi Sad	33.590	44.237	63.966
7. Ljubljana	46.690	53.294	59.768
8. Split	21.407	31.549	43.808
9. Osijek	31.388	34.485	40.339
10. Sibenik	12.588	29.579	37.284
11. Niš	24.949	25.109	35.384
12. Maribor	27.994	30.662	33.149
13. Bitolj	48.370	28.420	32.982
14. V. Bečkerek	26.006	27.522	32.838
15. Sombor	30.593	31.342	32.256
16. Senta	29.660	30.694	32.044
17. Vršac	27.370	27.011	29.423
18. Zemun	17.131	18.528	28.083
19. Vel. Kikinda	24.768	25.774	28.011
20. Kragujevac	18.376	18.529	28.083

Naraščanje prebivalstva je v teh mestih prav različno. Najbolj se je v zadnjih 10 letih povečal Beograd, ki mu je število prebivalstva naraslo za 110,5 odstotkov. Po odstotnem prirastku prebivalstva se razvrstijo mesta s preko 25.000 prebivalci takole:

Beograd	110,5%
Kragujevac	74,2%
Zagreb	70,8%
Skoplje	59,4%
Zemun	51,6%
Novi Sad	44,6%
Niš	40,9%
Split	38,9%
Sibenik	26,1%
V. Bečkerek	19,3%
Sarajevo	17,9%
Osijek	17,0%
Bitolj	16,1%
Ljubljana	12,2%
Subotica	10,0%
Vršac	8,9%
V. Kikinda	8,7%
Maribor	8,1%
Senta	4,4%
Sombor	2,9%

Poglejmo si sedaj, kakšno mesto zavzemata Ljubljana in Maribor v vrstnem redu tako po številu prebivalstva kakor tudi po odstotnem prirastku prebivalstva.

Po številu prebivalstva je Ljubljana med vsemi jugoslovenskimi mesti šele na sedmem, Maribor pa na 12 mestu; po odstotnem prirastku pa je med mesti preko 25.000 prebivalcev Ljubljana na 14., Maribor pa na 18. mestu. Ta razvrstitev pa nam seveda še ne daje prave slike. Teritorij slovenskih mestnih občin je večinoma zelo majhen, tako da naša mesta rastejo preko svojih mej že v sosedne okoliške občine. Najbolj izrazito se to vidi pri Celju, ki ima celo manj prebivalcev kakor okoliška občina. Nasprotno pa so občine vojvodinskih mest teritorialno zelo obsežne in je tej okolnosti tudi pripisati, da je od vseh 20 jugoslovenskih mest preko 25 tisoč prebivalcev nič manj kakor 8 samo dunavski banovini. Če bi prebivalstvu Ljubljane in Maribora prišteli še prebivalstvo okoliških občin, tedaj bi bila slika povsem drugačna, in to ne samo glede vrstnega reda po številu prebivalstva temveč tudi glede vrstnega reda po odstotnem prirastku, kajti prirastek prebivalstva teh okoliških občin je zelo velik.

Vrhu tega pa je še upoštevati okolnost, da so mnoga mesta, ki sedaj izkazujejo velik prirastek, v razdobju 1910 do 1921 precej zaostala v razvoju. To velja zlasti za mesta v Srbiji, ki so v vojni hudo trpela, kakor n. pr. Skoplje, ki je od l. 1910—1921 zaostalo za skoro 7000 prebivalcev, od l. 1921—1931 pa se je povečalo za 59 odstotkov. Isto velja za Bitolj, ki je v desetletju pred l. 1921 padel za 20.000 prebivalcev in še sedaj zaostaja za l. 1910, in za Niš, ki je leta 1921 komaj obdržal število prebivalstva iz l. 1910.

Poleg Beograda kaže lep razvoj zla-

sti Novi Sad, ki se je od l. 1910 po številu prebivalstva podvojil. Naglo se razširjajo tudi naša luška mesta, zlasti Split in Sibenik.

Razvoj Ljubljane

Kakor smo že omenili raste Ljubljana preko svojih mej v sosedne občine. Statistika nam kaže, da so se te okoliške občine v zadnjih desetletjih po prebivalstvu silno pomnožile. In korporacija Viča, Most, Zgornje Šiške in dela Ježice postaja vedno bolj potrebna. Če k prebivalstvu Ljubljane prštejemo še prebivalstvo teh okoliških občin, tedaj šele moremo Veliko Ljubljano primerjati z ostalimi velikimi jugoslovenskimi mesti, čijih teritorij je, kakor rečeno, zelo obsežen.

Prebivalstvo velike Ljubljane se je v zadnjih 30 letih skoro podvojilo, kar nam kažejo naslednje številke:

	l. 1900	l. 1931
Ljubljana mesto	36.172	59.768
Vič	2.272	6.950
Moste	1.700	7.279
Zg. Šiška	1.702	3.954
Ježica	1.752	3.189
Velika Ljubljana	43.598	81.140

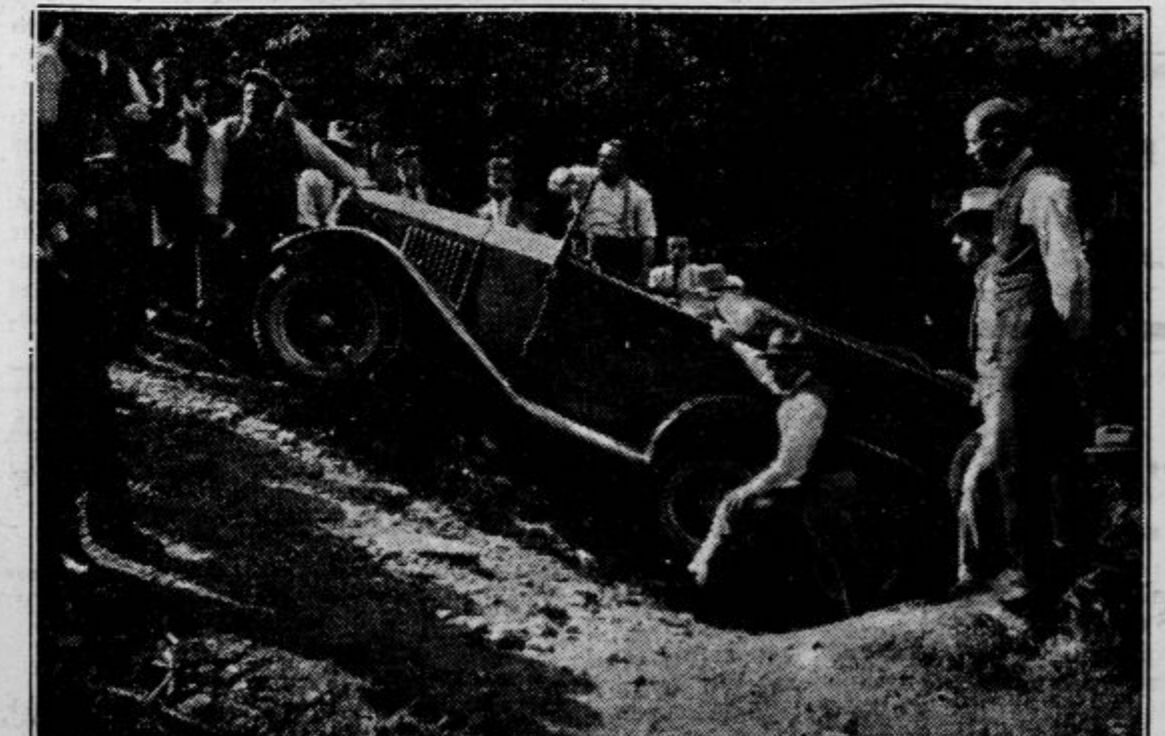
Starinski del Maribora ob Dravi sanja o davnih dneh

Gori na planinci ... Katrica je premagala Florijana

Celle, 4. septembra. V meznem lutru prav zgodaj je zahupal pred hišo neizprosni Emil kar večkrat po vrsti: »Tiii... Ne pomaga nič, čeprav bi se rad še dvakrat obrnil pod odejo. Sakrabska obljuba. Huiša je od ekskutoria, pa tudi Emil je neizprosni. »Bo že boljše«, se tolažim. Jopico volmeno pod suknič ne bo preveč. Soferskega plašča še ne premorem.

»Sakramentski mučec«, je sodba gazde Gustija, ko napreže našega desetsedežnega in šestkolesnega konja. »Katica« ali, kakor jo kličejo po domače. »Katica« je pripravljena in že drčimo skozi mezneno morje po zlati Savinjski dolini. Kilometerski kazalec niha med 55 in 70 km. Dovolj, da nam ne uidejo Braslovce in pokopalnice pod njimi z nepozabnim Srečkom Punčerjem, koroškim junakom. Že smo v Letušu. Prične se boljša cesta, brzina vozila se stvnuje, tik pred Mozirjem oonehava. Kar preko vasi, nekaj močnih zavojev, parkrat skok kazalca na tabometru in že je pred nami Bočna.

Trda je roka gospoda Gustija, ko zapelje pred Zmajčevce domačijo. Na široki cesti stoji množica radovednežev, med katerimi se smejejo pol radovedni, pol pre-

Potrebo priključitve okoliških občin so že spoznali dalekovidni Francozi v Napoleonovi dobi, kajti francoska Ljubljana je imela l. 1811 že priključene občine Vič, Šiško in Moste. Takrat so Francozi izvedli tudi ljudsko štetje in so v tej veliki ljubljanski občini našli 13.369 prebivalcev. Ko so Francozi zapustili naše kraje, so avstrijske oblasti žal zopet vzpostavile staro stanje in je tako Ljubljana l. 1817 štela zopet le 9.885 prebivalcev. Francoska Ljubljana je obsegala 6027 ha, dočim znaša teritorialni obseg sedanje Ljubljane le 4795 ha, in to po inkorporaciji Podturna-Kolizeja (l. 1892—500 ha), Starega Vodmata (l. 1896—647 ha) in Spodnje Šiške (l. 1914 4093 ha).

Prebivalstvo Ljubljane kaže v zadnjem stoletju naslednji razvoj:

l. 1817	9885
l. 1857	20.747
l. 1900	36.172
l. 1910	41.727
l. 1921	53.294
l. 1931	59.768

Pravi razvoj Ljubljane se je pričel šele ob koncu prejšnjega stoletja. Če upoštevamo še okoliške občine, tedaj se je Ljubljana v zadnjih 30 letih odstotno bolj povečala, kakor prej v 60 letih.

Razvoj Maribora

Podobno sliko dobimo, če primerjamo prebivalstvo Maribora skupno z okoliškimi občinami.

	1900	1931
Maribor	24.601	33.149
Pobrežje	1.627	3.965
Krčevina	808	2.159
Košaki	1.651	2.253
Radvanje	1.374	2.006
Studenci	2.430	4.335
Tezno	506	1.680
Veliki Maribor	32.997	59.547

Kakor Ljubljana se je tudi Veliki Maribor od l. 1900 skoro podvojil in šteje danes blizu 60.000 prebivalcev. Pravilno bi moral torej Maribor zavzemati med vsemi jugoslovenskimi velikimi mesti 8. in ne 12. kamor ga postavlja statistika.

Podatke o francoski Ljubljani smo posneli po studiji dr. Jože Rusa: Prebivalstvo in obseg francoske Ljubljane, Geografski Vestnik 1927.

Persil varuje perilo!

Poizkusite vendar tudi Vi s pravilnim pranjem in upoštevajte navodilo:

1 zavitke Persila zadostuje za 25-30 l vode. Rastopite Persil v mrzli vodi brez vsake primesi! Kuhajte perilo samo enkrat ¼ ure in ga izpirajte najprej v topli, potem v mrzli vodi.

Na ta način postane Vaše perilo belo kot sneg.

Persil za vsako perilo!

strmi in že peš hudo dosegljivi vrh Sv. Florijana, ki leži 740 m nad morjem. Stava šestinpetdesetih jurjev se ne sliši in ne vidi vsak dan.

Z malim zaletom in že smo sredi hovanatega klanca. Počasi se koplje »Katica« iz mokre ilovice kvišku. Prvi skeptiki že jubilirajo. Čeprav je pozabil Emil verige za kolesa doma, se vzpenja mali voz brez pomoči, težko naložen, navzgor. Tedaj šele opazim, da ga je gazda Zmajec v povzdigo slavnosti obložil s sodčkom piva, suho kroščo in dvema hleboma kruha. Avto jo reže kar kvišku, za njim na četa neustrašljivih prič. V dolini čakajo, kdaj bo zapel Florijanov zvon. Še pred poldnem smo bili kljub silnim klancem, kjer dosega strmina nevarno številko 60 ali na še malo čez, brez vsake nezgode na vrhu pri beli cerviki. Znova povsod dovolj, le »Katica« je mirna in suha. Gospod Gustelj ponovno muči svoj mali filmski aparat.

Kaj nazlo sta gnjat in pivo pod streho. Nekaj ostrih pokov z bičem, ki so nadomeščali streljanje, pa smo pripravljeno k povratku. Po ltra potu na razbeljenih glavah, malo soplehanja in avtomobil je zdrčal z najhujših strmin na položno gozdno vozno pot sredi hriba. Malone brez vsake nezgode — utrlji smo le del levega zadnjega blatnika — smo prijučkali med množico gornjeoravskega prebivalstva obojega spola in vseh starosti, ki nas je pričakovalo s tiho bojaznijo in neprikritim fircem.

»Katica« je storila svojo dolžnost. Vožnja skozi ves Gornji grad je bila pravi triumf. Kaj takega so doživljali le še rimski imperatorji pred nami. Stava je bila dobljena in Zmajčeva gosia mama so nam upravičeno pripravili vrhan krožnik o-

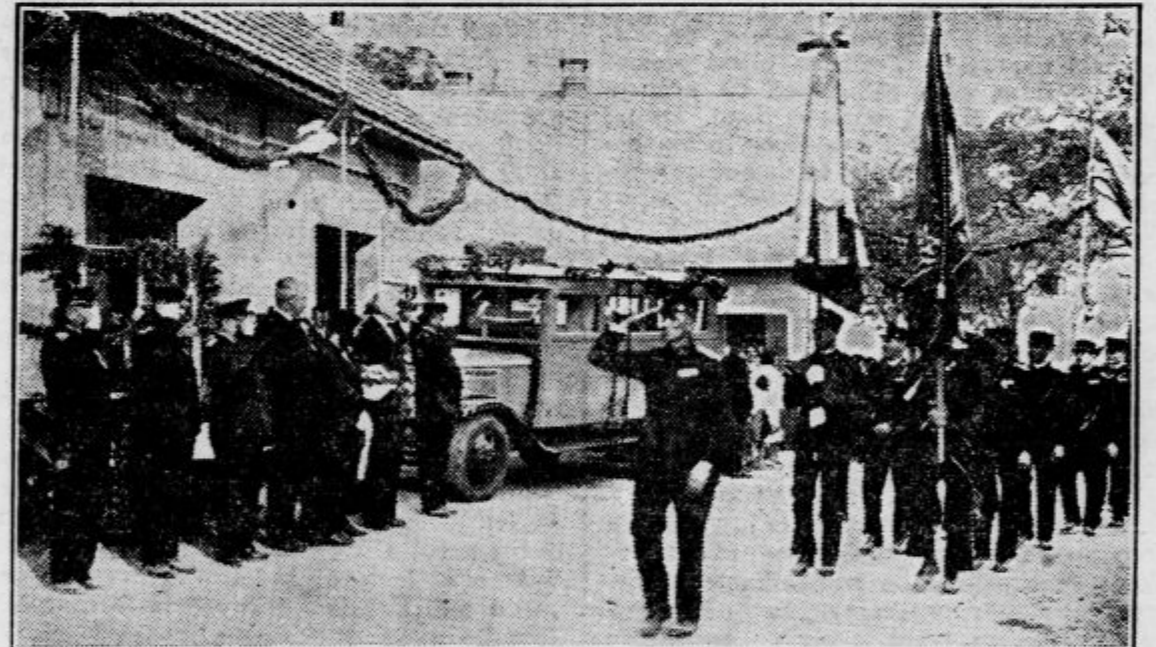
cvrtega cibi-obinja s svojega bogato obljudenega dvorišča. Pa raznovrstno, kar najokusnejše prireieno solatice poleg žlahtnih butelj; sam Petruška bi jih bil angelsko vesel.

Vsak ne more imeti mirne žilice. Gazda Zmajec in gospod Stieger, ki je brat gospo-

da Gustija, je gotovo nimata. Kar o desetih jurjih sta se menila, ko je trdil gospod Wrenor, da bo spejla prihodnjič »Katica« k Sv. Florijanu z verigami na svojih šestih nožicah, če da bi se je kdo dotaknil. Vederemo!

Reševalni avto stražarskih gasilcev

V nedeljo je bil v Stražišču pri Kranju svečano blagoslovljen novi gasilski in reševalni avto, slavnosti je se udeležilo nad 200 gasilcev v slavnostnih krojih in veliko gasilstvu naklonjenega občinstva od blizu in daleč. Svečanost je otvoril načelnik g. Kriznar Anton, ki je pozdravil gospo kumico Pavlo Benedikovo, kuma šifrarja Cirila, sreskega načelnika g. Znidarčiča, svetnika Alojzija Šarca, zveznega odbornika g. Mikuža, župnega načelnika Janka Sajovica, občinskega zastop-

nik Franca Bašerja, vse župne zastopnike iz škofje Loke, Kranja in Tržiča, vse gasilce in številno občinstvo. Toplo se je zahvalil vsem, ki so darovali in pripomogli k nabavi prepotrebne moderne gasilskega in reševalnega avtomobila. Prosil je še vse navzoče, da še vsak po svojih močeh daruje, da bo dolg čim prej poravnat. Po blagoslovitvi se je vršil pod vodstvom Jerneja Goloba dobro uspel mimohod vseh članov.

Jubilejna razstava ugledne tvrdke

Tvrdba A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14, ki praznuje letos 50 letnico svojega obstoja, ima na velesejnu razstavo oblačilne stroke, ki bi se lahko pokazala v vsakem velestanju. Če aranžma sam za sluzi vso pohvalo, še večja pohvala in priznanje pa gre dovršeni in fini izdelavi oblek za vse prilike. Tvrdba pa uživa tudi sloves

zelo kulantnega podjetja, pri katerem se dobe elegantne obleke za razmeroma mal denar. Ob jubileju čestitamo tvrdki v pričarju, da bo tudi njena dovršena razstava pripomogla k zvišanju števila odjemalcev v korist tvrdke in obenem tudi v korist štedljivih ljudi.

OKUS NAŠIH DAM PRIDE DO VELJAVE

ob ogledu in izbiranju damskih plaščev v elitni zalogi damske konfektije pri tvrdki FR. LUKIČ v STRITARJEVI ULICI. Plašči preprosti od Din 300.— naprej do prekrasnih modelov.

Domače vesti

Privedite Kraljeva tedna ob slabem vremenu. Zunanjo gostje in ljubljansko občinstvo opozarjamo, da se bodo privedite Kraljeva tedna vrsile tudi ob slabem vremenu; v tem primeru pa seveda ne na prostem, temveč v zaprtih prostorih. Predstava »Slehernik« in obe operni predstavi se bodo vrsile ob istem času, kakor je napovedano, v dramskem gledališču. Monstre-koncert »Slogoc« in »Dravec« bo v sokolski dvorani na Taboru. Koncert Pevske zveze se bo vrsil na več mestih, ki jih bomo objavili v ponedeljek. Vse to pa velja le za primer skrajno slabega vremena.

Notarska vest. Odbor Notarske zbornice je postavil notarja dr. Krevca Josipa v Litijski za vršilca dolžnosti javnega notarja zaradi smrti notarja Hudovernika Aleksandra izpraznilo mesto v Ljubljani. Uradne posle ima pričeti 5. t. m.

Natečaj za sodne poročnike. Ministrstvo vojske in mornarice sprejme šest kandidatov za aktivne sodne poročnike. Prošnje sprejema sodno odeljenje ministrstva do 26. septembra.

Službeni list dravske banovine objavlja v 52. številki: zakon o izkoriščanju vodnih sil, odločbo o izpremembi pravilnika o banovinskih davščinah, razglas glede pobiranja občinskih davščin v mestni občini Poljski in objavo glede pobiranja občinskih trošarin v letu 1931. v občini Kanjiži.

Aviatične tekme v Rajlovcu. V Rajlovcu pri Sarajevu bodo danes večje aviatične tekme za pokal Nj. Vel. kraja. Letanje se prične ob 8.15.

Rogaška Slatina na pragu posezone. Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Vremenski bog tujskemu prometu ob koncu avgusta ni bil naklonjen. Reakcija ni bila prijetna: stari gostje so skrajšali svoje bivanje, novih je malo prihajalo. Tujskoprometni funkcionarji in podjetniki so imeli še edini up: posezona. Pač sreča, da je v začetku septembra in z njim posezone nastopilo zopet toplo, solčno vreme in dalo novega življenja tudi tujskemu prometu. V Rogaški Slatini je živahno skoro kakor v glavni sezoni. Vsak dan izreka zdravilišče dobrodošlico številnim novim gostom. Iz vseh krajev prihajajo: iz Karlovih Varov, kjer so letos že kurili v hotelih, iz Bad Gasteina in Semmeringarja zaradi snega in zime, iz Evian les Bains zaradi deževja in hladu. V zdravilišču se opažajo v letošnji posezoni zlati številni avstrijski gostje. Gradec in Leoben prednjačita. Večina posezonskih gostov pa je iz ožje in širše domovine. Ni zaman prihajata Rogaška Slatina. Ne samo zaradi primernih cen in zdravilnosti njene mineralne vode, nego zaradi čarov njene slikovite okolice.

Fond dr. Valentina Krišperja. V počastitev spomina ustanovitelja tujskega prometa v Sloveniji, blagopokojnega g. dr. Valentina Krišperja je zveza za tujski promet v Sloveniji na svoji zadnji seji 29. avgusta sklenila, da ustanovi poseben fond, ki naj bi vidno dokumentiral hvaležnost obetu našega tujskega prometa. V ta namen je volirala zveza 20.000 Din v vrednostnih papirjih. Namen fonda se bo določil pozneje.

Uniforme za člane društva Rdečega križa. Izvršilni odbor Rdečega križa v Beogradu je razpravljal o predlozi, naj bi se za člane Rdečega križa uvedla uniforma za dobo miru in za vojno dobo. Storjen je bil sklep, naj se dobe popoln informacije. Kako je to vprašanje urejeno v drugih državah in naj se šele potem definitivno sklepa o tej zadevi. Oblastni odbora v Sarajevu in Užicu sta centralni predložila poročilo, da tamkajšnjim krajem zaradi velike suše grozi veliko pomanjkanje hrane. Izvršilni odbor je krajevnima odboroma naročil, naj se takoj izvolijo v omenjenih krajih pomožni odbori, ki naj se pomožijo s člani državnih samoupravnih oblastev ter uvede potrebne priprave za pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Telefonska zveza Postojna-Beograd. Itašljanska brozajarna agencija poroča, da je bil dne 1. septembra otvorjen telefonski promet Postojna-Beograd via Trst-Ljubljana. Pristojbina za navadno zovorilno enoto je 3.45 zlatih frankov.

Slovo za službenega učitelja. Iz Tomšolja nam pišejo: V petek 4. t. m. se je poslovil od nas aglini šolski upravitelj g. Belin France, ki odhaja na novo službeno mesto v Senčur pri Kranju. Vsa leta, ki jih je preživel pri nas, je žrtvoval za blagor šole in

obeh vobolanih občin. V šoli je bil decij priljubljen učitelj in šolski upravitelj, učitelstvu pa dober tovariš in svetovalec. O njegovem izvenškolskem kulturnem in gospodarskem delu lahko pričajo tukajšnja društva. Podružnici Kmetijske družbe v Tomšlju je tajnikoval, a gasilnemu društvu je koristil z režimami mnogih sger. Njegovo delo je tudi ustanovitev kmetijske nadaljevalne šole. Mnogo se je tudi trudil, da se je ustanovila sokolska četa v Tomšlju, kjer je prevzel funkcijo prosvetarja. Za vse njegovo delo se mu zahvalujemo in mu želimo tudi na novem službenem mestu takih in še boljših uspehov.

I. kongres mest in trgov dravske banovine. Prihodnji ponedeljek 7. t. m. ob 10. dopoldne se bo v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani vršil I. kongres mest in trgov dravske banovine z naslednjim dnevnim redom: otvoritve kongresa župan dr. Puc Dinko, današnji položaj mest in trgov v dravski banovini in podžupan prof. Jane Evgen, naša mesta in novi gradbeni zakon (inž. Mačkovec Janko), razgovor o organizaciji mest in trgov in slučajnosti.

Za prekmurske višje gimnazijce. študenti iz Prekmurja so potrebni podpore, da dokončajo višje razrede. Prekmurskih visjiegimnazijcev je okoli 80, od teh je v preteklem šolskem letu dovršilo razred: 10 odlično, 36 prav dobro, ostali pa akoraj vsi dobro. So sinovi ubogih, dobrih prekmurskih staršev, nadarjeni in lepega vedenja. Profesorski zbori na vseh zavodih so z njimi zadovoljni, kr. banska uprava je preteklo šolsko leto naklonila prekmurskemu dijaštvu znatno podporo, za katero so ji dijaki iz srca hvaležni. Naša javnost, zlasti pridobitniki in denarni zavodi naj se ob sedanjih slavnostnih dneh spomnijo siromašnih, a nadarjenih prekmurskih visjiegimnazijcev in nakažejo primerne zneske na ravnateljstva realnih gimnazij v Ljubljani, Mariboru in Ptujju s pripombo: »Za prekmurske visokošolce«. S tem bodo najlepše počastili spomin blagopokojnega kralja in pomagali vzgojiti na severovzhodu zanesljive nacionalne stražarje naše domovine.

Naši v Ameriki. Največja slovenska naselbina v Ameriki, Cleveland, je nedavno dobila novega slovenskega odvetnika. Rokaj Karl Lavše je opravil potrebne izpize za funkcijo odvetnika ter v svojem rodnem mestu otvoril odvetniško pisarno. Iz Watsonville v Kaliforniji prihaja poročilo o večki avtomobilski nesreči. Par Američanov je povabilo slovensko družino Pavlinovo naj se udeležijo izleta z avtomobilom do morske obale. Šofer je vozil z veliko hitrostjo. Na nekem ovinku pa je družino dohitela zla usoda. Avtomobil je trčil z nekim drugim avtomobilom. Pavlinov šofer je ostal na mestu mrtev, Pavlin pa je tri ure pozneje podležel poškodbam. Tudi Pavlinova soproga je težko ranjena. Pokojni Pavlin je bil doma iz Pozakev pri Dobropolju. Star je bil 43 let. V stari domovini zapušča mater, tri brate in sestro. V Calumetu je nazle smrti umrl 24 letni Jože Fortuna. Njegov oče, ki je doma iz Vinice v Beli Krajini, ima farmo v bližini. Istotam je preminil Janez Plavec, star 36 let, po poklicu krojač, ki si je nakopal bolezen v svetovni vojni. Njegovl starši so prišli v Ameriko iz Dobže v Beli Krajini. V mestni bolnici v Clevelandu je po štiriletni boleznii izdihnil Janez Krizman, star 48 let, doma iz doleniške vasi Tržiči pri Dobrem polju, kjer zapušča očeta in brata. V Ameriki je bival 25 let. V Clevelandu je umrla tudi Uršula Leskovec iz Borovnice. Zapušča moža, štiri sinove in dve hčeri. V Zouđanu, v državi Minnesota, je umrla N. Tanko, rojena Klun, doma iz Nemške vasi pri Ribnici. V Ameriki je bivala 30 let.

Veselite se nam smehlja nasproti s platnic devete številke izgledne ženske revije »Žena in dom«. Ta list prinaša za svoje veliko število naročnic duševno hrano vsake vrste. Zanimivi članki, praktični nasveti za gospodinjstvo, kuhinjo, šivanje, ročna dela, za vzgojo, za zdravje itd. potem priloga za vezanje in šivanje, poleg tega pa zanimive in praktično zasnovane rubrike, vse to si krči pot v širše in širše plasti ukazelnih slovenskih žena in deklet. Zlasti zanimiv je Peruzijev članek »Obisk pri visoki gospe Franji Tavčarjevi«. Uredništvo te lepe revije vedno skrbi, da za malenkostno naročnico nudi ogromnemu številu svojih naročnic res lepe in praktične stvari. Deveti številki »Žena in dom« je priložena prva knjiga, ki jih je založila založba petero za svoje naročnice, katere

Med. univ. dr. Keržan Bartol
prične ordinirati na JESENICAH pri »PEKLARJU« ob kolodvoru 15. septembra 11415

HIROMANT in GRAFOLOG
ki točno prečita vsakemu iz danih preteklost, sedanjost in prihodnost. — Sprejema vsak dan od 9. do 12. in od 2. do 7. v hiši Mestni trg št. 5, II nadst. — V Ljubljani ostane samo malo časa, 11430

Zvočni kino Ideal
Premiera najnovejšega in najslajnejšega zvočnega filma dveh kraljev smeha
Pat in Patachon kot čarostrelca
V novem stanovanju. — Kot Viljem Tell. — Umirajoči labod. — V boju s silnim atletom. — Ljubezen in zmaga.
Smeh! Krehot! Zabava!
Predstave danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer!
Za ljubljanske goste v slučaju potrebe posebne predstave od 1/2 11. ure ponoči dalje.

Potrebovali boste

izdatnega okrepčila kot: golaš, vampe, hrenovke, kranjske klobase, zendviče, slaščice, torte, potice, leđeno hladne pijače, svetlo in temno pivo, vino, likerje, malinovec, oranžado, citronado, aromatični sladoled, aperative, coctails itd.

Za tisoče je prostora dovolj, kajti hitra avtomatična postrežba je dostopna vsem. Vse to za mal denar. Le kdor si sam postreže — si postreže najbolje. **Toda samo v avtomatičnem buffetu 11399**

„RIO“, d. z o. z., LJUBLJANA, Šelenburgova ulica

prejemajo posamezne knjige za malenkostno ceno 6.40 Din. Naslov II je »Postanek otroka in njegov razvoj«. Vsaki naslednji številki lista bo priložena po ena knjiga, k zadnji nad vse praktičen in zanimiv gospodinski koledar z neštetihi nasveti. List sam pa bo prinesel zopet nekaj novih rubrik, med njimi za današnji čas posebej »Kako se obnašam« in »Kako si vodištem službo«.

Spomenik Grgru Ninskemu v Varaždinu. Te dni je prisnel v Varaždin spomenik Grgru Ninskega, delo Ivana Meštrovića in njegov dar mestu Varaždinu Spomenik bo postavljen na Petrovičevem trgu. Podoben je onemu v Splitu, samo ja je manjši. Visok je 3.50 m, tehta pa 2600 kilogramov. Pod nadzorstvom delcata umetnostne akademije bo spomenik postavljen na postament ter ostane pokrit do 20. septembra, ko se bo izvršilo slavnostno odkritje, ki ga bo opravil metropolit dr. Antun Bauer varaždinski rojak.

Za C. M. Hudovernikov sklad so darovali: Dr. Stojan Ljutomer 200 Din, F. Bergman, Zalec 200 Din, dr. Vlad. Ravbar, Ljubljana 100 Din; K. Plešwets, notar Ljubljana 100 Din. Srčna hvala!

Za Aleksandra Hudovernikove sklad so darovali: Karol Plešwets, notar, Ljubljana, 100 Din, dr. Vladimir Ravbar, odvetnik, Ljubljana 100 Din. Hvala!

Pogrešanci iz svetovne vojne. Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se naslednji ogrešanci proučijo za mrtve: Alojz Peterlin, rojen leta 1894, v Zürich, ki je leta 1915, odšel na gališko fronto, kjer je bil v bližini Hutoseka vjet in odpeljan v taborišče Taškent v Turkestanu ter je tam baje umrl 20. junija 1916.; Jože Pišljar, rojen leta 1888, na Žirovskem vrhu, ki je ob izbruhu svetovne vojne odrlil na gališko bojišče, začetkom pisal, rozene na brez sledu izginil; Josip Novak, rojen leta 1893, v Veliki Lizojni, ki je leta 1915, odšel na gališko fronto, od takrat pa je pozrešan.

Vaše plošče in filme
razvija in napravi slike Drogerija Kanc, Ljubljana — Maribor 3

V HOTELU „BELLEVUE“
Danes popoldne pri ugodnem vremenu svira godba Sokola I.
Cene normalne. — Prvovrstna kuhinja. — Priznana izborna vina od Din 12 dalje, fini Ljutomerčan Din 14. 11421

Usakovsine ure
zlatina srebrnina in opt. čni predmeti po znižanih cenah pri **L. Vilhar** urar LJUBLJANA Sv. Petra 36.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospe in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

VELIKA IZBIRA, NAJUGODNEJSI NAKUP la ČEŠKEGA PORCELANA
kuhinjske email- in aluminijaste posode, genochromalpaca, rjeprastega jedilnega pribora kakor tudi vse vrste jeklenega orodja pri **„JEKLO“** LASTNIK ALBERT VODNIK STARI TRG Oglejte si brezobvezno zalogo! ZAHTEVAJTE CENE!

NOVO OTVORJENI DAMSKI MODNI ATELJE JOSIPINA IGLIČ
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 4, III. se najboljše pripravča.

Največja kolekcijska tvrdka za gospe v Jugoslaviji **„TIVAR“ v Varaždinu** se je odločila ustanoviti na JESENICAH, Gosposvetska cesta 24, PODRUŽNICO in je s tem poštom poverila gosp. Štefana Šulerja. Ker izdeluje tovarna vs hišo sama, za more, opremljena z najmodernejšimi stroji, nuditi blago po brezkonkurenčnih cenah. P. T. občinstvo se vljudno naproša, da se pri nakupu o tem prepriča. 11394

UMETNOSTNA RAZSTAVA Kluba likovnih umetnic v Jakopičevem paviljonu
Trajno ondulacijo z garancijo 5 mesecev za Din 100.— izvršuje MAKŠ HUTAR, damski brivski salon, Trbovlje II, v hiši Tratnik. 11432

Deat. teh.

Pavla Marija Kocjančič
se je preselila s svojim sobnim ateljejem s Dunajake ceste (Gospodar-ska zveza) v palačo Vzajemne zavarovalnice, II. nadstropje, kjer zopet redno sprejema. Vhod na vogalu Masarykove in Miklošičeve ceste (nasproti kolodvoru). 10772

Janez Čermavec, bivši krojač v Vesci, se je leta 1910. podal v Ameriko. Pisal je leta 1919. iz Valiera pod imenom Smith, pozneje pa se ni več oglasil.

Nov izseljenki tednik. V Parizu je te dni izšla prva številka novega tednika »Jugoslovske pariške novine«. Lastnik in urednik lista je Milan Krljevič. V pozdravnem članku izjavlja urednik, da bo list zastopal nacionalno jugoslovske politike med izselenci in gojil iskrene prijateljake odnošaje med Francijo in Jugoslavijo.

Publijanje draginej. Pod predsedstvom bana savske banovine se je vršila v Zagrebu konferenca vseh mestnih načelnikov iz banovine, na kateri se je razpravljalo o pobijanju draginej v mestih, istodobno pa tudi o tem, da bi kmet, ko bo živel v mestu renejši, ne prodajal svojih produktov pod ceno. Razpravljalo se je tudi o tem, da se popolnoma izločijo posredovalci med kmetom in mestnimi tržišči. Na konferenci se je govorilo tudi o cenah v zagrebških gostilnah in se je ugotovilo, da cene niso normalne. Mestna občina bo v tem oziru potrebno ukrepanja in bodo ti ukrepi v najkrajšem času stopili v veljavo.

Vodnik po Ljubljani. Izšla je črna tuj-sko prometno-propagandna brošura »Vodnik po Ljubljani«. Knjižica prinaša prav zanimivo vsebino: zgodovino Ljubljane, arhitektonske zanimivosti od starih do najnovejših stavb, pregledne člančice naše likovne in lesoplovne umetnosti, razvoj našega gledališča in glasbe. Vsa ta kulturni del knjige je opremljen s številnimi posrečenimi slikami, ki izpopolnjujejo tekst zgodovinskega in arhitektonskega dela knjige. Drugi del knjige prinaša praktične, za vsakdanjo uporabo potrebne podatke o mestu. Tretji del vsebuje kratek gospodarski vodič z okusno nanižanimi oglasi, s slikami izloži prominentnejših tvrdk ter končno mali register tvrdk, ki služijo posebniku Ljubljane kot dobavni viri za vse obstoječe stroke trgovine in obrti. Ovitek sam je opremljen s fantastično sliko nebotičnika Pokojniškega zavoda. Nebotičnik prikazuje simbolistično arhitektonski razvoj Ljubljane v povojnem času. Brošura, katere važnejši članki in napisi pod slikami imajo tudi nemški tekst, je svojevrstna, kakršno je Ljubljana v sedanjem razmahu in vedno večjem dotoku tujcev težko pogrešala. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah po 20 Din.

Rešitev motornega čelna pri Visu. Kakor javljajo iz Rima, je Italijanska ladja »Sirio« v bližini otoka Visa rešila iz velike nevarnosti devet potnikov, ki so se nahajali na nekem jugoslovskem motornem čolnu. Zaradi poškodbe na motorju se je čoln že 24 ur nahajal na odprtem morju kot igrača razburkanih valov.

Smrtna nesreča železniškega uslužbenca. Na želez. progi Brod-Mikanovci se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala življenje železniškega uslužbenca Ovetka Dragutinovića. Iz Zagreba prihajajoč brzovlak je Dragutinovića, ki je bil zaposlen na progi, zagrabil in ga na mestu usmrtil. Kako je prišlo do nesreče, ni znano.

Karambol dveh avtomobilistov. Iz Gor-nje Radgone nam pišejo: Lastnik avtobusa na progi Gornji Cmaurek—Apače—Gornja Radgona g. Konrad Kauran vozi v času sezone dnevno popoldne tudi do Slatine Ra-dencev; ako pa se zberejo izletniki, tudi do Kapele. Tako je imel minilo nedeljo nekaj izletnikov in jih peljal do Kapele. Ko je privozil pod breg v Paričnjaku na oster cvinek, je pridrvel njemu nasproti privatni avto Henrika Reicha iz Murske Sobote, ki je vozil nekega potnika. Ker se nahaja ob cesti na tem mestu precej gramoznih kupov, je bil prostor zelo ozek in hitro izognjenje otež-kočeno. Avto Henrika Reicha je zavozil ob kraj ceste in ni mnogo manjkalo, da se ni prevrnil v občestni jarek; s prednjim delom na strani je zadel ob avtobus, tako da so se pri obeh avtomobilih pokvarili blatniki. Oba lastnika zvrata krivdo drug na drugega. Zadevo bo obravnavalo tudi okrajno sodišče v Gornji Radgoni. Na tem nevarnem mestu se je dva dni pozneje zopet pripetila manjša nesreča.

Kopal je vodnjak, izkopal si je grob. V selu Divošu pri Mitrovici se je pred dnevi pripetila velika nesreča. Seljak Andrej Čovič je pred svojo hišo kopal vodnjak. Zjutraj so ga delavci po vrvi spustili v vodnjak, a so kmalu zastihali ključ za pomoč. Na vprašanja pa ni bilo več odgovora. Nato se je spustil v vodnjak nek delavec. Ki je Čoviča potegnil iz globine mrtvega. Doglno se je, da se je Čovič zastrupil s strunjenim plinom, ki se je razvijal v vodnjaku. Delavec, ki je Čoviča izvlekel iz vodnjaka, se je pozneje tudi onesvestil.

Ne sme v gostilna. Okrajno sodišče v Litijski je zabilobil Francu Majdiču, rudarju v Lokah pri Zagorju, poseščanje krčm za dobo od 30. avgusta 1931 do 29. avg. 1933.

ITO zobna pasta najboljša!
Rogaška Slatina je naše znamenito zdravilišče. Mineralna voda »Temoel« »Styria« in »Donat«. Indikacije in zdravilne isto kakor v Karlovihi varih. Od 1. septembra znatni popusti. 25% od vseh cen splošno, 50% za drž. in komunake uradnike ter upokojuje. Popolna penzija (stan. hrana, zdravnik, zdrav. sredstva, takse itd.) po osebi 530—655 Din, za drž. uradnike 460—600 Din tedensko. Prospekti in informacije potom ravnateljstva zdravilišča.

Novosti za damske plašče pravkar došle! A. & E. Skabernè Ljubljana

Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah vam nudi nalocene kamnosečsko-koparsko podjetje Franjo Kunovar, boko-pališče Sv. Križ Ljubljana tel. 2787.
Oblike in klobuke kemično čisti, barva, pilistra in lika tovarna Jos. Reich.
Uradniška posojila in zavarovanja daje Beogradska zadruga, Ljubljana, Mestni trg 25-1.
Prave Lufasove harmonike se dobiče v Ljubljani, Dunajska cesta 12.
Darujte podporo našem društvu slopih, Ljubljana, Pod Trancem 2-III.
Commerce zopet prodaja. Oglej današnji oglas.
Trikotaža Ivan Savnik, Kranj. Domača tvornica vsakovrstnih letnih in zim-skih triko rokavic od najpriprostejših kzo-eljav do zadnjih pariških novček. Čitajte današnji inserat!
Krvavo uš zadržavo naših zaneslivo ARBORINOM. Zahtevajte natančna navodila pri tvrdki »CHEMOTECNANA«, Ljubljana. Mestni trg 10 (na dvorišču).

Iz Ljubljane
Važna zavodila pesnikom gledališ-kih predstav na prostem. Opera »Gorenjski slavček« so uprizorili v nedeljo 6. in torek 8. t. m. točno ob pol 17. na terasi hotela »Tivolija« Poslovala bo ena blazaj-na za prodajo vstopnic pod ključno stoniš-čem za gradom Tivolijem. Blazajna se odpre točno ob 15. Vstop na teraso pa bo odprt ob 16. Drama uprizoril misterij »Ste-hernika« v ponedeljek 7. t. m. ob 19. pred mnsko cerkvijo. Blazajna za prodajo vstopnic bo pred univerzo in začne poslo-ovati ob pol 18. Vstop na prostor za poslušalstvo pa bo odprt ob pol 19. Začetek točno ob 19. Opozorjamo, da se bo tako operno kakor tudi »Slehernikovo« dejanje vršilo brez vsake pavze. Prosimo za točnost. Predprodaja gledaliških vstopnic za današnje predstavo »Gorenjskega slavčka« bo od 13. dalje pod stoniščami za gradom Tivolijem. Za »Slehernika« se bo prodalo v dramii v ponedeljek od 10. do pol 13. in od 15. do 17. ure. nato od pol 18. dalje pred univerzo. Za torkoveza »Gorenjskega slavčka« v ponedeljek v dramii, prav tako v torek od 10. do 12. v dramii in od 15. ure dalje za gradom Tivolijem.

Narodna strokovna zveza ponovno opozarja svoje člane. ki se udeležijo ne-deljskega sproveda, da je zbirališče ob 9. pred Delavsko zbornico. Zunanji člani naj se pri prihodu vlaka zglasijo v tajništvo. Tudi Zveza društev privatnih nameščen-cev poziva člane Hubljanskih društev, da se pomoščevlino udeležijo sproveda. Zb-rališče ob 9. pred Delavsko zbornico.

Film »V kraljevstvu Zlatorog« se bo predvajal za šolsko mladino z dežele in z podeželsko publiko v izredni predstavi v ponedeljek 7. t. m. ob 15. v veliki dvorani hotela Uniona v Ljubljani. S tem bo omo-gočeno znanjnim posebnikom pravočasno do-seči večerne vlake. Za šolsko mladino v na-prej prijavljenih skupinah je določena iz-jemna znižana vstopnina 4 Din. Prijave se pošiljajo klubovemu tajniku g. Milanu Kha-mu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. Zunanje posetnike opozarjamo, da si pravočasno re-zervirajo vstopnice.
Dr. Jamar Tone zopet ordhira.
Priporočila se staroznana rosilina Keršič. Sp. Šiška.

Ob najnižjih ljudskih cenah 4 in 6 Din
premiera velikih pustolovščin in senzacij
GOSPODAR diviega zapada
Junaska dela hrabrega belca, ki je postal nekoranani kralj Indijancev!
Warner Baxter — Marieta Milner
Napetost! Novot! Velocenzacija!
Predstave danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Za ljubljanske goste v slučaju potrebe posebne predstave od 1/2 11. ure ponoči dalje.

brino DVOR LJUBLJANSKI

ČITAJTE!

V slučaju zadostne udeležbe izvenljubljskih gostov se vrše v spodaj omenjenih kinematografih še NADALJNE FILMSKE PREDSTAVE

- od 11. ure dalje**
v elitnem kinu Matič
(Telefon 2124)
- od pol 11. ure dalje**
v Zvočnem kinu Ideal
- od pol 11. ure dalje**
v kinu Ljubljanski Dvor
(Telef. 2730)

u— Koncert Pevske zveze, ki bo v torek 8. t. m. na Kongresnem trgu ob pol 3., bo brez dvoma največja pevška prireditev, kar jih je imela dosedaj Ljubljana. Veliko število nastopajočih članstev (113) in ogromno število izvršujočega članstva (2408) nam jasno kaže, s koliko vnemo se goji pri nas zbrovsko petje. Občinstvo, ljubljansko in zunanje vabimo, da v obilnem številu posesti največji pevski nastop, kar jih je bilo kdaj pri nas. Vstopnice v Matici knjigarni.

MED. UNIV.

Dr. Robert Hlavaty ZOBOZDRAVNIK

je začel ordinirati na Aleksandrovci
cesti 4/II (palaca Viktorija)
OD 10. DO 1. IN OD 3. DO 7.

u— Zabava v ljubljanskih kinematografih. Ljubljanski kinematografi so mnogostevilnim udeležencem pri današnjih svečanostih preskrbeli pravi pester in zabaven spored. Tistim, ki doslej še niso imeli prilike videti in slišati dobrih govorečih filmov na najboljši zvočni aparaturi Western Electric, priložnostno tople, da si ogledajo filmsko opereto »Vesela dunajska dekleta« v elitnem kinu Matič. Ljubljanec filmske publike Willy Forst jim bo zapel nekaj novih stolozvih popevkih ter jih s svojim humorjem izvrstno zabaval. Predstave v Matici so danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer. V primeru zadostne udeležbe izvenljubljskih gostov se bodo vršile predstave še kasneje po 11. uri zvečer. — Zvočni kino Ideal ima na sporedu najnovejši film Pat in Patachon kot čarostrelca. Zabave in smeha je pri tem sporedu dovolj, skoro bi rekli od prvga prizora do konca. Že dolgo nista bila oba takozvana »kralja smeha« tako imenitna kakor v tem izvrstnem filmu. Predstave v tem kinu se bodo vršile ob 3., pol 5. 6. in pol 8. in 9. zv. Tudi v tem kinu se bodo vršile še kasneje po 11. v primeru zadostnega obiska s strani podeželskih gostov posebne predstave. Kino Ljubljanski dvor je mislilo to pot na občinstvo, ki ljubi dustolovščine in senzacije, zato predvaja senzacionalno premijerno filma »Gospodar divjega zapada«. Če ne sedežev v tem bioskopu, ki igra omejeni nemilni film, so globoko znižane in znašajo le 4 in 6 Din za osebo. Predstave so ob istih urah kakor v kinu Ideal. Za zabavo in razvedrilno je tedaj preskrbljeno v najboljši meri.

u— Poročili se je v četrtek v Ljubljani dipl. inž. g. Štanta Levičnik, obratni asistent pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, z gđ. Ino Sessovo, hčerko ravnateljice Prve dalmatinske trgovinske družbe v Dubrovniku.

u— Kanalizacijska dela v predmestjih. V Rožni dolini so pričeli s kanalizacijskimi deli Ceste II. Napravili so tudi predor pod železnico ter tako zvezali kanal v Glinški s kanalom v Levčevi ulici. Istočasno s predorom so delali tudi kabelsko napeljavo pod železniškimi tirnicami.

u— Voljni slepec. Ljubljancan, ki mu je ustavljena državna podpora za nedoločen čas, se obrača na vsa usmiljena srca s prošnjo, da bi se mu pomagalo z denarnimi prispevki v svrhu rešitve pastorkovega gramofona iz zastavljalnice, ter da bi si mogel nabaviti par gramofonskih plošč, s čimer bi, proseč ljudi, poskušal preživeti svoje, svoje že 2 leti in pol dolgo ženo ter od svoje nastorke malo hčerko. Vse blagohotne darove sprejema iz prijaznosti uredništva.

u— Otvoritev trgovine. Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril na Aleksandrovci cesti »Palaca Viktorija« špacerijsko in delikatesno trgovino. Za obilen poset se priporočam Rafko Koretič.

u— Veliko tombolo s krasnimi dobitki bo priredilo v nedeljo 13. t. m. popoldne na Kongresnem trgu Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški. Med številnimi dobitki je tudi krasna spalnica, prašič, kolo itd. Kupite prido tablice, ki jih dobite po 2 Din v vsaki trafiki.

u— Vsakemu šolarju ljubljanskih šol do dolodne pol litra svežega mleka je namen nove akcije, ki jo organizira mesto Ljubljana na zledu drugih mest. V ta namen bi se vnorbilo posebno čisto dobavljeno mleko. Izdatki na bi se krili iz prispevkov različnih faktorjev, dobrotelnih ustanov in organizacij. Propaganda uživanja mleka je danes novost živahna.

u— Kolesarske dirke »Save« bodo na praznik dne 8. t. m. ob 15. na SK Ilirij.

u— Čevljarški most podrt. Čevljarški most je bil prevlečanjskim že popolnoma razdrtn in so spravili proč zadnje konstrukcijske dele. Most je bil v splošnem še dobro

Popolna razprodaja manufakture!

Vsled opustitve obrata oblastveno dovoljena detailna razprodaja vse zaloge po izredno nizkih cenah!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA JOS. RAVNIKAR LJUBLJANA, Miklošičeva cesta

ohranjen in je bila samo ograja tu in tam zarjavela. Mostne dele so dvigali z žerjavom na breg, nakar so jih z vozovi sprosti odvažali. Delo je šlo prav gladko od rok in sedaj pričakujemo samo, da bo tudi novi most čimprej dovršen.

u— Razne poškodbe. V Komenskega ulici na nekem dvorišču so večeraj praznovali noko veselje z močnim vinom. Veseljaki pa so se pričeli kmalu med seboj pripraviti, za zaključek pa so se še stekli. Posebno hud je

AĀROBATI vabijo k velikim gala predstavi v ponedeljek zvečer ob

bil delavec Ivan G., ki je udaril z roko po šipi, kar je imelo za posledico, da si je prezezal žile. Pijan in krvav je odšel nato na ulico, kjer ga je pobral neki mimovozeč avtomobilist ter ga nemudoma odpeljal v bolnico. Fantu je odtoklo že precej krvi in so mu morali rano kar hitro zašiti. — V splošno bolnico so večeraj pripeljali 59-letnega delavca Janeza Egenbergerja iz Vaš pri Medvodah. Mož je uslužen v papirnici in Goricanah, kjer je padel z visoke lestve in dobil pri padcu težje notranje poškodbe. — Antonija Knausova, 5-letna hčerka železnškega kovača iz Smarca pri Kamniku, je večeraj skočila z voza in si pri tem zlomila desno nogo.

u— Cenl. damam vljudno sporočam. da sem damsko frizerski salon povečal in preuredil na najbolj moderni način ter istega izpopolnil z različnimi aparati svetovnega slovesa. Istočasno naznanjam, da sem brivski salon opremil s higieničnimi stoli ameriškega tipa in z aparati traine ondulacije za gospode. Za obilen obisk se priporočam salon Navinšek. Selepburgova ulica.

u— Podpornemu društvu slepih je izdelal g. Leopold Kovač, tenorist opere 100 Din, nabranih v prijetni družbi na ljubljanskem velesejmu. Iskrena mu hvala!

u— »Trikotaža« Ivan Savnik Kranj. Domača tvornica vsakovrstnih letnih in zimskih triko rokavic od najpriprosteje izdelave do zadnjih pariških novitet. Čitajte današnji inserat!

Iz Maribora

a— Roljni dan prestolonaslednika Petra. Mestno načelstvo poziva hišne posestnike, da razobesijo danes, na roljni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, na svojih poslopih, državne zastave.

a— Koncert orkestra »Kraljeve garde iz Beograda« bo v Mariboru počelom oktobra. Opozorjamo že danes na ta izredni umetniški užitek vse ljubitelje orkestralne glasbe. Dirigent tega orkestra je višji kapelnik polkovnika Pokorny. Orkester šteje 80 glasbenikov.

a— Otvoritev avtobusne proge Maribor-Račje-Ptuj. Dne 9. t. m. otvori avtobusno podjetje v Mariboru avtobusno progo Maribor-Račje-Ptuj. Avtobus bo odhajal dvakrat dnevno od glavnega kolodvora ob 7. 15. z Glavnega trga ob 7.10. in 15.10. prihajal bo v Ptuj ob 8.30. in 16.30. — Iz Ptujia odhod ob 12.30 in 17.15 s prihodom v

TURISTOVSKI KLUB „SKALA“

predvaja za slavnostne dni Kraljevega tedna

prvi jugoslovanski alpski vefelium

„V kraljestvu Zlatoroga“

v veliki dvorani hotela „UNION“

PREDSTAVE v nedeljo in na praznik ob 15., 18. in 21. — V ponedeljek ob 15., 17. in 20. zvečer.

Predstava ob 15. je ugodna za občinstvo z dežele, da zamore doseči večerne vlake.

11398
Telefon 2707.

Maribor Glavni trg 13.55. in 18.57. Cena en dinar za kilometer. Za vožnje tja in nazaj pri prevoženih preko 20 km 20% popusta. Uvedelo se je kalendarske slegitacije z naslednjim popustom: 10 voženj 10% popusta, 20 voženj 20% popusta, 30 voženj 30%, 40 voženj 40% popusta in 50 voženj 50% popusta. Legitimacije so neprenosljive.

a— Učiteljski diplomski izpiti so se vršili na mariborskem moškem učiteljišču pod predsedstvom direktorja dr. Matka Potočnika. Od 31. avgusta do 5. t. m. Diplomске izpite so položili: Josip Bertonec, Maks Česnik, Vladimir Gal, Rihard Grm, Stanko Hinterlechner, Milan Kolšek, Maks

9. uri — po »Slehniku«. Godba! Najtežje točke — stoja na glavi,

Lorbek, Josip Rojinc, Alfonz Stanjko, Stanko Stanič, Rado Stres in Avgust Zidar.

a— Vpisovanje učencev na javno šolo Glasbene Matic v Mariboru se bo vršilo od 9. t. m. Pri vpisovanju se plača letna članarina 25 Din, vpisnina 15 Din in polovica šolnine za mesec september. Komorne vaje in vaje v šolskem orkestru so za redne gojence zavoda obvezne. Za druge gojence znaša mesečna pristojbina za te vaje 10 Din. Razdeljevanje ur pouka bo za gojence, ki imajo pred poldne pouk v sredo 16. t. m. ob 17.; za gojence, ki imajo popoldne pouk v četrtek, 17. t. m. ob 10. Gojenci se zberejo v sobi št. 6. Redni pouk se prične v četrtek, 17. t. m. popoldne.

a— Vpisovanje v nemške paralelke na osnovnih šolah se je te dni vršilo v Mariboru, št. Ilju, Sv. Lovrenca na Pohorju in bo te dni še v Sladem vrhu. V Mariboru nemška propaganda, izjavljana dokazano tudi pri Slovencih, ni uspela po želji voditeljev nemstva, ker so ljudje preveč trezni in uvidijo nujno potrebo, da se otroci v šoli nauče državnega jezika. Značilno pa je, da je vpisal v nemški razred svojega otroka oče, ki se je pri ljudskem štetu prizpal za Srba in pravoslavne vere. V št. Ilju je tamonjski protestantski pastor razvil zelo obsesno agitacijo, celo tudi pri Slovencih. Če mislijo Nemci, da jim delajo čast Potiski, Vnuki in drugi nezavedni rojeni Slovenci, ki so na pastorjevo prigovarjanje šli na lim, pa dober tek! Oblast bo morala tudi povedati svoje, in zlasti menimo, da bo morala v bodoče preprečiti propagando vsjihvih nemških agentov pred uradnimi lokali, kjer se vrši vpisovanje. Ne gre, da še tam ljudem ne dajo miru, takšno šidma-kovski eksponenti Tako se je tudi lani v Saadkem vrhu zgodilo, da se je na dan vpisovanja pojavil tam čisto nepoklican takrahi koncipijent dr. Mühleisen, dr. G., in pred uradnim lokalom ljudi prepričeval o potrebi, da dajo otroke v nemški razred. Takšne ekcesse političnih agentov mora oblast v bodoče na vsak način preprečiti. Saj je samostno dovolj, da si hoče takozvana nemška manjšina priboriti nemške paralelke s pomočjo slovenskih otrok.

a— Umrila je na Pristanu 1. v Mariboru v petek zvečer gostilničarka Marija Lebnova, stara 42 let. Blaz il snomin!

a— Tombola v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju se bo vršil 20. t. m. Krasni dobitki bodo razstavljeni v izložbi tvrdke Wesiak na Aleksandrovci cesti. Karte so na prodaj v vseh trafikah.

a— Tujsko gibanje. Meseca avgusta je bilo pri zgluševalnem uradu zglušanih 2405 tujevcv, med njimi 351 inozemcev in sicer: 240 z Dunaja, 67 iz Gradca in 244 z drugih inozemskih mest.

a— Delovanje reševalne postaje. V mesecu avgustu je posedovala reševalna postaja v Mariboru v 164 primerih. Med temi je bilo 89 nezgod v prometu, 50 raznih obolenj, 23 porodov in 2 požikusa samomora. Od pacientov, prepeljanih v bolnico, jih je umrlo 5. Gasilci so morali pretekli mesec nastopiti štirikrat.

Svinčnike, zvezke

in sploh vse, kar potrebuješ za šolo, kupiš najbolje in najceneje v

knjigarni
Tiskovne zadrufe,
MARIBOR, Aleksandrova cesta 13

Prvi nastop Sokola Griže-Zabukovca

V nedeljo se je vršil v Grižah prvi nastop mladega društva, ki je sestavilo pester spored, katerega so podprla tudi vsa bližnja in daljna savinjska društva. Javni nastop se je pričel s 400 Sokolov broječo povorko, ki je z godbo na čelu odkorakala izpred šole na telovadišče. Po pozdravnih govorih župnega starešine br. Smertnika in društvenega starešine br. Razpot-

nika je otvorila javno telovadbo deca, kateri sta sledila naraščaj in članstvo. Prav lepa je bila telovadba domače vrste na orodju, kakor tudi vzorne vaje vrst iz Celja, Velenja in Zalca. Po nastopu se je ob zvokih godbe in izvrstni potrežbi vrlih sester razvila živahna domača zabava, ki je z radostjo prevzete domačine navdušila za novo delo.

a— Tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave se bo vršil 18. in 19. t. m. na vinarški in sadjarški šoli v Mariboru. Pouk je brezplačen in traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. Za hrano in stanovanje morajo skrbeti udeležence same. Udeležbo je javiti z dopisnico najkasneje do 16. t. m. ravnateljstvu šole.

a— Mestni gradbeni urad v Frančiškanski ulici št. 8. v ponedeljek, dne 7. t. m. zaradi čiščenja uradnih prostorov ne bo uradoval.

a— Srbske slive so bile večeraj na mariborskem živilskem trgu v večjih množinah in so se prodajale po 50 za en dinar, do čim se je dobilo domačih 26 do 30.

a— Letošnjo žetev divjega kostanja bo oddalo Olenševalno društvo v Mariboru potom utmeme licitacije v sredo 9. t. m. ob 14.30 v mestnem gradbenem uradu v Mariboru, Frančiškanska ulica št. 8-I. soba št. 2.

a— Požar je zanela v petek zvečer kroz 18. strela, ki je udarila v hišo posestnika J. Pišberška v Spodnji Poljskavi. Domači gasilci so bili takoj na licu mesta, vendar razen nekaterih malenkosti in živine niso mogli ničesar rešiti.

a— Nezgode. 17 letno hčerko narednika Ano Žerakovo iz Krčevine je večeraj, ko se je peljala s kolesom iz dvorišča vojvošnice Kralja Aleksandra v Melju, podrl neki avto. Pri padcu je dobila tako težke poškodbe, da so jo morali prepeljati v bolnico. — Enaka nesreča se je pripetila v Račah 49 letnemu nosestniku Alojziju Marčiču, ki je

vožnja z bicikljem, smrtno vrtenje, restavracija na vrvi, igranje na

spremijal velik tovorni voz z drvni ob strani konjev. Neki avto ga je namreč s tako silo zadel v levo roko, da je moral tudi on v bolnico.

a— Pri otroški igri se je ponesrečila v četrtek na dvorišču gostilne Meljski dvor Olenša Anica Anžel iz Trdinove ulice. Splezala je na prazen voz, pri tem pa zgubila ravnotežje in si pri padcu lomila levo roko v zapestju. Rešilni oddelek je odpremil v bolnico.

a— Z voza sena je padel na ozlu Vetrinjske ul. in Glav. trza čevljar in posestnikov sin Ivan K. iz Zrkovc. Na kamenitov tla je dobil več poškodb na glavi. Na rešilni postaji so ga obvezali in ga — ker so poškodbe bile samo lahke — odpremil v domačo oskrbo.

a— Devet aretacij zaznamuje policijska kronika od petka na soboto. Zaradi voljufileva prodajanja poročnih prstanov iz navadne pločevine in pozlačeni za pristne zlate je prišel v Luknjio Josip P. — Ker niso imeli dovoljenja, pa so vendar krošnjari, so prišli k Grafu Mijo S., Anton K. in Ivan L. Antonija N. se za je tako natreškala, da je obležala v Vetrinjski ulici in so ji morali dati prenočišče v policijski zaporih. — Zaradi berčenja so vstaknili pod ključ Matjio Št. in Avgusta M. — Magdaleno Ž. so aretirali, ker je osumljena, da je 31. avgusta zvečer v neki gostilni ukradla sopivku R. 600 Din. Prizna, da je bila z njim v gostilni, taji pa tatvino.

a— Tatovi koles so vsak dan pridno na delu. V noči na petek so sumili kolo kolarškemu mojustru Štefanu Vremcovi z zaklenjene delavnice. — V četrtek pa je nekdo ukradel kolo trg. vajencu Mirku Šepcu z dvorišča trgovine Kuhar na Aleksandrovci cesti, kjer je fant zaposlen. Vendar je fant čez nekaj časa zagledal v Cankarjevi ulici svoje kolo v rokah neznanca. Ko je ta opazil, da ga Šepce zasleduje, je kolo odvrnil in jadrno izgubil.

a— Revolverska bitka je nastala v noči na petek okrog polnoči na Tržaški cesti ob križišču Stritarjeve ulice med nekimi pasanti, ki so se najprej prerekali nato pa začeli streljati. Ko so prebalicili ulice začeli odpirati okna in se kregati nad ponočniškimi pretepači, so ti izginili med osovkami v noč. Ta del mesta, ki je večkrat poriziščo podobnih ekcesov, bo dobro bolje in stalno zastražiti.

a— Prijave za enoletni trgovski tečaj Slov. trg. društva, Maribor. se sprejemajo dnevno od 10.—11. na Zrinjskem trzu 1. (Drž. trgovska akademija). Sprejemajo se tudi pisne prijave.

a— Kinematografske predstave. Orajski kino od danes naprej sijajna veseloira »Ani napravi vse«. — Union kino od danes naprej prvi Harry Piel film nove sezije »Senca podzemlja«.

a— Dr. Fran Toplak, ženski zdravnik in porodničar zopet redno ordinira, Glavni trg 18.

Iz Celja

e— Zanimive številke s celjske gimnazije. Pred dnevi so bili na tukajšnji državni realni gimnaziji popravljali izpiti, ki jih je od 163 dijakov napravilo komaj 108. 10 dijakov se sploh ni predstavilo izpraševalni komisiji. Bilanca lanskega šolskega leta je naslednja: Z uspehom je končalo razred 545 učencev (81,3%), in sicer 68 z odličnim, 200 s prav dobrom in 277 z dobrim uspehom. Razreda ni izdelalo 133 dijakov (18,7 odst.). Dočim se je lani vpisalo v prvi gimnazijski razred skupno 189 dijakov in dijakinj, se jih je letos vpisalo še pred potekom roka dostej 204, med njimi 58 deklet. Tako visokega vpisa prvi razred celjske gimnazije doslej še ni doživel.

e— V torek tudi četrtnska vožnja. Na praznik 8. t. m. bodo izjemno veljale legitimacije, ki so bile izdane za železniško znizano vožnjo k današnjemu slavnostnemu odkritju spomenika kralju Petru v Ljubljani, tudi za vožnjo (četrtnsko) h koncertu Pevske zveze v Ljubljani. Iz Celja bo vozil v torek jutraj poseben vlak ob 8. zjutraj. Legitimacije se dobe v pisarni Tourist officea.

e— Premestitve iz Celja. Jutri odideta iz Celja dva mlada častnika, rojaka iz naše banovine. V Ljubljano je k intendanturi dravske divizijske oblasti premeščen dose-danji blagajnik celjskega 39. pešpolka podporočnik g. Adolf Zupančič, k pešpolku v Boko Kotorsko pa podporočnik g. Lojze Uršič. Priljubljenima oficirjema želimo na novih mestih obilo uspehov!

e— 60-letnica rojstva bo obhajala danes gospa Marija Marševa, trgovka z urami v Celju, v krogu svojih otrok, sina Rafaela, urarja v Lutomeru in agilnega tamošnjega Sokola, in hčera Angele in Stefke, poročene Kolškove. Želimo ji še na mnoga, mnoga leta.

e— Umrlijost. V Celju je umrlo v avgustu 32 oseb, od teh 30 v bolnici, 2 pa v mestu.

KUPITE PRAVI NOŽIČ

NOVI Gillette NOŽIČ

BRIJE BRZO I
BESPRIKORNO

PRIKLADAN ZA SVE GILLETTE
APARATE ZA STARTI NOVI TIP

e— Vojaški analfabetски tečaji, ki se že nekaj let redno vrše, so bili zaključeni predvračajšnjim z zaključnimi izpiti. Z zadovoljlivim uspehom je napravilo izpit 75% vojakov.

e— Celjski gasilci nespreno na delu. Tukajšnje gasilno in reševalno društvo skoro nima dneva, da ne bi moralo intervenirati. V četrtek zvečer je na nepojasnjen način ponovno nastal ogenj pri posestniku Jo-

tamburico! Vabimo zlasti deželane, ki imajo zdej najlepšo priliko!

žetu Paholetu na Glinškem v občini Skofiji vasi pri Celju. To pot je zgorelo s slamo krito stanovanjsko poslopje, prejšnji dan pa gospodarsko poslopje s hlevom. V petek proli večerjo pa so bili celjski gasilci takoj po hudi nevihti obveščeni, da gori nekje v okolici Bukovžlaka. Odpeljali so se proti Bukovžlaku in kljub dolgotrajnemu vsestranskemu iskanju niso mogli izslediti nobenega požara. Brez uspeha so se morali vrniti v mesto.

e— Nesrečen padee po stopnjicah. 15-letni slikarski vajenec Jože Zdovec, ki je v uku pri slikarskem mojustru Schunku v Aškerčevi ulici, je nesel po stopnjicah težko mizo. Nepričakovano se je spodtaknil in je padel po stopnjicah tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. Zdravi se v celjski bolnici.

e— Plesne vaje trgovskih nameštencev se bodo tudi letos vršile. Tovariši, pripravljajte se in agitirajte!

e— Mestni kino bo predvaja drevi zvočni vefelium »Dinamit«. Predigra najnovejši Foxov zvočni žurnal. V ponedeljek zvočna oepreta »Ljubim, ljubiš, ljubi...« z Willyjem Forstom v glavni vloji.

Iz Kranja

e— Strelska družina priredi 8. t. m. na svojem strelišču v Strževem tekmovalno streljanje z vojaškimi in lovskimi puškami. Tarče: srnjak, 20 krožna, 10 krožna streljanja na letече golobe, malokalibersko streljanje. Dragocena in krasna darila. Vabljeni vsi.

e— Vodnikova družba opozarja vse člana, ki še niso poravnali članarine za leto 1932., da to nemudoma storijo. Pobiranje se zaključii 15. t. m. Narokniki se sprejemajo v tiskarni »Sava«.

e— Svetlični dan. Agilna podružnica Rdečega križa priredi 8. t. m. svetlični dan. Ker so prostovoljni prispevki namenjeni v dobrodelne namene, apeliramo tudi tokrat na vedno rododarno meštanstvo.

e— Poroke. Poročili so se: lastnik lekarne na Jesenicah g. Ivo Koželj z gđ. Anico Kavčičevo iz Tržiča, mag. ph. g. Franc Pokorny z gđ. Vilno Strumblovo in uradnik na mestnem županstvu g. Mohor Gabrijel z gđ. Stefi Romšakovu. Bilo srečno!

PRVOVRSTNI 10709
DEKLIŠKI PENZIONATI
B. Freybertrng 9. XIII. Maxingase 6. Wien
I. Schubertrng 9. XIII. Maxingase 6. Wien
Telefon U 16—2—50. Prospekti.

Dentist-tehnik

MILAN VIRANT

je OTVORIL v Ljubljani, Sv. Jakoba trg štev. 7/I.

ZOBNI ATELJE

ter sprejema od 9.—1. in od 3.—7. ure.

Ples gimnastika!

Za poklicne — za lajike — za dame — za otroke

Plesalka Metoda Vidmar (diplomirana v šoli Mary Wigman, Dresden) sprejema učence vsak dan od 1/4. — 1/5. v Narodnem domu, vhod z Bleiweisove ceste. 10790

Vse šolske knjige

v najnovejših predpisanih izdajah
kupite najbolje in najceneje v

KNJIGARNI TISKOVNE
ZADRUGE,

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Prazdnoj!

MESTANSKY PIVOVAR

Paviljon na Velesejmu

Ljubljana, Dunajska 2 - Telefon 3645

Prazdnoj!

MESTANSKY PIVOVAR

PLZEN

Najboljše in najzdravejše pivo sveta. - Zastopstvo za Slovenijo

LOJZE KLÁSEK

Z Jesenic

— Privedite v dobrodelne namene. Jeseniški srednješolci so priredili v nedeljo v telovadnici osnovne šole dramo »Morje«, ki je prav lepo uspela in katere čisti dobiček je namenjen v podporo revni šolski hiši. Prireditev je bila s strani občinstva izredno dobro obiskana, igralci so podali svoje vloge zelo dobro. Izvršili so tudi vse pripade, opremo odra, instalacijo elektrike in sileno vse sami.

— Štefucova kovačnica, ki je bila dolgo leta kamen spodtike in pravi nestor v središču našega mesta, je sedaj vendar izginila s tal. Te dni so jo delavci gradbene tvrdke Tönies porušili in materialji uporabili pri gradnji carinarnice.

Iz Novega mesta

— Velik naval na učne zavode je pri nas tudi letos. Zlasti beleži lepo zasedbo meščanska šola in gimnazija, ki bo imela tudi letos paralele nižjih razredov.

— Zaradi lepih očel. Giganka Ančka Brajdičeva, ki je znana daleč okrog zaradi svojih lepih očel, ki jih rada meče po moških, še rajši pa po raznih svetlih predmetih, je pred par dnevi izmaknila priletnemu meščanu, ki se ji je preveč približal, lepo srebrno uro vredno med brati 500 Din. Po tatvini je Ančka odhitela v Kačjo rido in jo orožništvo marljivo išče.

Iz Trbovelj

— Plazovo pri gradnji nove hrastniške šole. »Slovenec« je o tej zadevi prinesel poročilo, ki je žal resnično, vendar v toliko tendenciozno, ker napravlja na čitatelja utis, kakor da je nesreče kriv sedanjega občinski svet. Hrastniško šolsko vprašanje se rešuje že dolgo vrsto let. Pri tem delu so sodelovali razni odborniki, bili so poleg tudi taki iz najbližje okolice »Slovenec« in morda celo dopisnik sam. Sedanjji občinski odbor je izvršil le to, kar je pripravil prejšnji. Ako bi se kdo mogel dolžiti krivde, bi se tedaj mogli dolžiti vsi, ki so sodelovali pri tem vprašanju. Dvomimo, da bi nesreča izostala, ako bi sedel v sedanjem občinskem svetu še tudi dopisnik »Slovenca«.

— Omiljenje pasjega kontumaca. Sreško načelstvo v Laškem razglasa, da je pasji kontumec omiljen v toliko, da se lahko prosto hodi okrog, vendar pa morajo nositi nagobčenke, ali pa se morajo voditi na vrvice.

— SK Trbovlje priredi 8. t. m. v Sokolskem domu veliko trgatve zročila.

— Kino Sokol bo predvajal danes ob 16. in 20. ter jutri ob 20. 100-odstotni zvočni film »Kapetan korvetec« (Harry Liedtke) zvočni Foxov žurnal in film Jugoslovenskega gasilskega kongresa v Ljubljani.

Iz Hrastnika

— Iz počitniške kolonije na Rakitni, kamor je bila krajevna Protituberkulozna liga poslala 5 otrok, so se vrnilo otroci v ponedeljek. Vsi izredno zadovoljni in začarane obraza. Podpirajte strogostjo lige in stopajte kot člani, da omogočite ligi nadaljnje uspešno delovanje! Istega dne se je vrnilo tudi okoli 150 otrok, ki so prebili celotno počitnice pri kmeh v Prekijah, kamor jih je bil poslal Pomožni odbor, kateremu je duša vikar g. Zalar. Krajevni protituberkulozni ligi se je posrečilo za napravu kopalnice, za katero je danih nekaj pogojev, zainteresirati pristojne činitele. S časom bomo torej le prišli do pretrepnega javnega kopalnice, ki bo odgovarjalo higijenskim zahtevam.

— Slovo od ugnednega rojaka. Danes se vrača v Ameriko s sogropo in hčerko priljubljeni naš rojak trgovec g. Franc Brlčić, ki je preživel 5-mesečni odtih v Sloveniji. Želimo mu srečno pot in na skorajšnje videnje.

— Kino Narodni dom predvaja danes film »Žena in njena igračka«.

Iz Slovenjgradca

— Spored sokolskih predavanj. 16. t. m. Tyršova akademija, 20. t. m. o sokolski telesni vzgoji, 30. t. m. o zgodovini sokolstva.

— Kronika nesreč. Golob Matevž, 74-letni posestnik iz Straž pri Mislinju, je šel po lestvi na 3 m visoko podstrešje po suhe hrustke. Na enkrat mu je na vrhu lestve izpodrsnilo in je moč pri padcu dobil hujše poškodbe na vratu in na glavi. — Kotnik Valentin, uslužbenec kot pastir pri tvrdki Ujaky Hirschler v Dravogradu, je našel na pašniku staro vojaško patrono, ki jo je hotel odpreti, na mu je nenadno eksplozivna in hudo poškodovana vrsta na levi roki. — Dveletni Francek, sin posestnika Smonkerja iz Turške vasi, in njegov štiriletni bratec sta se igrala s sekuro. Med igro je na padca sekira starejšemu bratu na roko in mu odsekala dva prsta na desni roki. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnici.

Iz Ptuj

— Komitjski ogled proge Ptuj-Gaberrik-Sv. Andraž-Sv. Urban-Ptuj, ki se je vršil 3. t. m., je ugodno uspel. Zato odprti mestno avtopodjetje redni avtobusni promet na tej progi že v ponedeljek 7. t. m., in sicer tako, da bo vozil avtobus iz Ptuja preko Gabernika do Grabinskega vrha, potem nazaj do Gabernika in preko Sv. Andraža, Sv. Bojfenka in Sv. Urbana v Ptuj. Avtobus odhaja ob 6. uri iz Ptuja ter prihaja ob 7.50 v Ptuj, tako da imajo potniki zvezo na jutranji vlak. Popoldne odhaja avtobus ob 13.15 ter se vrača v Ptuj ob 15., tako da je vzpostavljena vsaj delna zveza z železniškimi vlaki. Z navedenim dnem se ukine dosedanja proga Ptuj-Grabinski vrh, ker se združi z novo progo.

— Nov kapelniki mestne godbe. Po smrti kapelnika Smida je ostala mestna godba brez pravega vodstva. Odbor je sedaj na to mesto postavil Bernarda Filipa v Jesenic in je mestno godbo v panju zdaj prijetno poslušati.

— Na X. rodnem obdobjem sbera Društva jugoslovenskih akademikov v Ptuj, ki so je vršil 27. avgusta, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik cand. med. Pogruje Stanko, podpredsednik stud. iur. Žagar Ig-

Iz življenja na deželi

ČRNA PRI PREVALJAH. Dne 3. t. m. se je od nas po 10-letnem službovanju poslovil g. Franc Kogelnik, učitelj in starosta Sokola v Črni. Z njim izgubimo poleg dobrega družabnika prvotnega šolnika in prosvetnega delavca. Njegovo udejstvovanje kot sokolski starosta in vodja Mlekarske zadruge je rodilo lepe uspehe. Njegovi šolarji, mnogi že v moški dobi, se v prijetni hvalečnosti, a s teškim srecem poslavljajo od svojega dobrega učitelja. Kako je bil g. Kogelnik priljubljen med nami, je pokazala obilna udeležba na poslovilnem večeru. Na novem službenem mestu na Muti ob Dravi mu želimo mnogo sreče.

DOLNJA LENDAVA. — V nedeljo je naš Sokol priredil javno tombolo, ki je uspela nad vsa pričakovanja. Udeležbo je omogočilo lepo vreme. Prostrani prostor pred hotelom »Krono« so napolnile množice, kakršne se v Lendavi le redko kdaj zberejo. Večini ljudstva je ta igra bila neznana, vendar je bilo mnogo zanimanja. Sokol je poskrbel krasne in številne dobrote, ki so bili v nedeljo razstavljeni v okrašen dvorani hotela »Krona«. To je bila najlepša reklama, saj je bila večina kart prodana baš v nedeljo. Bilo je med mnogimi precej srečnih, ki so zadeli lepe dobrote. Glavni dobiček je zadeli 17letni vajenec Stefan Bene iz Gaberja; odločil se je raje za šivalni stroj, kakor pa za 2000 Din. Drugi dobitki so bili še: mesko kolo, stot bele moke, 1000 kg premoga, 50 l vina s sočkom. Bilo je polno radosti, pa tudi žalosti. A vsi smo prepričani, da bo Sokol priredil odšel vsako leto tombolo, ki se je že prvič narodu zelo priljubila. Na svoj račun je prišlo tudi društvo, ki je želo velik moralni in gnotni uspeh. Za korak smo zopet bližje k zgradbi svojega krova.

GORNJA RADGONA. G. dr. Fran Breznik je dogradil svojo vilo nasproti farne cerkve in stanuje in ordinira od 1. t. m. naprej v svojem novem posloju. — V Apačah pri Gornji Radgoni bo v sredo 9. t. m. velik živinski in kramarski sejem. — Tukašnji kazenski sodnik g. Andrej Levstek se je vrnil s substitucije od okrožnega sodišča v Mariboru in odšel na daljšo substitucijo k okrajnemu sodišču v Doljno Lendavo.

GORNJA RADGONA. Pri našem okrajnem sodišču je nastopil službo že pred meseci semkaj imenovani sodni kancliser gosp. Ferdinand Sešek, ki je služboval doslej v Kranjski gori. Mesto vodje zemljiške knjige je bilo po smrti Ivana Sokliča, ki je umrl 30. januarja letos, celih 7 mesecev prazno. Da se je v tem času delo zelo kopčilo in zastojalo v zemljiški knjigi, ni treba posebej poudarjati pri današnji splošni gospodarski krizi in v tako velikem okraju, kakor je gornjeradgonski. Novodošlemu gosp. Sešek želimo med nami prijetno bivanje. Naše sokolsko društvo je za svojo prireditev razobesilo po vseh reklamnih tablah svoje letake. Vsi drugi reklamni letaki so ostali neposkodovani, samo sokolski so bili nekoga v očel. Saj vemo, da se mnogo dela pri Sokolu, toda ta način vsakomur odsvetujemo, da ne bo sledil preoster kes. Prireditev Sokola bo jutrišnjo nedeljo v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra. Sodelovala bodo tudi sosednja društva. Podprite delovanje sokolske trdnjave ob meji in posetite nas. Zdravo!

KONJICE. V nedeljo je imela Sokolska četa Sv. Jerne, ki je bila letos konec marca ustanovljena, svoj prvi telovadni nastop z akademijo v proslavo 10-letnice vladanja našega kralja. Tr naraščanje se deklarirale domoljubne pesmi, zbor je zapel nekaj pesmi, staršina br. Friedl pa je nagovoril zbrano občinstvo, poudarjajoč velike zašuge našega vladarja za napredek naše države. Sledil je telovadni nastop dece, članov, članic, četnikov in odradna telovadba. Vse točke so uspele izredno zadovoljivo in v presenečenje gledalcev. Po telovadbi je govoril v imenu župne uprave staršina br. Dr. Mejak in je pozdravil zastopstvo občine s županom br. Godcem, ki uspešno pomaga pri sokolskem delu. Uspeh prireditev je v glavnem zasluga poštvovalnega sokolskega upravitelja br. Friedla. — Družabni sestane pod geslom »Komjice v jeseni« priredi Sokolsko društvo 19. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma. Obiskovalci naj posetijo prireditev v obliki, primerni označenemu geslu. Na sporedu je poleg drugega poskušnja raznih sort iz konjiških vnoograd in licitacija 6 kg težkega grozja. — Ferija/na kolonija Higijenskega zavoda v Zagrebu je zapustila 29. avgusta Konjice. Otroci so se dobro okrepili in razvedrili v našem trgu in se veselijo, da se prihodnje leto lahko zopet povrnejo na letovišče v naš kraj. Koloniji sta šla vsestransko na roko občinska uprava in Sokol.

KOROSKA BELA-JAVORNIK. Naš kraj zapušča učitelj br. Fran Lasič, ki je na lastno prošnjo premeščen v Kranj. Kot prosvetar Sokola je bil izredno delaven in vztrajen in mu bo zelo težko najti naslednika. Udejstvoval se je posebno pri dramatičnem odseku, pri katerem je imel kot dolgo igralce in režiser pri mnogih igranih velikih uspehih. Sokolsko društvo v Kranju bo z njim pridobilo dobrega sokolskega delavca. Naš Sokol mu je priredil v društveni telovadnici v nedeljo zvečer poslovilni večer, katerega so se udeležili številni člani, prijatelji in znanci. Staršina br. inž. Mirko Šušteršič se mu je zahvalil za neumorno delo.

KRSKO. Gostovanje mariborskega narodnega gledališča v Krškem, ki je bilo določeno za nedeljo 6. t. m. z uprizoritvijo drame »Karel in Ana«, je zaradi ljubljanskih svetinosti preloženo na prihodnjo nedeljo 13. t. m. ob 20. v sokolski dvorani v Krškem. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Hovevarja.

nacij, tajnik stud. iur. Zajšek Mate, blagajnik stud. iur. Kajnh Srečko, arhivar stud. iur. Rubin Maks, odbornik stud. iur. Meglič Mirko, revizorja cand. ing. Tonejc Stane in stud. iur. Kolarič Karel.

LASKO. Na inicijativo sreskega kmetijskega referenta g. Ivana Zupana je priredila podružnica Kmetijske družbe Sv. Krištof prav lepo uspelo kmetijsko zborovanje. V šoli se je v nedeljo zbralo okrog 100 posestnikov in kmetijskih sinov, ki so z veliko pozornostjo poslušali zanimiva in aktualna predavanja. Živnozdravnik g. dr. Jerina je temeljito obrazložil pravilni postopek pri vzgajanju plemenske živine ter opozoril na glavne napake, v katerih naši živinorejci največkrat greše. Sreski kmetijski referent g. Zupan je predaval o pridelovanju pšenice ter čistjenju in selekciji žitnih semen. G. Miloš Levstik iz Celja pa je govoril o obriranju, spravljanju in razpošiljanju sadja, o pravilnem izdelovanju sadjevca in o velikem pomenu sadnih ogledov in razstav. Tako pri predavanju, ki se ga je udeležilo tudi učiteljsko, se je sestala anketa tukajšnjih sadjarjev, ki je na predlog predsednika laške Sadjarske podružnice g. Pirnata sklenila prirediti v začetku oktobra sadno razstavo. Gg. predavatelji so želi za svoja lepa, zanimiva in času zelo primerna predavanja vsestransko priznanje. Kmetijski podružnici Sv. Krištof gre vsa čast na tako krasno uspeli prireditvi!

MURSKA SOBOTA. — Sokolska tombola v Murski Soboti bo 13. t. m. Nabran in nakupljen je že krasen material v skupni vrednosti 20.000 Din. Ker se je dogodilo, da so srečni dobitniki prodajali tukaj po končanem zbravanju posamezne dobrote pod ceno, so za letošnjo tombolo določeni kot glavni dobitki bankovci po tisoč dinarjev. Poleg denarja je omeniti še dva moko, otroški voziček, živo koz mlekarice in drugo. Tombola bo ob 3. popoldne v parku grofa Szaparyja. — Dramski odsek se že prično pripravila za novo sezono. Prof. Štuka je napravil nov krasen proseppek, nabavile so se nove kulise za salon in gozd, dvorana je preoblikovana, člani pa se pridno veščajo za prvi nastop. — Na gimnaziji se obetajo za letošni zopet izpremembe. Ker je gimnazija sedaj končno reducirana na nižjo, je zavod zapustil prof. Melihar. Prof. Mušič je dobil do konca prvega semestra študijski dopust za Nemčijo, profesorica Vogelnikova se še vedno mudi v Franciji in baje se pripravlja tudi direktor g. Vagaja na odhod.

RADECE — ZIDANI MOST. — Kino Jadrin z novo glasbeno aparaturo bo predvajal večer »Beja sestra« v nedeljo ob pol 16. in pol 21. in na praznik ob pol 16. in pol 21.

SELSKA DOLINA. — Po dolgotrajnem dežju so nastale prav mrzle noči in jutra. V naši dolini je v nekaterih krajih že padla slana, ne da bi stotila posebno škoda. Zadnje deževne dni je Sora-Selšica jako narasla. Most, ki veže vas Sevlje in vso dolino tja do Bukovčice, je pokazal, da bo kos tudi večjemu pritisku naraščajoče Sore-Selšice. Zgradili so ga na novo domačin, kajti stari most je vrela še po mladna povenjeh. Zadnje tedne pred dežjem so kmetje pridno delali in pospravljali tako zvane »širnece«, da bi jim Sora v jesenskem času, ko rada ob deževju mnogokrat naraste, ne vzela zemlje. Pa večkrat tudi to ne pomaga. — V ponedeljek se je mudila komisija v Čušnjici, ki je proučila teren v svrhu postavitve električne napeljavne po g. Kemperlu iz Čušnjice.

SEVNICA. Jesen se bliža tudi pri nas v znamenju velike gospodarske delavnosti. Tako se je vršilo 2. t. m. I. selekcijsko premovalje plemenske govedi, otvorena je bila gospodinjstva šola, gradnja vodovoda vztrajno napreduje, v oktobru bo prirejena sadna razstava. Nenavadno zanimanje je vladalo za premovalje. Ugodno vreme je pripomoglo, da je bilo pripeljanih 199 glav plemenske živine. Na okrašenem sejmšču se je pričelo ob 9. ocenjevanje živine. Komisiji je predsedoval ing. Elislet kot zastopnik kr. banske uprave. Živinorejci so bili iz 17 najbližjih občini. Sreski veterinar g. Vrzjak je v poljudnem predavanju pojasnil živinorejcem pomen in smoter selekcijskega premovalja ter poudarjal važnost umne živinorejci, ki je poleg sadjarstva najbolj dobičkopolna panoga gospodarstva zlasti v sevniškem okolišju. Razdeljenih je bilo 12 prvih, 4 druge, 22 tretjih in 64 četrtih nagrad v skupnem znesku 16.800 Din in 7 državnih diplom. Skupno je bilo nagrajenih 109 glav živine. Živinorejci iz občine Sevnica so prejeli največ nagrad, v znesku 4900 Din. — Istega dopoldne se je sestal tudi gospodarski odbor za sevniški okoliš in je razpravljal o nujni potrebi samostojnega sevniškega okrajja glede na gospodarske in prometne razmere. Saj gospodarsko gravitira v Sevnico tudi več občin iz krskega srecja. Popoldne pa se je vršila v gostilni g. Cimprška seja širšega odbora za sadno razstavo v Sevnici, ki bo prirejena v dneih od 4. do 11. oktobra v Slamskovem domu. Priredila jo skupno občini Sevnica in Boštanj. Enako razstavo organizira tudi na Blanci g. šol. upravitelj Zmago Bregant. V glavnem so na tem važnem sestanku razpravljali o vnovčevanju sadja ter o sadnem izboru za sevniški okoliš, ki že po svojem geološkem nastanku zahteva gojitev drugih sadnih vrst kakor okolica Krskega ali Brežice. — Naša nova strelska družina je priredila nagradno streljanje na 60 m Prvo mesto je dosegel g. Gračner iz Zabukovja, drugo pa g. Trapečan iz Radne.

SV. EMA. Naš gasilci so 30. avgusta blagoslovili novo motorno brizgalno. Komaj leto staro društvo je lahko ponosno na nagli napredek. Vsa prireditev je najlepše uspeela. Slovensno razpoloženje so močno povzdignili gasilci iz Podčetrta, Mostnja in

Polja. Kropotom društva božimo naslednjih uspehov!

SOSTANJ. Korak na korakom napredujemo v šostanju. K številnim modernim pridobitvam zadnjih let se je pridružil te dni še pogrebni zavod. Na ustanovitev pri nas res potrebna takega zavoda se je mislilo že pred svetovno vojno, ni pa prišla ideja do izvedbe, dokler se je ni lotilo mestno gasilno društvo. S pripravami poverjeni odbor je svoje nalogo vedavno dovršil in predal poše definitivnemu Pogrebemu zavodu gasilnega društva šostanj-mesto. Zavod vodi g. Vovk Jakob, Novak Ivan in Kajba Anton Pri Končanu na Prešernovem trgu je najel lokal, kjer ima zavod zalogo krst vseh vrst in vencev. Od ljubljanskega pogrebne zavoda je bil kupljen še dobro ohranjen pogrebni voz kakor tudi voz za mostvo, predelan v pogrebno. Pogrebom prve vrste je bila določena tarifa 3000 Din, druge vrste 2000 Din, tretje 800 do 1000 Din in četrte 450 Din. V te cenah so zapopadeni vsi opravki s pokojnikom. Komaj ustanovljeni zavod je že izvedel pogreb veleindustrija Franca Wochnagga.

ST. PETER V SAVINJSKI DOLINI. 6. septembra bo veličasten dan za vso Savinjsko dolino. Sempeterski Sokol bo razvil svoj ponosni prapor kot vidno znamenje zmage v kraju, kjer so mnogi svojčas smatrali naziv Sokol skoro za psovko. Ni prazna beseda geslo na novem praporu: Živi, bori se, ne kloni! Živa zgodovina je ta rek, zgodovina borbe in ponosnega dela ki slavi danes zmagoslavje napredka in prosvete. Šele leta 1925. se je ustanovil v St. Petru pododsek Sokolskega društva na Polzeli in si je priboril že s prvimi nastopom orodje. Pod težkimi razmerami je deloval odsek, ki so mu vsak dan šteli nasprotniki ure življenja. Toda prav ta pritisk je stnil pesčico borcev v jekleno vrsto, ki ni mirovala, dokler se ni 1928 odsek osamosvojil. Vsi sodelavci so posevtili svoje moči novemu društvu, žig starosta in prvi dobri oče je Ivan Srebotnjak. Brezplačno je prepustil društveno sobo za kajalnice in zbirališče. France Privonjšnik je pa vzel pod svojo streho novi oder. Danes je nastala iz skromnih početkov že ponosna četa. To nedeljo bo vsa dolina izkazala čast nemustrašenim borcem nesebičnega prosvetnega dela, ko bo zaplapolal na težko priborjeni postojanski prapor zmage v spomin in naročilo vsem borcem za prosveto: Živi, bori se, ne kloni!

VERŽEJ. Sokol priredi 8. t. m. ob 15. veliki javni telovadni nastop na vrhu br. Hedžeta v Veržeju. Nastopijo vsi telovadniki od delki s prostimi vajami in na orodju. Po

PLANINKA CAJ BAHOVEC

Za čiščenje krvi
Proti slabi prebavi
želodca in čreves
Izborno deluje
Planinka zdravljeni čaj

Dobiva se v vseh lekarnah, zahtevajte pa izrecno PLANINKA CAJ BAHOVEC v zaprtih in plombiranih paketih in z napisom proizvajalca: **Apoteka BAHOVEC, Ljubljana**
Kongresni trg.

telovadbi bo ljudska veselica, sodelovala bo ljubomerska mestna godba. Cene sedežem 6, stojščem 3 Din. Otrokom vstop prost. Ker je to prva večja prireditev v letošnji sezoni, pričakuje mlado, agilno društvo velikega posela. — Gasilno društvo pa priredi 6. t. m. ob 15. pri tovarišu Hedžetu veliko tombolo. Razen štirih bombol (med njimi 1000 Din in krava) bo še nad 300 lepih dobitkov. Cena tombolski tablice 8 Din. Po tomboli prosta zabava.

VOJNIK. Sprito nespredvidenih svrta je moral odbor naše podružnice Kmetijske družbe preložiti dan žrebanja na 8. decembra letos. Ta dan se bo vršilo žrebanje neprekidno. Razpoščevalcem sreče se odbor iskreno zahvaljuje in prosi vse, katerim se bodo srečke posale, da jih nemudno razprodajo. Nad 40.000 Din znaša vrednost naših dobitkov, zato bo marsikdo lahko dobil lep dobiček skoro zastonj. Kupujte srečke!

ZIDANI MOST. — Prvi javni nastop Sokola na Zidanem mostu bo jutri popoldne ob 16. na trgu pred kolodvorom. Nastopili bodo poleg sijajno pripravljene in izveščane dece ter naraščaja tudi vsi starjši bratje s prostimi in orodnimi vajami. Sodelovala pa bodo tudi razna okoliška bratska društva. Po javnem telovadnem nastopu bo istotam sokolska zabava s izredno bogatim arčolovom. Dobitkov je vredno 400. Ker so železniške zveze zelo ugodne, se pričakuje velik obisk občinstva od blizu in daleč.

SOKOLSTVO

taife m. Ižar Močca in Loh Kda. Nastopili so vsi oddelki naše čete, člani in članice, moški in ženski naraščaj ter moška in ženska deca.

Bratje in sestre

segajta pridno po tabličah velike tambole Društva za sgradbo Sokolskega doma v Šiški, ki bo v nedeljo 13. t. m. popoldne na Kongresnem trgu v Ljubljani. Krasni dobitki, tablice po 2 Din dobite v vsaki trafiki.

Manifestacija sokolske misli in četa na državnem meju pri Holmecu. V proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je priredil Sokol Prevalje 23. p. m. p. p. prireditelji telovadni nastop na Holmecu. Zaradi skrajno slabega vremena se je vršil nastop na prostranem sosednjem posestniku Krala. Iz Prevalj se je pripeljalo mnogo odličnega občinstva, med njimi tudi sreski podnabčelnik g. Millač, žandarmerijski poročnik g. Sekušič, postajonačelnik g. Kaffou, gasilska godba, pevci ter društveni tamburaši. Napolnili so veliki skedenj do zadnjega kotička. Kot prva sta nastopila moška in ženska deca. Mnogo priznanja in smeha je vzbudila ta nastop naših veselih malčkov ter obenem pokazal, koliko truda žrtvujejo naši prireditelji za vzgojo naših najmlajših. — Prikoricali so nato strumno, navdušeno pozdravljali moški in ženski naraščaj, člani in članice ter se razvrstili. Pozdravil je vse navzoče starosta dr. Reichmann, se iskreno zahvalil za obilno udeležbo ter pred besedo br. Francetu Speliču. V svojem jedrnatem govoru je poveljal zasluge Nj. Vel. kralja, njegovo veliko skrb in nedeljeno očetovsko ljubjezen do naroda. Zaključil je: »Živel naš narodni kralj in njegov visoki dom!« Zavrtili so navdušeni ključ, a godba je zaigrala državno himno. Sledil je nastop naraščaja s prostimi vajami, proste vaje članov in članic ter vaje članov na Bradlji, kjer nas je zopet zadivil in očaral naš načelnik Vmko. Nastop so zaključile proste vaje brata Vmka. — Uspeh prireditev je bil došežen v polni meri.

Polaganje temeljnega kamna za Sokolski dom v Ljubno na Gorenjskem. Preteklo nedeljo je Ljubno na Gorenjskem doživelo svoj veliki sokolski praznik, ki je važen in pomemben mejnik in njegovemu kulturnemu življenju: položili so temeljni kamen Sokolskemu domu. Ni še poteklo pol leta, odkar se je po zaslugi naprednih ljubenskih moči ustanovilo sokolsko društvo, in že raste kvivško stavba, ki bo bodoči ponos in dika kulturne gorenjske vasi. Sicer pa to dejstvo ni tako resenotljivo, če pomislimo, da imajo moške, ki jim načeljuje poštvovalni starosta br. Golmajer in ki se zbira okrog nove sokolske stavbe, že svoje predhodnike in tradicijo. Slavnostno okrašen prostor pred domom so napolnili prijatelji in znanci. Prihleti je celo sokolski naraščaj iz Dobrave in s svojo navzočnostjo sta počastila sokolsko prireditev br. sreski načelnik iz Radovljice dr. Vidmar in zastopnik Gorenjske sokolske župe br. Jakob Spicar. Po otvornem govoru in uvodnem pozdravu br. staroste Golmajerja je br. Josip Ambrožič v vznesenih besedah tolmačil pomen in važnost nedeljske slavnosti Nato sta prireditev in gradnjo Sokolskega doma pozdravila br. sreski načelnik dr. Vidmar in br. J. Spicar, oha z iskreno čestitko in željo, da se bo v novem hramu sokolska misel kar najlepše razvijala. Po končani slavnosti se je razvila na veselilnem prostoru domača veselica, katere najprivlačnejša točka je bilo nač nagradno streljanje, ki ga je vodil v Ljubnem že udomačeni in splošno priljubljeni g. Malenšek podnavratelj Kmetiske posojilnice v Ljubljani. Mlademu sokolskemu društvu k temu slavnostnemu dnevu naše iskrene čestitka.

Sokol v Radovljici priredi v nedeljo 20. t. m. proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Občinstvo je dane opozarjamo, na to prireditev in prostimo bližnja društva, da na tem opuste eventualne svoje prireditve. Spored bo pravčasno objavljen.

Sokolsko društvo Arandjelovce v beograjski župi je pričelo z gradnjo lastnega doma, ki bo stal okrog tri četrta milijona dinarjev. Temeljni kamen je bil položen v začetku avgusta ob velikih slovesnostih. Ministrstvo prosvete je poklonilo društvu potrebno zemljišče v izmeri 3880 kvad. metrov, občina in razni drugi dobrotniki, zlasti pa br. Konstantinovič pa so omogočili gradbo, ki bo v ponos mestu in v korist tamkašnjemu Sokolu.

V prijazni vasi Črešnjavec pri Slov. Bistrici je bila oktobra lanskega leta ustanovljena sokolska četa, ki je pri nastopu dne 5. julija t. l. odlično pokazala kaj zmore vstrajno sokolsko delo osmih mesecev naših vrlih članov in članic pod vodstvom br. načelnika Detliča in s. načelnice učiteljice Cvetko Tinice ter voditeljice uč-

Fr. Z.:

Zastran razstave mest

(Dopis z letovišča.)

Prosim, jaz nisem siten nikakor ne. Ampak nekateri so žalobarde. Zmeraj so v kakršnihkoli odborih, stikajo glave in si izmišljajo neumnosti. Verjameš jim jih, pa so pneumne in se potem jezijo, da si jih verjel.

Na kuluk bi jih nagnal najrajši — ne vem, ali tukajle v temle mestu ne poznajo kuluka? Na kuluk z njimi, pa bo mir! Na primer je v Ljubljani čisto drugače. V ljubljanskem Tivoliju se zbirajo vsak dan gospodje, imajo takisto jako podkovane jezike, toda jih ne zlorabljajo, nego od zore do mraka kuluk kvartajo; pa so koristno in hvalevredno zaposleni in nimajo ne časa ne volje za neumnosti kakor rekatere šalarbarde tukaj.

Ali pa so drugi v Ljubljani: osem trdih ur na dan gledajo s žulji na očeh, kako iz starega mostu pri franciškanih poganjata dva mlada in spremljajo delo z izpodbud-

nimi opazkami. Ne ovirajo pa dela nikakor ne, nego je tudi ta kuluk jako hvalevreden in mislim, ogromno število kuluk-gledalcev ne bo ostalo brez koristnih posledic. Mislim, prej ali slej se bo pokazala nujna potreba, ako ne zaradi pešev, pa vsaj zaradi kulukarjev gledalcev, in bo pognal stari franciškanski most še tretjega mladega! In kdo ve, nekaj jako krasnega bi bilo in presenetilo bi ves svet, če bi jih mladi mostički poganjali naprej, da bi jih bilo devet in bi bil potem stari most opróšen siehnernega davka in še bi lahko šel devetemu kakšen general za botra.

Takšni so ljubljanski kulukarji, takšne so njih koristi in zasluge, in bi lahko tukajšnjim šalarbardam služili za zgled! So me tukajšnje šalarbarde zadnjicé ustavile, eden me je zgrabil za gumb in me vprašal, ali sem že v odboru; na veselemu da bodo razstavljena naša mesta, njih znamenitosti in starine, in da bi se med staro ropotijo nemara še jaz dobro podal — zvečer da bo seja!

Drugi me je potegnil za rokav, ali sem si že ogledal pročelje tukajšnjega samostana: velezanimivo da je in ga bodo morebiti prenesli v razstavo. Na vrhu da stoje trije očaki iz kamna, prvi dviga prst kvišku in nos, drugi obrača dlani od sebe in taji, tretji pa ima roke prekrižane na prsih in glava mu kloni povešena in polna priznanja in kesianja — sijajno — da je!

So imeli šalarbarde še enega s seboj, pomeniljivo je pokimal z glavo in dejal, da se taka reč doma med njegovimi paglavci nikdar ne konča brez boksa.

Mudilo se jim je na nasprotno stran, me ne pa starine in narodopisje in taka reč vedno zanimajo, radoveden sem bil in sem šel gledat pročelje. Pa sem se strahovitó jezil, kajti so bile one besede zopet sama gola neumnost in ni bilo ne duha ne sluha o kakem boksu in sploh nikakšnega ne duha, niti niso častili očaki nikaki paglavci, marveč se jako dostojno in dostojanstveno vedejo na pročelju, čisto drugače kakor oni odborniki, ki niso odborniki nego so, žalibog, šalarbarde in zgolj ovira resnemu delu in prizadevanju in zaslugam.

Bojim se, v rokah takih šalarbard tudi razstavi ne bo poslano z rožicami. Štel sem za dolžnost in se udeležil seje, da jim povem svoje misli. Dejati sem, da se mi zdi, za razstavo da je sedaj prekasno. Razstava da bi morala biti nekaj let poprej: recimo dvesto let, tristo let, ko je tukajšnje mesto še kaj imelo, da razstavi. Zdad nima ničesar! Recimo, sem dejal, narodna pesem pripoveduje, da so bile njegova dni tukajšnjim meščanom jako priljubljene žepne ure, imenovane »zokure«, in prave pesem, da so bile iz repe.

»Po placu španciraja gospod in gospa, iz repe pa imata zokure oba.«
»Sedaj je ne najdeš,« sem dejal, »starodavne zokure iz repe ne v najuglednejšem meščanskem žepu in.« sem dejal, »ko sem jo iskal po meščanskih žepih, skoraj bi bil našel policaja notri in ričet, ne pa one »zokure« iz repe.«

Gospode odbornike so bridki ti očitki grizli v nos in grlo in oglašala se jim je vest z mrmanjem in kašljem.

Jaz pa sem dejal, da žalibog tudi o tukajšnjih starodavnih utrdah ni več sledu. Le v narodni pesmi da se hrani še spomin

na obzidje, ki da so ga gradili meščani iz samega trnja, »zato, da berači po plac' ne leté.«

»O,« sem dejal, »ako bi se bili svojčas potrudili vsi predniki, ki so imeli, kakor takisto poje pesem, gumba okrašene s ko-ruznim močnikom, ako bi bili, pravim enako brigo, s kakršno, recimo, one zaničevane ljubljanske srajce vzdržujejo rimski zid, imenovan Mirje, posvečali tudi svojemu trnjevem »vingerju«, na kolikšnem konju bi bili sedaj na tejle razstavi,« strel bi svit in sejm in vesoljna jesen na sejm!«

»Ali pa oni železni obroč v cerkveni ograji,« sem dejal, »kamor so čolnarji nje-ga dni zatikali svojih čolnov kavije, kje je ta obroč,« sem dejal, »in kje so čolni in kje so čolnarji? In vas vprašam, kam ste zapravili sploh vse jezero, ki je v pravadnih časih pokrivalo to dolino?«

Ni ga, ne lasu ni več jezera, Bog ve, kdaj in kam ste ga zapravili vi in vaši predniki in Bog ve, katera zbirka v tujni in se sedaj ponaša za jezerom in čolnarji in čolni in železnim obročem in sploh!

»In bojeviti vitezi in uporne nune,« sem dejal, »če bi se jim bila ob pravem času posvetila pozornost in nega in potrebna postavka v proračunu in bi se bili nagačili ali balzamirali ali vsaj kakrkoli presušili in prekadili — kakšni biseri in zvezde bi bili sedaj na velesjejski razstavi!«

Sedaj je prekasna plat zvona in toča je zamujena!

34 jako sijajnih letnic,« sem dejal, »naštevam zgolj Valvazor o temle tukajšnjem mestu, pomembnih letnic in polnih zgodovinskih resnic. Kje so, vprašam, sedaj te letnice? Kako ponosno bi bilo nanje to mesto, če bi jih še imelo in bi bile sedaj razstavljene!«

»Včasih je,« sem dejal, »v temle mestu svetla domača obrt, iz starih krp so delali nove copate. Mar ste,« sem vprašal, »tudi one dragocene zgodovinske številke podelali v copate?«

To moje vprašanje ni bilo brez osti in fine ironije; čutil sem, kes in mrmanje in kašelj so naraščali. Pa sem gospodi zabrusil v lice, tu da ne pomagata mrmanje in kašelj, nego zgolj odkrito priznanje. Povedo naj, kje da imajo one letnice! Venjak z njimi! Na primer letnico 1600, kar na dan z njo! Zelo znamenita je in dragocena in ji je posvečen v Valvazorju dolg odstavek na jako trpežnem papirju. Namreč tega leta je bil grof Lamberg lastnoročno naklonil mestnemu beriču klofuto, takrat imenovano »žlafmic«, ki ni bila slabega rodu in ni ostala brez zgodovinskih posledic. »Kje je,« sem dejal, »sedaj spravljena ta »žlaf-

mica« in kje je oni arhiv, ki jo hrani! Ali pa se je zgodilo in jo je kdorkoli kratkomalo sunil in pobasal, kaj? In kdo je bil tisti rokoma?«

Tedaj je vest priklopela do vrhunca in krik in škripanje z zobmi. In je prišla žlafmica na dan — ali sta bill celo dve?

Pač res — silna je moč besede in lahko je ponosen, kdor ji je kos!

Toda iz odbora sem izstopil isti hip, ko sem se znašel na cesti.

(Ilustriral Fran Škoflar.)

Poslano!

Pokritje s „SALONIT“
azbestno cementnim škrljcem

Izvršujemo do nadaljnjega s ozirom na splošno denarno krizo proti primernemu dolgoročnemu odplačilu, tako da s tem omogočimo vsakomur nabavo te vrste izredno trpežne, ognjavarne in lahke kritine. — Vsa pojasmila in proračune na podlagi nam poslanih skic dajemo brezplačno.

10684 Trgovsko-industrijska družba

„Alpeko“ Ljubljana

Masarykova c. 23 Telefon: 29-30

Od nočnega čirvaja do milijonarja
V Sanghaju je umrl 48letni Silas Har-doon, eden najbogatejših med tamosnjimi bogatini. Ostavil je imetje v vrednosti preko 30 milijonov dolarjev.

Harcoon je bil iz Baguada doma in se je kot dvajsetleten mladenič izselil na Kitajsko. V Sanghaju se je preživljal naj-prvo kot nočni čirvaj. Dvajset let je štedil in spekuliral z zemljišči, da je postal milijonar. Otrok ni imel, pa je svoje imetje zapustil svojim enajstim posinovlencem.

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC 271

s to znamko s to znamko

Dobi se v lekarnah Vzemite le plombirani zavoji!

ZARES PREIZKUŠENO DOBRO SREDSTVO ZA ČISNENJE KRVI, ZELODCA, ČREVESJA.

Izdaljuje: Lekarna Bahovec, Ljubljana

Planinsko pismo

Windisch Matrei, 30. avgusta.

Nekako pod vtisom našega planinskega vefilma sem jo mahnil čez mejo pokukat malo v tuji gorski svet. Danes na večer sem prijel ruto in sem v »Matrei in Osttirol«, krasen planinski kraj pod Visokimi Turami, ki se je dosihmal imenoval tudi oficijelno Windisch-Matrei... Ali sem res v tujem gorskem svetu, čegar imena vsepovsod kričijo o bivši slovenski pokrajini?... Niso me lepo sprejeli potomci nekdanjih Slovencev: poslali so mi nasproti nemilo nevihto z gromom in strelo, in ko pišem te vrstice, udarjajo težke dežne kaplje ob sipe restavracijskega salona... Zdad čakam tu milih zvezd in upam, da se mi bodo — prokletemu Kranju — vremena zjasnila. Potem pa naprej gori v — »naše« Ture!

Že večkrat je bil dež vzrok, da sem vzel v roko pero na potu, pa naj mi bo danes dovoljeno zapisati par misli o naj-novejšem resnično kulturnem dogodku, — ko sem tako rekoč neposredno po krstni predstavi našega planinskega filma vzel v roko planinski popotni les — cepin in zletel čez naše sedanje tako ozke meje... In pol našega slovenskega filma od Ljubljane do Jesenic sem doživel »in natura« neposredno po predstavi, in doživel sem ga dvojno. Brez ovinkov povem: resnično kulturn čin je ta film, in oni, ki so ga ustvarili, so napravili pozitivno delo, ki se ga prav iz srca veselimo, kakor se ga more razveseliti le človek, ki ima dobro voljo. Ne rečem k vsaki stvari »jaj«, toda tedaj, kadar ustvari kdo kaj v resnici dobrega, brez vsakega pridržka vzkliknem: bravo! Odkrito pa povem, da

sem napram filmski produkciji in njeni kulturni vrednosti precej skeptičen; saj služi dostikrat, da, največkrat vsemu prej kakor kulturnim namenom. Kuge je celo javno obsodil tako zvane »planinske fil-me«, to se pravi filmane »planinske ro-mane« in pustolovščine, ki se poslužuje-jo kot kulis lednikov in planin. »Brezbož-na« profanacija se mu zdi tako izrablja-nje najlepšega, kar nam nudi prosta gor-ska priroda. In prav imać! Toda ako bi Kuge videl naš slovenski film, bi bil brez-dvomno z njim zadovoljen. Tu ni nobe-nega romana, to je pristno prirodno živ-ljenje našega planinskega naroda. In zato rečem in zapisem: najlepši, najgloblji mo-menti tega dela so njegovi — ne toliko pokrajinski — detajli kakor: delo na po-lju in v gozdu, ob pljugu in ogljarski ko-pi, ob posekanem debli, ki ga ljubijo, ob nežnih gozdnih nasadih, s toliko ljubez-nijo gojenih in varovanih. Zato je naš film slovenski, splošnokulturn, ne samo planinski film: ni toliko zabaven, kakor instruktiven, pomen, — in v tem tiči njego-va vrednost, morda je celo v marsi-kateri točki edinstven, tako da ga lahko pokažemo svetu. Toda koliko tega je še druge v naši zemlji, v našem narodovem življenju! Saj moč slovenske zemlje ne leži le v naših visokih planinah, morda je — da se tako izrazim — najbolj pristno slovenska, vsa sveta in edinstvena, — tam, kjer prehaja naš planinski svet v svet na-ših vinorodnih goric, ki tako rekoč to-nej v naših prelepih, mešanih slovenskih gozdovih... Kje na svetu so še take go-ricice? Razumem Bartscha, da mu je za-lostno srce, ko se spominja, da niso več v območju nemške države... Ne po našem planinskem svetu, — po teh go-ricah hrepeni njegova duša, ne radi izgub-ljenih »nemških Alp«, mu je bolno nje-govo srce nego radi izgubljenega spodnje-štajerskega raja, — prav kakor nam radi našega tako pristno slovenskega Krasa... In kaj je naravnije in neposrednejše po krstni predstavi planinskega našega filma kakor misel, da nam zajame ta naša mlada »industrija« tudi ta del sveta naše slovenske zemlje... Začetek je tu. »Go-renske« filmu naj sledi še »dolenjski« rd. Upira se mi skoro misel, da bi »to-varna«, ki se je tako sijajno izkazala s svojim prvcem, z njim tudi že — mi-nila in ustavila svoje delo. Filmsko tvor-nico ustvariti ni majhna reč, nam pa je ni treba šele ustvarjati: mi jo že imamo! Treba je samo zagrabiti in jo držati! Iz-premeniti jo v stalno. Poleg vsekulturenega pomena ima ta dogodek tudi globok na-rodnogospodarski značaj. In to je naj-vešejši moment pri celi zadevi.

Dr. Jos. C. Oblak

V tinjskih gradiščih na Pohorju

Zanimiva in znamenita so tinjska gra-dišča, bodisi da si ogleduješ in občuduješ na njih to, kar je od nekdanjih obrambnih nasipov in ponosnih stolpov, primitivnih človeških bivalisti in božjih svetišč v njih do danes preostalo huđe in lepe čase skozi več ko dva tisoč let, bodisi da si iz dra-gocene knjige, ki je za marsikoga tu za-preta, zaprašena in z neprodornimi ruševi-nami ogrnjena, čitaš in gledaš stran za stranjo, list za listom, ki bistremu očesu pravega veščaka v živih barvah in v to-plo pisanih besedah odkrivajo dobo za do-bo v razvoju človeštva, posebno pa Po-horovec, od pamtiveka pa sem noter do naših lepih dni.

Tinje, imenovane tudi Veliki Tinj, kar pomeni ograjeni in utrjeni kraj, so nastale same iz takega gradišča in sedanja, še vedno z obzidjem obdana župna cerkev sv. Petra in Pavla tvori tudi pravi staroslo-vanski »tyne«, okoli katerega so se do naših dni iz starih časov več ali manj raz-ločno vidne in razumljive sledi štirih ta-kih gradišč ohranile v senci tajinstveno močedegega gozda, tako da jih tujec le prav težki izsledí. Tudi Tinje same, v višini 667 metrov na južnem, solničnem pobočju vzhodnega Pohorja pod gostim sadnim drevjem ob žuborečem potoku med dva ma znižujočima se gorskima rebroma skrite, je tujec do sedaj le težko našel. Odkar pa je podružnica SPD v Slovenski Bistrici, ki namerava pod Velikim vrhom (1.347 m), postaviti novo planinsko postojanko,

Ostala tri gradišča obdajajo naše Tinje v polkrogu; prvo leži četr ure hoda jugo-vzhodno pod njimi tik pod Turško vasjo, na poraslem, podolgovatem hrbtu, pod katerim vodi široka cesta nad Visovjani na Tinje, to je Kotnikovo gradišče; izmed vseh najnižje in zato na najbolj izpostavl-jenem mestu ležeče; po ostankih svojih visokih, mogočnih nasipov in širokih, glo-bokih jarkov, ki so speljani v nepravilnem četverokotu; po še vidnih sledeh glavnih in stranskih vrat je soditi, da je moral ta »tyne« biti močno utrjen grad, podoben »Pošteli« pri Mariboru, samo manjši. Na severno-vzhodnem kotu, kjer je dostop najlažji, je nasip najmočnejši; tu se je moral dvigati stolp, pod katerim je stala v notranjosti nasipa primitivna hiša, z enim samim prostorom, z ognjiščem sredi njega in z odprto vežo; najdene črepinje črnih, hruskastih in rdečih, vazam podobnih posod in vrčev; gladko črtano ostropje iz ilovice in kepe napol žgane gline z vidnimi odtisi tankih palčic; ostanki kosti, orodja in posodja; vodnjak sredi cele utr-be, ki ga je domačin izmeril do 40 m glo-boko; to vse kaže, da je bila tu kakor na »Pošteli« utrjena naselbina, ki se je samo-zavestno in ponomo, vsakemu sovražnemu navalu kljubujoč, sto in stoletja ozirala doli na širo po Ptujsko polje in na pisano porečje pohorske Dravinje še prej, preden so Rimljani pozidali Ptuj in Celje in lo-mili na Pohorju grant za svoje stavbe in svetišča.

Sv. Trije kralji na Pohorju

skrbno zaznamovala pot iz tega mlénega pohorskega mesteca skozi Tinje do stare cerkve sv. Treh Kraljev, so tudi Tinje in njihova gradišča postala lažje dostopna, tako da jih po navodilih kakega domačina vsakdo lahko najde.

Svoja imena imajo po domačih imenih onih kmečkih hiš, na kojih ozemlju so se-daj. Najvišje izmed njih, neposredno nad Tinj-njami, leži v gozdu g. Andreja Pliberška, Babičovo gradišče; po svoji legi je bilo najbolj varno in strateško gotovo naj-manjšega pomena in zaradi tega le slabo izgrajeno, zato so tudi ostanki te nekdanje utrbe le malenkostni; posamezni deli na-sipa in sledi za njim ležečega jarka po svojih dimenzijah pričajo, da je ta »tyne« služil samo kot pribežališče in zavetišče v časih nevarnosti, ne pa kot stalno bi-vališče.

smeri proti Sv. Trem Kraljem; preden do-spe do vasi, četr ure od Tinj, leži na kon-cu nizkega hrhta, obdanega od dveh višjih grebenov, nekoliko na levo pod cesto četr-to, »Repnikovo« gradišče. To je skoro popolnoma okroglo, z dvojnimi nasipom in na težje dostopnem severnem delu z dva-ma jarkoma obdano; samo 33 m dolgo in kakih 20 m široko. Holmček z »Repniko-vine« gradiščem je prava idila »zase. Zela-na planica, obdana od okroglega nasipa, je popolnoma ravna; samo sredi nje je zem-lja malo dvignjena, podobna žrtveniku; ob holmцу žubori potoček, ki v majhnem mlincu melje p. d. velikem Repniku žito. Redki hrasti in smreke te vabijo, ko si dospel v notranjost po vijugastem vhodu, k počitku; sedeš na oni »žrtvenik«, pre-mišljuješ in značes ugibati, je-li niso mo-rebiti imeli tudi oni prav, ko so domne-vali, da so na takih solčnih in značnih holmcih naši paganski predniki žgali žrt-ve in darivte Sventovitu, bogu svetlega solnca, ki še danes tako prijetno greje in razsvetljuje celokupno južno pobočje naš-eega zelenega Pohorja. Dr. Fr. Mišič.

Spominu dr. Slavomira Červinského

Umri je v Varšavi 4. avgusta t. l., ko je dosegel komaj 47 leto življenja.

Videl sem ga večkrat, govoril obširneje z njim samo enkrat. Bil je Czerwinski vice-minister (državni podtajnik), ko sem 1928 na Poljskem pripravljaval koncertno turnejo »Glasbene Matice«. Šel sem k njemu, da bi priprosil koncerte srednjim šolam v mestih, kjer bo Matica polje. Drage volje je storil to. Pojasnjeval sem mu ob tej priliki besedilo nekaterih pesmi, ki jih je imela »Glasbena Matica« na programu.

Naslednje leto ob Veliki noči sem se udeležil zborovanja poljskega Professore-skega društva v Varšavi. Za predstavnika ministrstva položaj na zborovanju ni bil nič kaj rožnat. Šlo je za neko zelo nesimpatično naredbo takratnega prosvetnega mi-nistra dr. K. Śvitalskega, danes predsednika seja. Dopoladne je govoril Śvitalski sam, odločno in nekako brezobzirno; raz-položenja zborovalceve sigurno ni popravil. Popoldne pa je izpogovoril viceminister Czerwinski — to je bilo kakor solnce, ki premaga zimo. Ko je med govorom dejal: »Gospoda, morda vas mučim,« se je zbor odzval: »Ne, prosimo samo: dalje!« Led je bil prebit; viceminister je zmagal.

Nikoli nisem videl boljsega strokovno-stvarnega govornika nego je bil Czerwinski: tehtne misli, svobodno podajanje, lepa jezikovno-stilistična forma — pri tem pa še nekaj fluidum, ki prehaja od govornika na poslušalca ter ga pridobiva in ve-že. In Czerwinski je baš v svoji osebnosti imel tak fluidum, ki je prevzemale njegovo, prvotno mu tako nasprotno publiko.

Pravim: v svoji osebnosti! Ona sugestivna sila je baš znak osebnosti. In Czerwinski je bil osebnost. Zato je spadal v prosveto.

Nekaj dni po onem zborovanju je Śvital-ski postal ministrski predsednik, Czerwinski pa minister prosvete.

In na tem položaju je ostal do svoje smrti. Kot aktiven minister je umrl. Bil je pač prvi poljski minister prosvete, ki je po svoji življenjski poti in po vsej svoji duhovni vsebini spadal na to mesto. Rojen 1885 v zemlji kališkoj (Ka-liš), mesto bivše ruske Poljske ob pruski meji) je končal filozofsko študije v Krakovu ter postal gimnazijski profesor, bil ravnatelj, 1919 postal inšpektor za učiteljišča, končno pa viceminister in minister. Patriotska prošlost ga je vezala na Pil-sudskega in strujo Pilsudskega je močno predstavljal in uveljavljal kot upravnik prosvete.

Pa ta struja pomeni državno misel na-d vse in vzgojni ideal te struje je državlan-ska vzgoja. Ne nacionalna (pri nas bi govorili v sličnih razmerah: ne plemenska!), nego državljanska bodi vzgoja!

Czerwinski je pisal na poljsko zastavo geslo stare poljske tolerance: Država za vse! Obsojal je »zoološki« (pri nas bi re-kli: plemseni) nacionalizem. To so mu hudo zamerili desničarski kon-servativni krogi, boječ se za poljsko vzgo-jo v državi, kjer je tudi mnogo — Ukra-jincev in pa Židov.

Seveda je tudi Czerwinskiemu šlo za poljsko državo, a zavedal se je, da je v interesu baš poljske države, v vseh državljan-ih imeti prijatelje, posebno v mnogoštevilih in važnih vrstah drugih Slova-nov in Židov.

Kdor pa se je očito in jasno prepregel proti poljski državi, kakor pred letom dni Ukrajinci (Malorusi) v vzhodni Malo-poljski, bivši Galiciji, ta je občutil moč Czerwinského, ki ni popustila, kadar je šlo za poljsko državo. Ko se je baš sred-nješolska mladina (1930) ukrajinskih gim-nazij dala izrabljati za zločinsko sabotaž-no akcijo, je dal zapreti ukrajinske gimna-zije v Tarnopolu in Drohobiu (in v Roha-tynu?).

Za njegovega ministruvanja se je lepo razvijalo vprašanje sklicanja splošnega zbora avtokefalne pravoslavne cerkve na Poljskem. Minister Czerwinski se je ude-leževal priprav za ta zbor. Pravoslavna cerkev mu očividno priznava zasluge za to stvar. Pravoslavni poljski metropolit Dio-nizij je položil veleno na krsto Czerwinského ter odslužil žalno božjo službo za nje-ga. In pravoslavni škof Aleksander v Pin-sku je kondoliral tako-le: »Globoko zadet od tužne vesti o nenadni smrti ministra Czerwinského izražam iskreno svoje sočut-je in molim za mir njegove duše.«

Kondoliral je tudi »Ukrajinski Naučni Inštitut.
Zadnjicé je menda Czerwinski javno na-stopil, ko je kot minister pozdravil kong-res slovenskih pedagogov, ki se je vršil prve dni avgusta 1931 v Varšavi.

Umri je na posledičah operacije.
Dr. Fr. Mišič.

SANOFORM

izvrstno toaletno in čistilno sredstvo, se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. 11410

Zobni atelje

FRANJO RADOVAN
nasproti Velesjema zopet redno ordinira
Sprejema od 1/9. — 1/2.12. in od 2.—5. ure
Telefon 21-12 11356

Šahovski mojstri na Bledu

Zivljenje je treba poznati, da razumeš življenje šahovskega mojstra

Bled, 5. septembra. Prodvčarskim dopoldne se je igralo dvorano vsila velika srednjeevropska Mogoče jih je bilo dvajset. Iz Maribora so prišli, da vidijo slavne šahovske mojstre pri delu. Hodilo so od mize do mize, strmeli, studirali pozicije in igralce, plšno šepetali in bili uverjeni, da so videli vse, kar se v velikem mednarodnem turnirju videti da.

Seveda niso videli vsega. Ze zato ne, ker so bili premladi. Zivljenje je treba poznati, da razumeš življenje šahovskega mojstra. Zivljenjski boj je treba preizkusiti, da zares prodrš v tajnosti šahovskega boja. Nehote sem danes šel sam od mize do mize in opazoval. Pa vam bom povedal kaj sem videl. Upam, da vas zanimata.

Pri vratih sta sedela Pirc in Stoltz. Oba mlada, oba vitka, visoka. Oba novinca v mednarodni areni. Oba prav gotovo prepričana, da začenjata veliko šahovsko karijero. Zagrizla sta se v igro.

Pircu pa se vidi, da v tem turnirju ne veruje več v svojo zvezdo. Preveč je preta zadnje dni. Njegove figure so tepena vojska. Ze ob devetih zjutraj. Vi ne veste, kako težko je kombinirati in manevrirati, če ne verujete v zmago. O vsaki svoji kombinaciji veste vneprej, da je napačna. Pirc se vda pri vsaki potezi. Pirc sploh ne ve več, kako naj igra. Strah mu je zlezel v kosti. In vendar je Pirc izredno nadarjen, temeljito izobražen in v vseh fazah šahovske partije dobro podkovan mojster. Prav nič slabši ni od Flohra. Trdno se nadejam, da bo premagal krizo in začel znova. Saj je v življenju tudi tako. Baš zato je šah izredno dobra šola za življenje.

Pri drugi mizi sta sedela Kostić in Flohr. Kostić je strastno vdan šahu. Vse drugo ga ne zanima. Prepotoval je ves svet, bil je v Avstraliji, v Južni Afriki, v Indiji. Samo zaradi šaha. Vsako partijo, ki jo vidi, si prepíše v svojo beležnico. Pri vsaki potezi ve povedati, kdo jo je prvi igral.

Kostić reproducira vedno in povsod. V Kostiču igra neborj mojstrov. Vsa dokler je partija še v začetku. Pa tudi kasneje. Končnice igra rad, zato ponostavlja. V svojo zvezdo pa veruje neomajno. Zanj ni močnejšega na svetu.

Flohr, ki zastopa češkoslovaški šah, je že zelo mlad gospod. Igra pa zelo preudarno, trezno in mirno. Nekaj časa mu je slaba predla v turnirju. Pa ga ni potrljo. Flohr je židovskega pokolenja in predniki njegovi so se naučili trpeti in potrpeti. To je v krvi, ki ne zavre več lahko.

Zelo neenak par tvori pri tretji mizi Kashdan in Maroczy. Tudi Kashdan je židovskega pokolenja. Rojen je pa bil že v Ameriki. Znano je, da Severna Amerika nevrjetno naglo preproki ljudi. Kashdan ima že ameriško odličnost in podjetnost, samozavest in pogum. Mlad je še. Igra pa zelo, zelo dobro in najmočnejši se ga boje. Zadnji terek je izgubil dve partiji. Nekočliko je bil nemiren, pa se je takoj zopet pobral. Simpatičnemu gospodu želi vsak uspeh.

Maroczy nima nobenih ambicij več. Za njim je slavna preteklost. Pred dvajsetimi leti je bil poleg Laskerja največji mojster. Seveda ne mara izgubljati. Dopoldne igra še silno močno. Popoldne pa se vedno težko bori z utrujenostjo. Bogoljubova je raztrgal kakor je trgal svoje dni druge velmojstre. Simpatičnemu gospodu želi vsak uspeh.

Bogoljubov in Aljehin pri četrti mizi Dva Russa. Toda kako različna šlovska. Aljehin gospod, oblašten, energičen, nervozen. Bogoljubov dobričina, mehak, dobro rejen, vedno dobre volje. Aljehin te

meljit, natančen, kritičen, Bogoljubov malo lahkomišel, brezmejen optimist.

Aljehina žene ambicija, silna ambicija že skoraj dvajset let. Še vedno studira neumorno, misli na najmanjšo malenkost, pazi na vse, utrjuje vedno svojo pozicijo v šahovskem svetu. Zanj ekstira samo šah na svetu.

Svetovnega mojstra uspehi takorekoč nosijo. Saj ni zares toliko jačji kakor kažejo točke v turnirski tabeli. Toda dinamika uspehov govori zanj in pritiska na njegove nasprotnike. Nihče, ki ni sam igral v velikem turnirju, ne sluti, kako važna je psihologija turnirske igre.

Colle, ki sedi pri peti mizi Astalošu nasproti, je majhen, droban, eleganten Belgijec. Več let je imel težke neprilike z Židovcem, pa je precej slaboten. Colle igra fino in elegantno. Manjka mu pa energija in moč.

Astaloš je zelo ambiciozen mojster temeljitega znanja in velike iznajdljivosti. Svoje partije igra solidno, natančno in zelo vedno. Proforsko. Tudi največjemu mojstru je nevaren. To je pokazal v svoji partiji z Aljehinom.

Zdi se mi, da bi Astaloš napredoval izdatno, če bi nekoliko izločil profesorja iz svoje igre. Z vse pravico bi bil lahko malce bolj korajžen. Strašen nasprotnik bi bil potem.

Tartakower, ki se bori pri česti mizi s Niemcovičem, je zelo simpatičen, splošno zelo izobražen, duhovit in izredno zanimiv gospod. Njegova šahovska izobrazba je ne navadna, njegova korajža skoraj prevelika.

Tartakower ljubi hazard nad vse. To se vidi v njegovih partijah. Je pa velik pesimist. Zivljenje mu je dovolj prizadejalo. Ni mu pa v zelo odličnega karakterja, ki mu hrani splošno simpatije. Tartakower nima sovražnika.

Niemcovič je nenevaden šlovec. Umetnik skoz in skoz. Njegov šah je originalen, globoko premišljen, zanimiv in nikdar banalen. Niemcovičevi živci niso najboljši. Nemir je trajen njegov spremljevalec. Nezaupljivost ga vedno muči. V družbi pa je zabaven, ljubezvit, šaljiv, zelo prijeten.

Niemcovič je bil in bo zabela vsakega velikega turnirja. Seveda je izredno nevaren nasprotnik. Tudi če ni disponiran kakor to pot na Bledu. Njegov sistem je prinesel revolucijo v moderni šah. Nedvomno je Niemcovič zelo poglobil šahovsko igro.

Spielmann sedi pri moji mizi. Pohlepen gospod. Dobra duša. Velik napadalec. Spielmann igra all prav dobro ali prav slabo. Spielmann je takoj demoraliziran, če izgubi partijo. Dokler pa dobiva, je strahšen.

Zivci Spielmannovi igrajo med partijo včasih strahovito igro. Kaj hočete! Turnirška igra je huda stvar. Nihče ne sluti, kakšen boj je to. Gre res na nož. Poguma je treba strah velikokrat gospodari. Za šahovske boje veljajo ista pravila kakor za telesna.

Včasih se sam sobi začudim, ko se z avtom, da sem za mesec ali za šest tednov padel v drug svet. Tu ni politike, ni gospodarskih problemov, ni kriz, ni tehničnih vprašanj. Šah, samo šah. Med možmi živim, ki žive od šaha za šah. Pa sem jim gotovo tuje. odpadnik, ki se šaha spominja le vsako leto enkrat.

Čudno. Toda zanimivo je. Zelo rad se utragam svojemu poklicu in se pomčsam med šahovske mojstre. Niso boljši in ni so slabši od drugih ljudi. Mogoče pa so vendarle boljše. Idealizma imajo nedvomno dokaj več. In to je važno. Važnejše, nego mislite.

Dr. Milan Vidmar.

Gospodarstvo

Razširjenje žitnega monopola

Kakor smo že včeraj poročali je Nj. Vel. kralj podpisal na predlog trgovskega ministra zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu. Najvažnejša določba tega zakona je, da se vsi trgovski mlini dolžni kupovati pšenice za mletje pri Privilegirani izvozni družbi, mlini, ki mlejejo za uslugo, pa smejo mleti samo moko za kmečke potrebe in ne smejo moko prodajati. V takih mlinih se morajo vse instalacije, ki služijo za izdelavo lipizirane moke, zapečatiti ali iz milina odstraniti. Trgovski mlinom pa ni dovoljeno mleti za uslugo, ohranjeno za merico.

Nadaljnja važna določba tega zakona je, da ugotavlja prodajo ceno pšenice za mlino trgovski minister v sporazumu s Privilegirano izvozno družbo. Pri tej ugotovitvi cen bodo veljale za osnove naslednje cene pšenice Tisa I.: 240 Din za prevzem v septembru, 250 Din za prevzem v oktobru, 260 Din za prevzem v novembru in 270 Din za prevzem v decembru. V primeru potrebe sme trgovski minister z uredbo te osnovne cene spremeniti. Za ostale mesece, kakor tudi za ostale vrste pšenice bo s posebnim pravilnikom določil cene trgovski minister v sporazumu s Privilegirano izvozno družbo.

Kakor je iz uradnega komentarja k temu zakonu razvidno, je Privilegirana izvozna družba doslej prejela prodajnih prijav za okrog 58.000 vagonov pšenice. Znati del te prijavljene pšenice je že vkrcan v šipe in deloma izvožen v zapadno-evropske luke in srednje-evropske podunavske postaje, kjer je večinoma spravljena v primernih skladiščih. Z uvedbo monopola za izvoz in uvoz pšenice in z uvedbo minimalnih cen za odkup pšenice je kr. vlada zaščitila našega producenta pšenice pred nadaljnjim padcem cene, ki bi bil neizogiben spriču situacije na zunanjih tržiščih. S tem je vlada prinesla veliko materialno žrtev, ki jo je dikiral tečaj položaj našega kmetovalca. Velik izvozni višek naše letošnje letine in letine sosednih držav je v zvezi z velikimi zalagami prekomorskih držav povzročil veliko rezervnikom kupcev v uvoznih državah. Rumunija in Madžarska sta vrli na srednje-evropska tržišta stajajo po letini velike količine pšenice in so zato cene pod pritiskom znatno ponudbe v stalnem nazadovanju. Zaradi kopičenja zalog, kakor tudi zaradi relativno slabega konzuma uvoznih držav, ki se bodo še nekaj časa oskrbnovala z lastnim pridelkom, je prodaja v inozemstvu težavna, tako da je treba z blagom čakati na poznejši ugodnejši čas. Naša država ima voljo, da nadalje obdrži žitno akcijo, mora pa glede na situacijo svetovnega trga in na potrebo nadaljnega finansiranja sedanje akcije prevaliti in razdeliti na vse državljane del izgube, ki ga trpi pri izvozu pšeničnih presežkov. Z novim zakonom se prevliti gotovo del te izgube na vse konzumente, vendar tako, da se cena kruha ne bo v večji meri dvignila.

Nove prodajne cene

Beograd, 4. septembra. Pravitnik o prodajnih cenah pšenice, ki ga je izdal trgovski minister na podlagi zakona o prodaji pšenice v septembru, določa naslednje cene, po katerih bo Privilegirana izvozna družba prodajala pšenico domačim trgovskim mlinom:

Za pšenico v šlepih: Tisa I.: za september 240 Din, za oktober 250 Din, za november 260 Din, za december 270 Din; Tisa II. Zabalj, Titel: za september 236, za oktober 246, za november 256, za december 266 Din; Begej: za september 234, za oktober 244, za november 254, za december 264 Din; Banat: za september 230, za oktober 240, za november 250, za december 260 Din; Bačka: za september 228, za oktober 238, za november 248, za december 258 Din; Srbija — Dunav in Srem: za september 220, za oktober 230, za november 240, za december 250 Din.

Za pšenico v vagonih: Gornja Bačka: za september 235, za oktober 245, za november 255, za december 265 Din; Sombor ali Banat: za september 225, za oktober 235, za november 245, za december 255 Din; Glavne proge Srbije do Čuprije: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din; Srem, Slavonija in Hrvatska: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din; Baranja: za september 225, za oktober 235, za november 245, za december 255 Din; Prekmurje, Medmurje: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din. Vse te cene veljajo franko šlep ali franko vagon nakladalna postaja.

Znimiva anketa o volni

Zagrebaški velesojen je letos priredil razstavo volne in ovc, da na ta način široko javnost zainteresira za to važno narodno-gospodarsko vprašanje. Za našo ovčevrejo ni bilo doslej storjeno skoro nič, čeprav je v naši državi okrog 8 milijonov ovc, ki bi lahko dale na leto okrog 12 milijonov kg volne. Seveda je naša domača volna kakovostno večinoma bolj slaba in se skoraj vse potreba industrije uvažati v inozemstvu. Naše pasme je treba selekcionirati, da bodo sposobne za produkcijo kakovostne volne. Kakšnega narodno-gospodarskega pomena bi bilo za nas racionalno izkoriščanje ovčevreje, nam kaže že dejstvo, da naša industrija uvažna na leto za skoro 200 milijonov Din ovčje volne in volnenega prediva (poleg volnenih tkanin za preko 800 milijonov Din).

V zvezi z razstavo volne in ovc se je 2. in 3. t. m. vršila v Zagrebu anketa o volni, ki je ugotovila, da je treba izboljšati domače pasme s sistematičnim odgojem in da je treba omogočiti izvoz volne s izvedbe akcije naše ministrske sveta od 11. decembra 1930, po katerem se ima ukiniti izvozna carina na volno. Državne oblasti naj pri nabavkah gledajo na to, da dajo v okviru predpisov pravnostno onim izdelkom, kjer je uporabljene čim več domače volne.

Komisija, ki je ocenila razstavljene ovce, je ugotovila naslednje. Merimo-ovce za gojitve v masah pri nas ne pridejo v poštev. Treba je zboljšati domače pasme. Na razstavi je zavzela odlične mesto naša pasma iz Solčava, ki je bila tudi nagrajena. Glede na kakovost volne je prvo nagrado prejel gosp. Feliks Pfeifer, drugo pa g. Lederer. Glede solčavske pasme je komisija ugotovila, da je potrebne podvzeti še korake za nadaljnje izboljšanje volne. Glede na okolnost, da je volna solčavske ovce uporabna tudi za kvalitetnejše predive, je treba solčavske pasme ohraniti in jo še izboljšati. Od razstavljencev v tej skupini so bili nagrajeni: 1. Roka Klemešič sinovi iz Solčava, 2. Klemen Robnik, vulgo Logar iz Logarjeve doline, 3. Matko Jancz iz Jezerskega in 4. Martin Vršnjak vulgo Roban iz Solčava. V skupini pramenske pasme je prejel nagrado Jurij Budimirovič iz Travnika, v skupini merimske pasme pa dr. Gedeon Dumjerski iz Novega Sada.

Pops zalog

Nadaljnje določbe novega zakona se nanašajo na popis zalog in na plačilo razlike med dosedanjim nakupno ceno, ki znaša pri producentu 160 do 175 Din in med novo prodajno ceno mlino. Kl je za okrog 60 Din višja. Vse zaloge pšenične moke v mlinih, pekarnah, komisijskih skladiščih, kakor tudi v vseh ostalih obratih in pri privatnih osebah, ki presegajo 200 kg, kakor tudi vse zaloge pšenice, večje od 200 kg, je treba prijavitii saradi popisa oddelkom, ednosone organom finančne kontrole, kjer pa teh ni, obinskih oblastvom. Prijave mora izvršiti ona oseba, kjer se blago nahaja in sicer v roku treh dni po uveljavitvi tega zakona. V naslednjih treh dneh bodo oblasti izvršila popise in jih dostavila finančnemu ministru. O načinu popisa bodo izdana še točnejša navodila.

Plačilo razlike

Lesniki popisane pšenice in pšenične moke morajo razliko med nakupno in prodajno ceno pšenice (določeno za september) plačati v poseben žitni fond, ki se osnuje pri finančnem ministru za kritje eventualnih izgub Privilegirane izvozne družbe pri nakupu pšenice. Razlika med dosedanjim nakupno in novo prodajno ceno bodo ugotovila popisna oblastva na podlagi popisanih količin, lastniku pšenice ali moke pa bodo izročila izpolnjeno položnico, na katero bo treba predpisane razlike vplačati v roku 10 dni.

Kolikor bi se iz dohodkov po tem zakonu pokazali presežki, bodo uporabljeni po pravilniku, ki ga bo predpisal trgovski minister. O načinu državi se sme odsej prodajati samo ona pšenična moka, ki se jo zmleli trgovski mlini, prodaja kmečke moko pa je prepovedana. Vsa moka, ki prihaja v promet, mora nositi predpisane plombe. Kontrolno nad izvrševanjem predpisov tega zakona bodo vršili organi finančne kontrole in specialni kontrolorji, ki jih bo postavila Priv. izvozna družba. Točnejše odredbe o kontroli bo izdal finančni minister v sporazumu s trgovskim ministrom.

Kazni

Kazni, ki jih določa zakon za kršitve teh predpisov so zelo stroge. Mlini, ki ne kupujejo pšenice od Priv. izvozne družbe, nadalje mlini in osebe, ki prodajajo kmečko moko, osebe, ki prodajajo ali kupujejo moko v vrečah brez predpisane plombe in osebe, ki ne prijavitii svojih zalog, se kaznujejo z zapleno pšenice ali moke, z zaporom do 30 dni in z denarno kaznijo tri do desetkratne prodajne vrednosti pšenice, po ceni, ugotovljeni s tem zakonom. Trgovski mlini, ki mlejejo za uslugo (za merico) nadalje netrgovskimi mlini, ki mlejejo trgovsko moko, kakor tudi vse osebe, ki bi ovirale popis zalog ali ne bi plačale v odrejenem roku predpisane razlike, se kaznujejo z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev in vrhu tega še z zaporom do 30 dni. Kasem isreče upravna oblast prve stopnje in je možna pritožba na upravno oblast II. stopnje. Končno se v zakonu pooblašča trgovski minister, da sme v primeru potrebe regulirati cene pšenice in kruha.

Novi predpisi in potrebe v pšenici pasivnih kmetovalcev

Zaradi novih zakonskih odredb ne bodo nikakor prizadeti kmetovalci, ki ne prodajajo za svoje potrebe dovolj pšenice in jo morajo zaradi tega kupovati, kar velja za znatno število kmetovalcev v Dravski banovini, ki je v produkciji pšenice pa-

V kraljestvu Zlatoroga

Ljubljana, 5. septembra. Film »V kraljestvu Zlatoroga« teče dalje. Ze ves teden po dvakrat dnevno. In je posebno pri večernih predstavah velika unionska dvorana zasadena do kraja. Osvalja lepote naših planinskih krajev, zmaguje idealizem naših vrlih Skalašev.

Ljudje, ki so film že videli, ga gledajo gledat znova. Nemožeče je pri eni sami predstavi vsrkati z očmi v dušo vse lepe prizore, ki lahko migotajo beže drug za drugim in izginjajo kakor v snu. In ljudje, ki prihajajo z dežele in se jim nudi sem in tja po mestu, po opravkih, bi bili zadovoljni tudi s polovico filma. Saj je menda res malo predlog. Namreč za eno predstavo. Toda Skalaši so dočezljivi. Kakor so preji pri snemanju tri porelja kar bohotno razsipali svojo mladostno energijo, tako zdaj hočejo pokazati vse, kar so lepega ujeli v svojo težko kamero.

Kako dolgo po film še tekel v Ljubljani, ne vemo. Predstave so napovedane do 8. t. m. ni dvoma, da bo dvorana te dni imenitno zasadena. Saj se je nabralo v Ljubljani toliko ljudi kakor nikoli. In v ponedeljek pride mladina. Naj ji bo film v vzpodbudo!

Praktična novost za gostilničarje

Ljubljana, 5. septembra. V zadnjem času smo obogateli za razne iznajdbe na polju higijene, ki so zlasti potrebne v gostilniških in prodajniških obratih. Na vselejnu pa je razstavil tudi slovenski izumitelj g. Svetič iz Ljubljane, izredno pripraven aparat »Hipec«, posodo za spravljanje kruha in drugih jestvin. Gostom ni možno otipavati kruh s prsti, pa se potem premisliti in prepustiti kruh nasledniku, ki ga morda zopet otiplje in si izbere drugi kos. Aparat »Hipec« je urejen izredno praktično in je seveda lahko izdelan iz boljsega ali slabšega materiala. Pod vrhnjim robom je v pasu delana celulozna stena, tako da je vpogled v posodo prost in si more gost že vneprej izbrati kos, ki mu je všeč. Posoda je pokrita in hermetično zaprta s pokrovom, da ne more priti do vsebine nikak mrčes, najmanj pa muhe, ki so v gostilniških lokalih največja nadloga. Gost si vzame kruh ali slaščice iz posode s pomočjo lepo izdelanih klešč, ki so v sredi posode.

Aparat je v vsakem ostru izredno pripraven, oblika in izdelava lčna in je gostilničarjem ter drugim prav priporočati nabavo. Naročila sprejema Alojzij Derганc, stavbeni klepar v Gerbičevi ulici št. 7 v Ljubljani.

Drugi vlom v isto trgovino

Slatina Radenci, 4. septembra. Ni minulo mesec dni, ko je bil sročil izvršen v drugič vlom v trgovino g. Schlosserja na Janževem vrhu. Vlomilec je izpodkopal zid, da je prišel v trgovino, ki jo je skoro popolnoma izropal. O vladu so obvestili tudi mariborsko policijo, ki je poslala policijskega psa, da bi lažje sledil sled ter ji sledil do neke zidaniče, kjer pa jo je izgubil. Ko so ga ponovno pripeljali v trgovino ter je zopet povohal sled, ji je sledil kilometer daleč v Radenciški vrh, kjer je šel v hišo in se vlegel pred bisvega trgovskega pomočnika Franceta B., ne da bi se več ganil z mesta. Sedaj bo naloga oročnikov ugotoviti, ali sta si prvi in drugi vlom v zvezi. Franceta B. se seveda takoj aretirali in odvedli na oročniško postajo.

Samomor nesrečnega mladeniča

Kranj, 5. septembra. Pred dnevi je prišel na 15-dnevni dopust k svoji materi, ki stanuje v kokrškem predmestju, 24-letni redov Anton Traven, ki služi svoj kadriški rok pri daljški četi v Skoplju. Fant je bil že določa časa živčno bolan in je bil nedavno v vojaški bolnici. Doma na dopustu pa se je njegovo stanje še poslabšalo. Pogosto je v zmedenosti pripravoval o poletih aeroplanov in o vojaških paradah. Mati in sestra sta bili v vednih skrbh.

Sinoči je bil videti nesrečni precej nemiren; s sestro sta se pogovarjala v kuhinji, kjer je spal, do 11. ure. Ko pa je sestra, ki je spala v sosednji sobi, zjutraj po peti uri prišla v kuhinjo, je zagledala brata ležečega poleg postelje v mla-ki krvi. Bil je še pri zavesti in je na sestrično vprašanje: »Ali naj grem po zdravnik?«, prikimal in nerazložno nekaj zamrmral. Takoj došli zdravnik dr. Berič je mogel konstatirati le smrt, kajti medtem je nesrečnik, ki si je prerezal vrat najbrže s čevljarškim nožem ali britvičo, že umrl.

Kdaj in kako je bolni mladenič izvršil grozno dejanje, se ne ve. Sosednja stanovanjka je sicer slišala zgodaj zjutraj čuden ropot, mislila pa je, da to prihaja s ceste. Na mizi so dobili list papirja, na katerem je bilo z nerazložnimi črkami napisano: »Jaz ne morem to prenesti čisto po nedolžnem.«

Pogreb nesrečnega fanta bo v ponedeljek popoldne na tukajšnji pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin!

ton; 30% tega kontingenta, to je 44.200 ton, velja do 1. okt. t. l. 20% ali 29.600 ton pa od 1. okt. do 31. dec. t. l. Ta kontingent je določen na podlagi lanskega uvoza drv iz Jugoslavije na Madžarsko, ki je znašal 148.900 ton. Za Rumunijo je določen letni kontingent od 483.800 ton, za Avstrijo pa 12.600 ton. Za vse pošiljke, ki bodo presegle ta kontingent, bo treba plačati avtonomno carino od 0.50 zl. krome za met. stol. Carinarnice bodo o višini izkoriščanja kontingenta tedensko obveščale centralni carinski urad v Budimpešti. Za Češkoslovaško kontingent še ni določen, ker vlad v prometu s to državo brezpogodbno stanje in se trenutno šele vršijo pogajanja za novo trgovsko pogodbo.

= Obinska davština v mestu Celju. V »Službenem listu« od 4. t. m. je objavljen razglas kraljevske banške uprave dravske banovine glede obinskih davščin v mestu Celju, po katerem je mestna občina celjska upravičena v upravnem letu 1931. pobirati: 50% obš. doklade na neposredne davke, 8% najeminski vinar (gostašino) in 2% kanaljske pristojbine od uradno ugotovljene čiste najemnine brez 25% odbitka za vzdrževanje stavbe, obinske trošarine (od vina 1.50, od piva 1 Din od litra, od žganja, konjaka, likerjev po 13 Din od hektolitrske stopnje alkohola, od mesa, in sicer za konja 12, za govedo 12, za tele 7, za prašiče 15 in za 1 komad drobnice 2 Din), vdarine za mesto Celje v znesku 10% in za okolico v znesku 15% čiste najemnine brez odbitka 25% za vzdrževanje poslopij, trine pristojbine, kakor v L. 1930. samostojne davštine: obinsko cestno naklado, kakor je dovoljena z naredb. vel. župana mariborske oblasti od 31. maja 1924, z izpremenjenimi kazenskih določb v tem smislu, da se sme predpisati onim, ki se odtegujejo plačilu, največ do 20-kratni znesek prikrajšane davštine, nadalje davštino na kvartanje, davštino na veselice in končno obinske takse, kakor jih je odobrila kralj. banška uprava s odlokom od 17. junija 1931.

= Muzarski tečaj v Novem mestu. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani namerava prirediti v Novem mestu muzarski tečaj za luženje. Tečaj bi trajal dva dni. Povečeval bo strokovni učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani g. Adolff Dolak. Tečaj se bo vršil, če bo vsaj 16 prijavljenec. Mojšri plačajo po 50 Din, pomočniki polovico. Deležje si bo moral pripraviti vsak sam, kakor bomo to še sporočili, lužila pa bo dal brezplačno na razpolago podpisani zavod. Pozivamo interesente, da se prijaviyo najkasneje do 7. t. m. zavodu, ako se niso prijaviili že Zadrugi muzarjev v Novem mestu.

= Poselite Solnaški velesojen, ki traja od 13. do 27. septembra 1931. Naše gospodarske zveze z Grčijo so precej močne in v vašem interesu je, da pridemo v neposreden stik s grškimi interesenti, ki obeta velike poslovne koristi. Popust na jugoslovenskih železnicah znaša 50% pri povratku. Prodajo legitimacij vrši in potrebnaj posamezni daje »Putnik« (Beograd, Kolaračova 7), kakor tudi vse njegove podružnice v državi. Grške državne železnice dajejo popust 50 odstotkov za potnike iz blaga.

= Dobava Drekočja državnih železnic (strojni oddetek) v Ljubljani sprejema do 9. t. m. ponudbe za dobavo tiskovnih (knjižj). Direkcija drž. železnice (gradbeni oddetek) v Ljubljani pa sprejema do 12. t. m. ponudbe za popravilo lesno-cementne strehe v kurilnici Maribor. — Pri izmenjenem odelanju komande savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 15. t. m. očetna licitacija za gradbo poslopja v Delnicah, dne 13. t. m. pa za popravilo poslopja v Zagrebu. Direkcija državnega rudnika v Velenu sprejema do dne 16. t. m. ponudbe za dobavo jetmenovne kave, kisa in popra. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci sprejema do dne 17. t. m. ponudbe za dobavo žične vrvi in raznega kovinskega materiala.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 5. avgusta. Na Hjubljanski borzi je bil pretekli teden divizni promet prav velik in je znašal 24,9 milijona Din, nasproti 11,6, 19,2, 19,7 in 16,5 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Tečajni deviz se v teku tedna niso bistveno izpremenili. Med efekti pa je prišlo do prometa v Vojni škodi po 349 in v delnicah pivovarne Union po 200.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda v početku tedna sicer še obdržala tečaj od zadnjega tedna (okrog 340), pozneje pa je popustila. Zadnje dni se opaža precejšnija neorientiranost in se dnevno spreminjata tendanca. Zadnji tečajni so bili zabeleženi po 325 do 332. Od dostarskih papirjev se je trgvalo 7 odst. Bairovo posojilo po 69,50 do 70 in 8 odst. Bairovo posojilo po 78 — 78,50. Na tržišču zasebnih vrednot je vladalo mrtvlvo, nekaj prometa je bilo v Trboveljski po 212,50 do 220 in v Vevčah po 120.

Curib. Beograd 9.0450, Pariz 20.11, London 24.0275, Newyork 512,87, Bruselj 71,3760 Milan 26,82, Madrid 45,20, Amsterdam 206,65 Berlin 121,35, Dunaj 72,10, Sofia 3,7150.

Zaloč, 5. septembra. Pri čestem položaju in neizpremenjenih cenah živahno povpraševanje in nakupovanje.

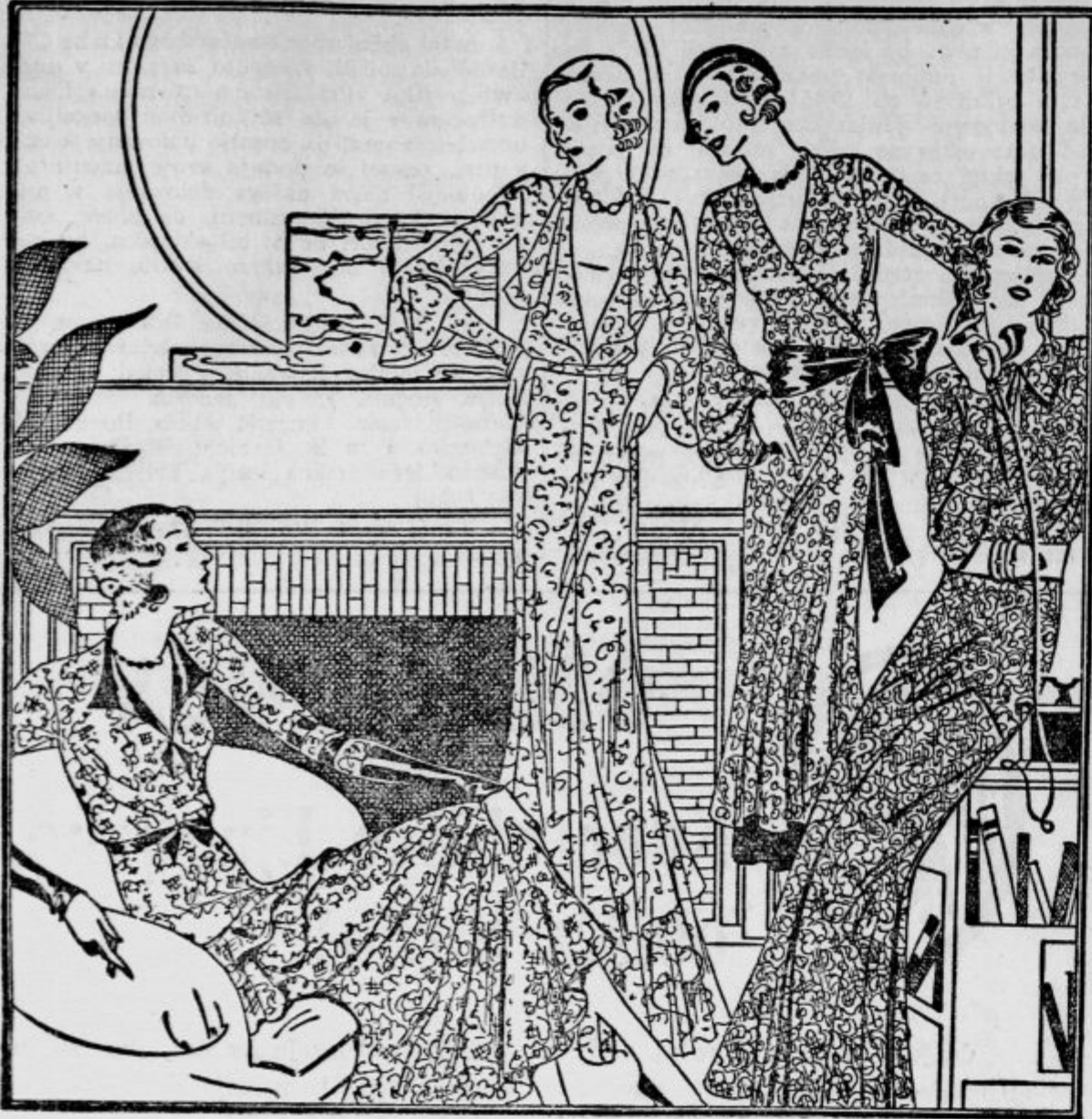
+ Marenberg, 4. septembra. Po vsem marenberskem okolišu so pred dnevi zaključili obranje hmojja. Ves pridelek se ceni na okrog 1000 stotov. Hmelj je lepo obran in je kakovost prav dobra. Hmelja je letos precej manj kakor prejšnja leta, to pa zaradi tega, ker so ga posestniki nekaj opustili in ker so obrali res le dober material. Prvi kupci so nakupovanje že pričeli. Cene se v tukajšnjem okolišu gibljejo od 6 do 9 Din za kg; vendar pa večjih kupcij še ni bilo. Kmetje čakajo na boljše cene.

Žitni trg

+ Novosadska blagovna borza. (5. t. m.) Tendanca neizpremenjena. Promet: 39 vagonov koruze. Pšenica moka in otrobi ne notirajo več. Ove: baški, sremski, slavonski 125 do 130. Jetmen: baški, sremski 63/64 kg 115 do 120, letni 67/68 kg 160 do 170. Koruza: baška 85 do 87, okolica Sombor ali Indija 85 do 87; južnobanaska 82 do 84; eremska, okolica Šid 88 do 90.

+ Budimpeštanska termska borza (5. t. m.) Tendanca prijazna, promet srednji. Pšenica: za dec. 9.84—9,85, za marč 11,01 do 11,02; riž: za dec. 10,30—10,31, za marč 11,30 do 11,31; koruza: za maj 11,83—11,85.

KRALJESTVO MODE

Čipkaste obleke

Najbolj elegantna stvaritev jesenske mode je brez dvoma čipkasta obleka, ki je nekakšna predhodnica večerne toaletke. Priljubljenost in razširjenost čipkastih modelov smo pripisovali dejstvu, da se je modna publika v poletni sezoni jako privadila raznim vzorčastim svilam in sedaj z veseljem povzraja material, ki dasi enobarven, po svoji riabi vsaj nekoliko spominja na priljubljena imprime blaga. Moda čipk pa ima še to prednost, da nudi izredno mnogo sprememb, kajti že ustroj tega materiala izključuje vsako enoličnost, tembolj ker poznamo čipke najrazličnejših vrst.

Vodeči modni saloni se povdarjajo velike raznolike v modi čipk, da bi ugodili občinstvu, ki je vedno željno izpremembe. Zato imamo poleg nežnih tilnatih čipk tudi jako zanimive grobo tkane vrste, ki so že zato originalne, ker so popolnoma brez bleska. Težke, s čenilno prevlečene čipke pa so posebno mehke in voljne in izvrstno padajo. Še bolj spartne so čipke, ki sličejo pravim benečanskim čipkam, ker so duhovito plastične in vsled tega izredno učinkovite. Medtem ko vidimo druge čipkaste materiale v različnih barvah, so benečanske vrste vedno naravno barvne, kar še poveča njih otmenost.

Ker so vsa ta čipkasta blaga že sama po sebi zadosti učinkovita, ne potrebujejo čipkaste obleke nikakih okraskov. Le tu pa tam ugaja markanten pas, pentlja ali cvetica, ali pa originalen ovratnik s odgovarjajočimi manšetami.

Jako zanimivo je dejstvo, da imajo čipkaste obleke skoro vedno dolge rokave. Tak komad torej lahko uporabimo zvečer in po-

poldne, ne da bi s tem škodili njegovi eleganci.

Čipkaste obleke se silno razlikujejo tudi v kroju. Mnogi modni saloni se trudijo, da bi jim podali posebno kapriciozno noto, iščejo efektov v primitivnosti linije. Tako vidimo med drugimi čipkaste modele, ki imajo obliko enostavne trolitourne obleke. Naša zadnja skica predstavlja tak model z nagubaninim krilom in enostavnim živutom, dečji ovratnik in zavihane manšete po so izdelani iz istega materiala kakor obleka. Pas iz jelenje kože še podčrtava nenavadni slog te obleke.

Izredno spartni so razni zvoncesti kazaki iz čipk, ki jih nosimo preko ozkega satinskega krila. Široka šerpa iz istega materiala in balonasti rokavi dopolnjujejo sliko tega zanimivega modela (predzadnja skica).

Mnoge čipkaste obleke kažejo pod boki nežne volane, razen tega so priljubljeni kontrasti, ki jih dosežemo z vložki iz satina pri vratu in na rokavih (slika).

Navzlic dolгим lijkastim rokavom je obleka, ki jo predstavlja naša druga skica, najbolj primerno oblačilo za velike gledališke in koncertne večere. Obleka ima široke reverje, kribo pa je okrašeno s zvoncestimi serpentinami.

Novi mali klobuki

predstavljajo popoln modni preokret, ker se od prejšnjih pokrival ne razlikujejo le po obliki, temveč tudi način, kako jih nosimo.

je popolnoma drugačen. Klobuki so na eni strani globoko potisnjeni na čelo in izgledajo povsem kakor kopije stilnih slik iz prejšnjega stoletja. Ti takozvani »lovski klobuki

pa se nikakor ne nosijo le k trolitournim oblekam, temveč jih moda še posebno odloča za popoldanske in večerne opreme. Najbolj ljubke so male peresne garniture, ki ne smejo manjkati na nobenem modernem pokrivalu.

ATELJEU
NOTRANJO
 ING. J. OMAHEN ARHITEKTURO
 ARH. D. SERAŽINIK ARHITEKTURO
LJUBLJANA
 KOLDOVRSKA ULICA 28 B

Otroški plašči v empiriskem slogu

pomenijo kapriciozno novost jesenske otroške mode. Izdelani so iz lepega volnenga materiala motno pastelne barve, kratki

životek pa je opremljen s majhnim dvodelnim kepom in krznenim ovratnikom. Naša skica bo navdušila vsako mater, ki polaga važnost na ljubko obleko svoje hčerke.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja 6. septembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — **10:** Versko predavanje. — **10.30:** Prens odkritja spomenika kralju Petru I. — **11:** Salonski kvintet. — **12:** Napoved časa, dnevne vesti in plošča. — **15.30:** Koncert jesenške godbe. — **16.30:** Prens opere »Gorenjski slavček«. — **19.45:** Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — **20:** Prens monstre koncerta »Slog« in »Dravec«. — **21.30:** Koncert salonskega kvinteta. — Vmes napoved časa in poročila.

Ponedeljek 7. septembra

LJUBLJANA 12.15: Plošča. — **12.45:** Dnevne vesti. — **13:** Napoved časa, plošča, borza. — **18.30:** Koncert salonskega kvinteta. — **19.30:** Krimljenje srebrne kopice. — **20:** Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — **20.15:** Koncert slovenske glasbe (salonski kvintet).

BEOGRAD 11.30: Plošča. — **12.45:** Koncert radio-orkestra. — **17:** Popoldanski koncert. — **20.30:** Veselolgra. — **21:** Lahka glasba. — **22.20:** Poročila. — **22.40:** Plošča. — **ZAGREB 12.30:** Plošča. — **20.30:** Koncert francoske glasbe. — **22.40:** Lahka glasba. — **PRAGA 17.20:** Plošča. — **19.05:** Prens kabaretnega programa iz Brna. — **20.25:** Prens iz Brna. — **21:** Orkestralni koncert. — **22.15:** Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — **BRNO 19.05:** Kabaretni program. — **20.25:** Dramski večer. — **22.15:** Prens koncerta iz Moravske Ostrave. — **VARŠAVA 18:** Koncert lahke glasbe. — **19.20:** Plošča. — **20.30:** Opera »Poljska krič«. — **23:** Lahka in plesna glasba. — **DUNAJ 11.30:** Plošča. — **16:** Lahka godba orkestra. — **20:** Koncert godalnega kvarteta. — **20.50:** Pesmi s spremljevanjem kvarteta. — **21.10:** Sprehod po Dunaju. — **22.50:** Godba za ples. — **BERLIN 19:** Poljudni koncert orkestra. — **20:** Koncert Dvojakove glasbe. — **21:** Sluhoigra. — **22.30:** Godba za ples. — **KONIGSBERG 16.10:** Koncert lahke glasbe. — **19.30:** Orkestralni koncert. — **21.35:** Koncert godalnega kvarteta. — **MUHLACKER 17:** Koncert filharmoničnega orkestra. — **19.45:** Operetna glasba in slagerji. — **21.10:** Koncert orkestra in solistov. — **22.30:** Lahka glasba. — **BUDIMPEŠTA 9.15:** Koncert kvarteta. — **17.30:** Koncert orkestra. — **19:**

Peovski koncert. — **20.15:** Lahka glasba. — **21.20:** Godalni kvartet. — Koncert ciganske kapela. — **RIM 17.30:** Vokalni in instrumentalni koncert. — **19.30:** Plošča. — **21:** Mešan program.

Torek 8. septembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — **10:** Versko predavanje. — **10.30:** Etika in sociologija evangelijev. — **11:** Prens promenade koncerta iz Zvezde. — **12:** Napoved časa in poročila. — **14.30:** Prens koncerta združenih pevskih zborov. — **15.30:** Aranžirani kvartet. — **16.30:** Salonski kvintet. — **20:** Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — **20.30:** Prens iz Zagreba. — **22.30:** Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.35: Plošča. — **12.45:** Koncert radio-orkestra. — **17:** Peovski koncert. — **20:** Lahka glasba. — **20.30:** Prens iz Zagreba. — **22.30:** Poročila. — **22.50:** Plošča. — **ZAGREB 12.30:** Plošča. — **14.30:** Prens koncerta iz Ljubljane. — **20.30:** Koncertni večer. — **22.40:** Prenasjanje tujih postaj. — **PRAGA 19.15:** V spomin na Chopina. — **19.55:** Prens koncerta iz Brna.

21: Koncert na čelo. — **21.30:** Klavirski koncert. — **22.15:** Plošča. — **BRNO 17.45:** Plošča. — **19.55:** Koncert Dvotrakove glasbe. — **21:** Koncert godbe na pihala. — **22.15:** Prens iz Prage. — **VARŠAVA 18:** Koncert orkestra in solistov. — **19.25:** Plošča. — **20.15:** Simfonični koncert. — **22.30:** Lahka in plesna glasba. — **DUNAJ 11.30:** Koncert kvarteta. — **15.50:** Plošča. — **20.10:** Operni večer. — **22.15:** Koncert lahke glasbe. — **BERLIN 18.45:** Koncert lahke glasbe. — **20:** Mešan program iz Kopenhagene. — **KONIGSBERG 16.15:** Koncert opernega orkestra. — **19.20:** Lahka glasba. — **20.20:** Balzaoon panoptikum. — **21.30:** Biseri nemške glasbe. — Lahka godba na ploščah. — **MUHLACKER 17:** Orkestralni in peovski koncert. — **19.45:** Glasba Joh. Straussa. — **21.30:** Klavirski koncert. — **22.35:** Zabavna glasba. — **BUDIMPEŠTA 17:** Zborovski koncert cerkvene glasbe. — **17.45:** Lahka godba orkestra. — **20:** Dramski večer. — Ciganska godba. — **RIM 17.30:** Vokalni in instrumentalni koncert. — **21:** Mešan glasbeni program.

Jubilejna križaljka

1921 -

- 1931

Primes besed.

Vodoravno: 2. Ptič, 7. najdba v somlji, 10. živa slika, 12. igralna karta, 14. evropska valuta, 15. pritrdilnica, 16. pokrajina v Abesiniji, 18. gorska skupina v Rodopah, 22. Cankarjevo delo, 24. ilovica, 26. panoga v medicini, 29. pesnitev, 31. otroški izraz za očeta, 32. zemlja, 34. prometno sredstvo, 36. nadzritelj ljudskih iger v stari rimski državi, 38. zlatnik, 39. hunske kralj, 41. srbski veliki župan, 43. gibanje, 44. nepravilno, 45. samomor, 47. svetopisemska oseba, 48. del opere, 50. gora v Južnih alpah, 52. prisad, 53. kemični znak za kositer, 54. več adov, 58. števniki, 59. kratica pred naslovom, 60. krajevni prislovec, 62. otok v sredozemskem morju, 63. rimsko božanstvo, 66. odklopanje, 68. kavelj, 69. pogojni veznik, 70. ostanek, ki ga pustijo otroci kadar je, 71. pristanišče v Arabiji, 73. časovni veznik, 74. mesto v Sibiriji, 75. kemični znak za srebro, 77. vulkanski izmeček, 80. avtomobilska znamka, 82. del cveta, 83. napis na križu, 84. prebivalci države, 87. kraj v send, 89. prebivalci Kranjske, 90. posoda, 91. medmet, 92. medmet, 94. nota, 96. števniki, 97. kemični znak za skandij, 98. možko krstno ime, 100. ognjena kača, 102. pesniška oblika, 103. kemični znak za cirkonij, 105. glavno mesto evropske države, 106. za hojo dovoljen prostor, 107. nedoločni zaimek, 108. svetnik.

Navpično: 1. prometno sredstvo, 2. določeno razsežnost, 3. lajen odhod, 4. pozitivna elektroda, 5. voz, 6. plesalec, 8. prvi poganjek vsajene rastline, 9. žensko krstno ime, 11. mesto v Afriki, 12. žensko krstno ime, 13. oblika pomožnika, 17. zastilci rimskega božanstva, 18. reka v Aziji, 19. krzno, 20. del voza, 21. kraljevski naslov, 23. bolezen, 24. tolimun, 26. kraj v Dalmaciji, 27. kemični znak za aktinij, 28. kazalni zaimek.

30. značenjska, 32. oseba iz Pruckovoje spore »Zaljubljen v tri oranže«, 33. mesto v Angliji, 35. sveta gora v Grčiji, 37. Dedalov sin, 40. konec očenasa, 42. svojinski zaimek, 44. nedoločni zaimek, 48. gozdnič, 51. občinski odbor, 55. Tekočina, 56. nagajivost, 57. namerni veznik, 69. ločilo, 61. polotok v Grčiji, 64. predlog, 66. Adamov sin, 66. prislovec, 67. izraz v telovadbi, 72. predlog, 73. Adamov sin, 74. ime filmske dive, 76. priprava za gretje, 78. kratica, 79. ploščinska mera, 80. namen, 81. plošek, na katero nas veže zemeljska privlačnost, 83. hebridski otok, 85. pogojni veznik, 86. nikalnica, 88. delna last, 93. oblika pomožnika, 96. tropična šival, 97. časovni prislovec, 99. gora v Urulu, 101. mesto od Donu, 104. skrajni v morje segajoči del celine, 106. vezalni veznik.

Rešitev besedotvorne uganke

Jerbas, svrgust, klopjanje, stender, plesma, kmetja, češmin, Jakonič, Stenena.

Zastrupljeni dojenčki v Lübecku

Našim čitateljem bo še v spominu usodna lahkomišelnost nekaterih zdravnikov in Lübecku na Nemškem, ki so cepili dojenčke s pokvarjenim Calmetteovim cepivom zoper tuberkulozo. Posledica te zločinke nepazljivosti je bila ta, da so cepljena dojenčka v mazi obolenja in umiranja. Šele pred nedavnim so ugotovili skoraj redna poročila o vedno novih žrtvah tega cepjenja. Kakor javljajo sedaj iz Lübecka, je zadnja zdravniška preiskava dognala, da ni med preostalimi dojenčki nobenega, ki bi kazal znake težke obolenosti. Samo štiri otroci so srednje težko bolni, a prilika je, da bodo rešili še te.

L. ROT
LJUBLJANA,
Mestni trg 9
 razstavlja
 moderne
 krznene
 plašče
 na velesejmu,
 paviljon 81.

Guy de Maupassant: Doto

Mhče se ni čudil, ko se je gospod Lebrument poročil z gospodično Jeanno Cordierjevo. Gospod Lebrument je imel namen prevzeti odvetniško pisarno notarija Papillonu; zato je seveda potreboval denarja; in gospodična Cordierjeva ga je imela.

Bil je lep deček in imel je »slik«, kar je bilo v Boutigny-le-Rebouru zelo redko. Gospodična Cordierjeva je bila ljubka, časih tudi malo neokretna, ali kar je glavno, lepa in poželenja vredna deklica.

Poročno ceremonijo so povzročile v Boutignyju splošno razburjenje. Novoporočenca sta sklenila čez teden dni napraviti malo potovanje v Pariz.

Ze v nekaj dneh je gospa Lebrumentova oboževala svojega moža. Ni ga mogla več pogrešati, najraje bi ga bila imela vedno pri sebi. Z druge strani je bilo videti, da njenemu možu nikoli ni dovolj njene nežnosti in njenih ustnic; obsopal jo je z ljubeznivostjo od jutra do večera in od večera do jutra.

Ko je minil teden dni, reče svojih mladi soprog: »Če hočeš, odpotujeva v Pariz prihodnji terek. Obiskala bova vse zabave in koncerte in hodila povsod, povsod.«

Ona je poskočila od veselja: »Ona je poskočila od veselja: »

»Oh, da! pojdiva prej ko mogoče!« On povzame: »In, ker ne smeva ničesar pozabiti, obvesti očeta, naj ima doto pripravljeno; kajti vzameva je seboj in bom ob tej priliki plača gospodu Papillonu.«

Ona je odgovorila: »Porečem mu jutri zjutraj.«

On pa jo je prijel za ramena in spet začel tisto malo igro nežnosti, ki jo je bila tolikanj vzljubila v tem tednu dni. Napovedani terek je napočil. Tasi in tašča sta spremila hčerko in zeta na kolodvor. Tasi je previdno pripomnil: »Opozarjam vaju, da je lahkomišelnost nositi toliko denarja v listnici.« Mladi advokat pa se je smehljaj: »Ne razburajte se, dragi papa, jaz sem navajen takih stvari. Saj razumete, pri mojem poklicu se časih zgodi, da imam še več kakor milijon pri sebi.«

Uslužbenec je zaklical: »Potniki za Pariz, v vlaki!«

Gospod in gospa Lebrumentova sta se pravočasno preerinila v vagon.

Ko se je vlak bližal kolodvoru Saint-Lazare, je gospod Lebrument rekel svoji ženi: »Če se strinjaš z menoj, moja draga, bova zavrtnovala kar na bulvaru; potem bova imela dovolj časa, da poiščeva kak miren hotel.«

Ona je takoj pristala in vprašala: »Ali je daleč?«

»Da, malo daleč,« povzame on, »sicer naju pa omnibus odpelje tja čez nekaj minut.«

Ona se je začudila: »Zakaj ne vzameva kočije?«

»Iz gospodarskih ozirov,« odgovori on. »Za tih nekaj minut res ni vredno potrositi toliko denarja.«

»Imaš prav,« reče ona, »nekoliko zmendena.«

V tem pripelje mimo avtobus in mlada zakonca vstopita. Potiskaje svojo ženo, ji reče mladi advokat v naglici: »Vzpni se noter, jaz ostanem zunaj, da pokadim še pred obedom vsaj eno cigareto.«

Ona ni utegnla odgovoriti in sprevoznik jo je potisnil med debelega gospoda in priletno damo. Omnibus je bil natlačen s potniki.

Zdaj pa zdaj se je voz stresel in zamajal mnogoštevilne glave. Mladi ženi je postalo nepriljetno sredi te množice, v slabem vzduhu, in premišljevala je: »Zakaj se ni vsedel poleg mene? Lahko bi se bil odrekel tiste cigarete.«

Potem se ji je zazdela pot nesnosno dolga. Tisti debeli gospod je bil že izstopil, za njim pa sestre usmiljenke in vstopali so drugi ljudje. Počutila se je slabo in vsak čas ji je šlo na jok, dasiravno sama ni vedela, zakaj.

Polagoma so vsi izstopili. Ostala je sama, popolnoma sama. Sprevoznik je

zaklical: »Vangirardi! In ker se ni ganila, je ponovil: »Vangirardi.«

Tedaj se je obrnila, razumevši, da veljajo te besede njej, in vprašala: »Kje smo pravzaprav?«

Sprevoznik ji je osorno odgovoril: »V Vangirardu smo, za vraga, več ko dvajsetkrat sem že zaklical.«

»Ali je še daleč do bulvarja?« vpraša ona.

»Kakšnega bulvarja? Precej časa je že, kar smo vozili mimo.«

»Ah! Ali hočete to sporočiti mojemu možu?«

»Vašemu možu? Kje pa je?«

»Sprejdi pri krmilu, reče ona.«

»Sprejdi?« že dolgo ni nikogar tam.«

Ona se je prestrašila: »To je nemogoče! Vstopil je z menoj vred. Poglejte dobro; mora biti!«

Sprevoznik je postal sirov: »Pojdite že, dovolj je klepetanja! Boste že našli drugega na ulici.«

»Ali gospod, varate se,« je skušala ugovarjati, »zatrjujem vam da se varate. Imel je veliko listnico pod roko.«

Uslužbenec se začne smejati: »Veliko listnico. Ah, da! Izstopil je že davno. Dobro vas je navlekel! Ah! Ah!«

Omnibus se je ustavil, morala je izstopiti. Še enkrat se je ozrla, v nadl,

da ga zagleda na pločniku, toda omnibus je bil popolnoma zapuščen.

Začela je ihteti, dokler se to štjenje ni izpremenilo v glasen jok. Kam naj se obrne? V žepu je imela samo dva franka. K sreči se spomni svojega bratrance Barrala, ravnatelja pomorske pisarne. Vzela je voz in ga plačala z zadnjima frankoma. Srečala ga je, ko je stopil iz ministrstva, in ga poklicala: »Henry! Ali ste morda videli mojega moža? Izgubil se je.«

»Izgubil? Kje?«

»Na avtobusu.«

»Na avtobusu? Oh!«

In povedala mu je vso prigodo. On jo je poslušal in vprašal: »Ali je imel mnogo denarja pri sebi?«

»Da, mojo doto. Hotel je plačati gospodu Papillonu pisarno.«

»Eh, draga sestrična, tvoj mož je ob tej uri gotovo že onkraj belgijske meje.«

Ni ga razumela, Zajecljala je: »Moj mož... Kaj praviš?«

»Rekel sem, da je odnesel tvoj denar... In to je vse.«

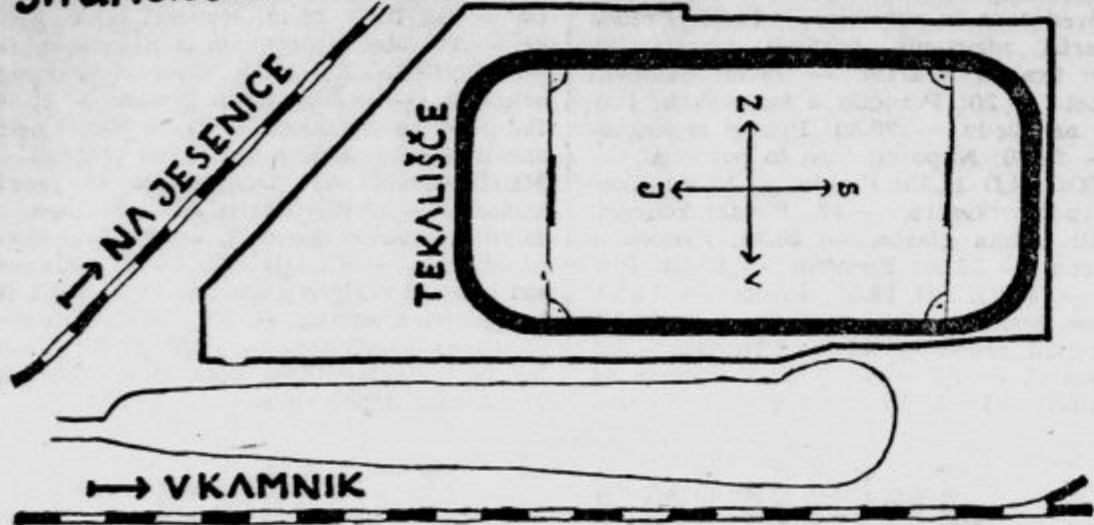
Ostala je nepremična, dušč se in mrmraje: »Torej je... je... ničvrednej!...«

Nato se je onemogla od razburjenja zgrudila na prsi svojega bratrance, neprestano ihtoč. (Prevel F. C.)

SPORT

Nogometni turnir ŽSK Hermesa

Danes se nadaljujejo tekmovanja na novo otvorenem igrišču v Šiški SITUACIJSKI NAČRT SPORTNEGA PROSTORA ŽSK HERMESA

Včeraj in danes obhaja Hermes slovesno važan datum v svojem razvoju. V letu ležeči prostor ob stiku Gorenjske železnice s kamniško je stisnil svoje igrišče in tako ko dal ljubljani tretji redularni sportni prostor.

Za proslavo važnega momenta so zgradili Šiškarji organizirali nogometni turnir, ki ga je že včeraj obiskalo prav lepo število občinstva in ki zasluži vso pozornost sportne publike. Po udeležencih in njihovih borbah spada ta turnir — ne bomo pretiravali — med naše najmočnejše in prav posrečene nogometne prireditve zadnjega časa. Samo s časom je stiska.

V naslednjem par bežnih opazk o pogodnih izraih.

Grafika : Hermes 1:0 (1:0)

Grafika: Pavlica — Mihelič, Novak — Bežan, Stupica I, Šorn, — Purgerčan, Stupica II, Katovič, Štromajer, Trobeček.

Hermes: Oblak — Košenina, Klančnik — Šimčič, Glavič, Kretič — Kos, Škrajner, Fliöher, Kariž, Lasič, Sodnik g. Deržaj.

Hermes je nastopil z moštvo, ki je bilo natančno rezerv in ie izro izgubil, čeprav ni zaslužil te usode. Poraz je v glavnem zakrivila nanadalna vrsta ki je vse preveč kombinirala in oklevala tudi v najzrelejših situacijah z zaključno potezo. Graficari so pokazali začetkoma malo več odločnosti, posebno v napadu. Četrt so imeli v napadu do 10 minut pred konec igre samo štiri može. V 5. min. ie Stupica II zaključil lepo kombinacijo z razantnim strelom, ki ie obšel. Igra ie bila odložena. Trajala ie 2x30 minut.

Primorje : Rapid 3:2 (2:1)

Primorje: Jančigaj — Svetic I, Hassl — Juz II, Slamič, Pišek. — Zemljak, Slapar, Svetic II, Vrhovnik, Uršič.

Rapid: Hermann — Flack, Kurzmann — Golinar, Franze, Seifert — Fučkar, Heller, Hardinka, Baumel, Kokot. — Sodnik g. Zupan.

Score ie otvoril Kokot z varljivim strelom, ki ie zdrknil mimo Jančigajevih rok v levi kot. Igra ni na posebnem nivoju. Poteka v izenačenih napadih. P. forsira levo stran, kjer ie Uršič dobro razpoložen. Ta doseže izenačenje v 25. minuti. Potem pri-

KDO PA JE TO?

Viktorja vsak pozna, ker vedno dobrega evička ima in na računju pečen'ga prasička, žemlje pa take ima, da se še sam ne spozna od našega Lojzeta iz Trebnjega

NA VELESEJMU V PAVILJONU PREPELUH

Najboljše, najtrpežnejše in najcenejše 11366

STOLE

dobite pri stolarski tvrdki

FRANC SEVER

Cesta dveh cesarjev šte. 10

Ljubljana — Trnovo

Štev. 6951—31.

RAZGLAS.

Županstvo TRBOVLJE razglašča, da bo od dne 6. septembra 1931 dalje promet na banovinski cesti II. reda Trbovlje — Zidani most zopet

otvorjen.

Županstvo Trbovlje

dne 4. septembra 1931. 11434

Zahvala

Za številne izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubega brata, sva-ka in strica

Ivana Kerševana

za številno spremstvo na zadnji poti pokojnika, za darovano cvetje sorodnikov, prijateljev in znancev, posebno pa še za krasni venec stavbnega podjetnika g. Saksida kakor tudi Sokola Moste za častno spremstvo prisrčna zahvala!

ZALUJOČI OSTALI

tom, ko je šel Pfeifer v napad. Zakovci pa so postavili hroznogon team, čigar srednja vrsta je nenehoma pošiljala napad v fronto in čigar napad se je dolgo brezuspšno boril z ilirijanskim obrambnim zidom. Po izenačenju ie postala igra še življeša in vltia nekaj temperamta tudi v publiko.

Prvi gol ie dal Lah z glavo na lctovg kornet že v 3. min. Sploh ie bila to tekma kornerev: 8 za 1, 6 za 2. Drugič ie potresel mrežo Lah z ostro streljanim prostim strelom v 39. min. Koncem 40. min polčas.

V dugem polčasu je Svetic v 11. min. spremenil lctovg pas v tretji gol. Nihče ni več prisojal šans Zaku. Toda v 15. in 16. min. sta najprej Rajičkovič, potem Hiki dvakrat prislila Jakšiča h kapitulaciji. In potem je še Kunok v 22. min. v tretje scortal za svoje barve. Tedaj ie bil že nastopil mrak in temperamta borba za zmago, ki ie sledila izenačenju, se ie vršila že v temi. Končno ie g. Schneller v 35. minuti odpiskal.

Danes se slavnostni turnir ob priliki otvoritve novega igrišča ŽSK Hermesa nadaljuje še s tremi zanimivimi igrami. Po oficijelni otvoritvi, ki bo ob pol 15, nastopijo ob 15. Grafika in mariborski Rapid, ob 16.15 Ilirija in Hermes ter ob 17.30 Primorje in ZAK (Subotica) Po večernejšem nastopu obeh zunanjih udeležencev bodo tudi današnje tekme lahko v polni meri zadovoljile gledalce. Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu. Za zmagovalca sta pripravljena dva krasna pokala, darili tvrdke »Spectrum«, d. d., tvornica oedtal in brušeneja stekla ter gradbenega podjetja inž. Franja Dedek. Novo igrišče ŽSK Hermesa leži ob prelazu med gorenjsko in kamniško prčajo in ie najljzhe dosegljivo s tramvajem do mitnice v Šiški.

Na plavalnem mitingu M. E. S. E. : Ilirija 8. t. m. v kopališču Ilirije bo startal dr. Stefan Bárányi, prvak Evrope na 100 m in 400 m prosto, edini plavač v Evropi, ki ie 100 m preplaval v času izpod 59 sek., rekorder Evrope na 100 m prosto z 58.4, štirinajstkratni prvak Madžarske, najresnejši kandidat za prvenstvo sveta na 100 m prosto l. 1932, na olimpijadi v Los Angelesu. Aladar Bitskey, prvak Madžarske v 100 m hrbtno in rekorder Madžarske na 200 m hrbtno v 2:47! — Geza Tarody in Karl Baranyay, večkratna internacionalca, člana madžarske olimpijske stafete s časom 2:26 na 200 m. — Arpad Bitskey, izborni hrbtni plavač ie Stefan Mezey, madžarski juniorski prvak v 200 m prsno v času 3:06. V water-polu nastopijo izborni plavači. Ilirija bo postavila kompletno gardo. Izven programa se bodo vršili še poizkusi ruše-

nja rekordov v nekaterih damskih disciplinah, plavanje juniork in juniorjev ter propagandni skoki. Tekmovanje bo ob 11 dopoldne in 15.30 uri ob vsakem vremenu!

Juniorji Maribora in Ilirije igrajo danes v dveh garniturah. SSK Maribor pošlje danes v Ljubljano dve juniorski moštvi: prva mladina bo igrala z juniorji Ilirije za prehodni juniorski pokal ob 14.30, druga igra približno ob 15.45 prijateljsko tekmo z analognim juniorskim moštvo Ilirije. Z gotovostjo se lahko računa, da bosta obe tekmi zanimivi in da bosta nudili najboljše sport. saj sta Ilirija kakor Maribor od nekaj posvečala veliko pažnjo nogometnemu naraščaju. Prehodni pokal ie zastavljen pri tvrdki Gorec na Dunajski cesti. Ker tekmi nista javni, ie dostop na igrišče dovoljen le članstvu obeh klubov ter po njih vpeljanim gostom in prijateljem juniorskega nogometa.

Službene objave LHP. (Iz seje u. o. dne 1. IX. 1931.) Prvenstvena sezona leta 1931-32 začne 20. IX. Po žrebu ie vrstni red tekem: 20. IX. Celje : Sava, Ilirija : Atena. 27. IX. Atena : Celje, Sava : Ilirija, 4. X. Ilirija : Celje, Sava : Atena. Tekme se odigrajo na igrišču prvoinenovane-

ga kluba po propozicijah, po katerih se se odigrata pomladanske prvenstvene tekme. Čita se za TKD Atena Jenko Ida s pravom nastopa dne 9. IX. Petrič Mari, TKD Atena se dovoli takojšnje nastopanje na prijateljskih in internacionalnih tekmah.

I. redni občni zbor smučarskega kluba Celje bo ob pol 21. v soboto 26. t. m. v dvo-rani gostilne »Pri zelenem travniku.« Doiz-nost članov ie, da se točno in zanesljivo udeležajo zboru, da ocenijo delovanje kluba v pret. sezoni in podajo svoje mnenje za popolnejši načrt našega delovanja v pridojdnji sezoni. V primeru, da občni zbor ob določenih uri ne b: bil sklepčen, bo pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih članov.

SK Svoboda, Ljubljana. 7. t. m. ob 20. v Delavski zbornici strogo obvezen sestanek za igralce Krivačič, Potekal, Jeršek, Serše, Bogme, Kalaš, Janežič, Makovec, Zore, Starman, Marjetič, Jakša, Boncelj II, Drnovšek I in II, Habicht II. Dvigne se suspens igr. Ermara Josipa. Prinesite opremo seboj! Tenis turnir Villach : Ilirija ie odpo-vedan.

OBLAČILNICA

Kdor obišče Ljubljano, obišče Ilirijo!

Če ie to veljalo že sedaj, velja toliko bolj za velesajmske dni, ko si ie »ILIRIJA« nabavila zadnje novosti za jesen in zimo in pridejo zlasti starši s otroki - šolarji na svoj račun. Obleka, perilo in čevlji na dolgoročno odplačevanje! 11404

„ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Francoska Linija Cie. Gle. Transatlantique (French Line) Havre-Newyork

PRESELITEV!

Pisarna FRANCOSKE LINIJE (FRENCH LINE) zastopnik **IVAN KRAKER**

se preseli DNE 1. OKTOBA t. l. iz Kolodvorske ulice šte. 35 na **MASARYKOVO CESTO št. 14** nasproti izhoda glavnega kolodvora

Ivan Kraker, Ljubljana, Masarykova c. št. 14

ROCCO TANK OPREME za bencin

Varne pred ognjem in eksplozijami. — Patentirane priprave za merjenje. — Uradno dovoljeno in ocarinjeno.

ROCCO stabilne opreme za vsako vsebino

PERKEO ročni aparati za gašenje s peno

ROCCO prevozne sesalke na bencin

Stankō veliki aparati za gašenje s peno

VOLUGRAPH aparati za merjenje tekočin z avtomatskim registriranjem bilet

ASSURO Tetra - aparati za gašenje

SESALKE za OLJE Rocco cestna sesalka brez tanka

STROJI za pranje avtov

ROCCO - TANKA opreme in sesalke, ZAGREB, Haulikova 1. Telefon 59-08. IŠČEMO ZASTOPNIKE. 11336

ALBIN ŠIFRER puškar

10755 LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12, poleg restavracije »Novi svet«

Potrebščine za lovski in ribarski sport.

Delavnica za popravila, montiranje daljnogledov. CENE NAJNIZJE. POSTREZBA TOČNA.

Ljubljanski Grad Ljubljanski Grad

Samo pri tvrdki

Telefon 2459 Telefon 2459

Kupite samo kline najbolje znamke ter se boste vedno dobro obrili. Naša klna domače znamke jamči za najfinejše in dolgotrajno rezilo. Vedno v velikih izbiri vse vrste najboljših britivnih aparatov, najfinejših britov, strojev za lase, škarij in žepnih nožev. Lastna električna brusilnica vseh vrst britvic. 11765

Najboljši ŠIVALNI STROJI IN KOLESA

„ADLER“ — „Gritzner“ PLETILNI STROJI »DUBIED« LE PRI

Jos. PETELINC, Ljubljana

ZA VODO

Telefon šte. 2913. Ček. račun 12.005.

Za časa velesajma paviljon »H.«

Kaj ie zopet novega v Ljubljani?

V PREŠERNOVI ULICI ŠTEV. 54

se ie pričela prodaja ogromne zaloge jesenskega in zimskega manufakturnega blaga po NEVERJETNO NIZKIH CENAH.

KAJ DOBITE TAM?

Vse, kar rabite v tej stroki za dom in družino.

KAKŠNO KORIST IMATE OD TEGA?

Da kupite za mal denar res prvovrstno, ceneno blago. Ta prilika se Vam nudi samo sedaj, **DOKLER TRAJA ZA-LOGA** tega ugodno nakupljenega blaga.

PREPRICAJTE SE! OGLED IE NEOBVEZEN!

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 54, poleg kavarne „Slon“

NAZNANILO.

Čenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem PREVZEL, preuredil in odprl obče znani

VINOTOČ „JADRAN“

vhod Fuharjeva ulica šte. 1 in Dunajska cesta šte. 9.

Postregel bom vedno z najboljšimi dalmatinskimi in domačimi vini. — Specijalitet: DINGAČ, GRK in PROSEK vedno na razpolago. Sardine in ostale konzervirane ribe iz lastne tovarne Velaluka,, otok Korčula. — Vljudno se priporoča

Fr. Padovan, veletrgovina z vinom, Dunajska 9. 11313

Priznana dobra kolesa, prvovrstne gramofone, »Minerva« šivalne stroje, vsakovrstne gramofonske PLOŠČE itd. zelo poceni kupite pri

„Tehnik“
JOSIP BANJAI
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 20
palača Okrožnega urada

„KING“ ZOBOTREBICI
amerikanske oblike, iz najboljšega trdega lesa, s strojem zelo fino in higiensko izdelani in pakirani v različnih običajnih in luksuznih formah. Izdeluje in razpošilja po najnižjih tovarniških cenah »Kinge«, avtomatska tvornica zobotreboev, — Beograd, Rtanjska 2. Cenik in vzorci brezplačno. 11327

MOKA
priznana dobre kakovosti, iz Desider Forgasove mline Bačka Topola, so pet stalno na zalogi pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani 17001

PROSTI TEK

nudi elastično in ekonomično vožnjo

V kategoriji cenjenih vozov je opremljen edino novi CHRYSLER - PLYMOUTH s PROSTIM TEKOM — epohalno iznajdba, ki omogoča mirnost obratovanja, elastičnost in štedljivost v uporabi goriva. — S CHRYSLER - PLYMOUTH PROSTIM TEKOM Vam je mogoče menjati poljubne brzine BREZ UPORABE SPOJKE pri VSAKI HITROSTI — CHRYSLER - PLYMOUTH PROSTI TEK prihrani Vam 12 — 20 % na gorivu in 20 — 40 % na življenjski dobi stroja.

COMMERCE otvarja jesensko PRODAJO

Naše cene jasno pričajo:

Šivane kotan odeje, ročne dele	komad po Din	80.—
Šivane saten odeje, fina vata	» » » »	165.—
Fino češko sukno za ženske obleke, 140 cm	» » » »	55.—
Fina umetna svila	» » » »	10.—
Jugoslovanski cefir za srajce	» » » »	4.50
šifon, 80 cm	» » » »	6.—
Najfinejši šifon brez apertura, 80 cm	» » » »	10.—
Moderno sukno za ženske obleke, 130 cm	» » » »	45.—
Gladko volнено blago, 110 cm	» » » »	28.—
Angleško sukno za moške obleke	m od 150.— do Din	250.—
Češki štofi za moške obleke	m od 60.— do Din	120.—
Pralna bombažna turist flanela	m » » » »	6.80
Velour pralni barhend	» » » » » »	8.—

NOVOSTI:
Moderni trpezni čevlji, kolesalne nizke cene. — Zadovoljni ste bili pri pomladni prodaji, še bolj boste sedaj.

„COMMERCE“, delniška družba, LJUBLJANA
TAVČARJEVA (Sodna) ulica 2, prvo nadstropje. 11364

Pihala
(Blechinstrumente)
izdeluje in popravlja strokovnjaško in cenovno trdka 288

Alfonz Breznik,
Aleksandrova a. 7.

Novosti
Najnovija šuštnika poltina selesna sola praktična sledljiva postela s topirnim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštom in selesnim po povračilu.

Ležalnica šuštnika poltina sola praktična sledljiva postela s topirnim madracom. — Stane Din 200.—

Poltina šuštnika poltina sledljiva postela s topirnim madracom za turistične vožnje in za ferijalne kolonije. Stane Din 150.—

Ležalnica praktična za teženje in sedenje. Stane Din 120.—

Po tem imam čisto šuštnikano perje kg po Din 45.— čisto bela gosje kg po Din 130.— in čisti pak kg po Din 250.—

L. BROZOVIČ, ZAGREB
Hlca 82. III.

Ako potrebujete
za svojo trgovino lepe, reprezentančne kavne aparate ali druge kovinske potrebščine, obrnite se na tvrdko

Josip Otorepec
A. s. a. s. v Ljubljani, Za Gradom št. 9 (ob koncu Streliške ulice)

katera Vam bo radevolje dala informacije in se tudi trudila, da boste najbolje postreženi. 236

PLAVAJOČA SILA. BREZSUMNI MENJALNIK. 56 KONJSKIH SIL.
HIDRAVLICNE NOTRANJE DELUJOČE ZAVORE
CVRSTA JEKLENA KAROSERIJA. DVOJNO UPOGNJEN OKVIR.
HIDRAVLICNI AMORTIZERJI.

CHRYSLER PLYMOUTH

ELASTIČNOST 8 CILINDROV. EKONOMIČNOST 4 CILINDROV.
GENERALNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO:
W. H. Smyth
ZAGREB, ZASTOPNIK V LJUBLJANI: **J. Lovše**
Beograd, Miloša Velikog ul. 2.
Avruševa ulica št. 4. Telefon 27—82. TAVČARJEVA ULICA ŠT. 1. Telef. 35 — 43, 59 — 25.
Telef. 27 — 28.

Obiskovalci velesojma
se opozarjajo na KRASNO RAZSTAVO POHIŠTVA v paviljonu E 56—60 tvrde

IVAN NOVAK
STROJNO MIZARSTVO IN ZALOGA POHIŠTVA — Vižmarje — Št. Vid nad Ljubljano. 11429

Repič Fran
sodarsko podjetje
LJUBLJANA, KOLEZIJSKA ULICA 18
Se priporoča obiskovalcem velesojma za ogled razstavljenih del v paviljonu E zunanje lope. 1141
Detajlna prodaja.

Trikotaža
IVAN SAVNIK
KRANJ

Domača tvornica vsakovrstnih zimskih in letnih triko rokavic.

Zahtevajte ponudbe in vzorce! 11397

Imam več vsakovrstnih SPALNIC na prodaj
kakor: črešnjeve, javorjeve, kanadska breza, mahagoni, afrikanška hruska, šperane in druge preprostejše spalnice.
PREPRICAJTE SE! CENE KONKURENČNE!
JOSIP KUNČIČ, mizarstvo
PODGORA št. 6, p. št. Vid nad Ljubljano. 11359

Pristne kranjske šlobase
jamčene iz 1a. svinjskega mesa, razpošilja od 5 kg naprej po vsej državi po poštnem povzetju 10756

J. ROZMAN
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 85.

Blesteči zobje — povečana dražest

Smehljajte se — in se Vam dajo blesteči beli zobje nov čar. — Erasmic Savon Dentifrice povzroči in ohrani bisernobelega zoba, je prijetno parfumiran in napravi usta sveža in zdrava.

ERASMIC SAVON DENTIFRICE
ESD 181-075 THE ERASMIC COMPANY LIMITED, LONDON, ENGLAND

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

se priporoča p. n. občinstvu pri nakupu knjig

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3
(vogal Knafljeve in Šelenburgove ulice)

Iz življenja in sveta

Slika iz bodoče vojne

Tehnika in kemija sta glavno orožje bodoče vojne. Slika kaže poljsko pehoto pri obrambnih vežbah med plinskimi napadi

„Naša usoda je hujša od smrti!“

Štrašna usoda jetnikov na Solovjeskih otokih Zmrznjeni v barakah - Trpinčenje z gladom

Pred kakšnimi osemnajstimi meseci so zadelo finski granicarji, ki so patrolirali po neskončnih, zasneženih močvarah in gozdovih Karelije, na skupino moč, ki so bili vsi razcapani, napol zmrznjeni in komaj zmožni gibanja. Bolj so silili strahovnega nego ljudem. Bili so begunci s Solovjeskih otokov. Ko so zvedeli, da stojiž na finskih tleh, so se nekateri med njimi onesvestili. Granicarji so jih povedli do bližnjega sela Martukule, kjer so izpovedali, da so bili radi svojega političnega delovanja od sovjetskih oblasti obsojeni in deportirani na Solovjeske otoke, pa jim je uspelo pobegniti. Dva tedna so potovali po zaledenih pustinja Karelije, preživljali so se s posušeni jagodami. Se vedno so bili pod vtisom grozot, ki so jih doživljali v solovjeskem peklju, in so prosili finske oblasti, naj jih puste živeti tu.

»Ubijte nas, če hočete,« so vzkliknili opetovano, »a ne pošijite nas tja nazaj, kjer nas čaka hujša usoda od smrti.«

Solovjeski otoki ali Solovki ležijo v Beline morju za skrajnem severu ruske dežele. To deportacijsko ozemlje je nekaj eličnega kakor Francoska Guayana, samo neprimerno grozovitejše. To je po vsej priklji največja kaznilnica na svetu in pred brezprimerno trdoto njene uprave trepeče vsa Rusija.

»Iz groba ne vstane več,« so Solovkov se več ne povrne,« pravi rusko ljudstvo.

Se pred nedavnim je bilo skoraj nemogoče dobiti kakšno zanesljivo informacijo o tej kazenski koloniji. Sovjetski tisk je ne omenja skoraj nikoli, tujih turistov pa ne vabijo tja na ogled. Le poredkoma je dospelo v svet kakšno kratko poročilo o trpljenju, ki ga prestajajo jetniki na teh otokih. Tako so našli včasih na drevesnih debelih, ki so jih sovjeti prodali inozemstvu, napise te in podobne vsebine:

»Rešite nas! Kaznjenci na Solovkih smo živi zakopani!«

Pred kratkim se je nekoliko možem spet posrečilo, da so pobegnili s Solovkov. Skupino, o kateri govorimo v začetku članka, je vodil neki Finec po imenu Achonen. Pozneje ji je sledil V. Siveznikov, bivši častnik rdeče armade, ki so ga poslali na Solovke zaradi »protisovjetskih izjav.« Temu je spet sledil Lotii A. Grube, ki so ga bili boljševiski po krivem obdolžili »kapitalističnega vohunstva.« Nedavno tega sta Finska in sovjetska Rusija radi takšnih beguncev izmenjali zelo ostre note.

Solovki niso samo kaznilnica, to je, kakor rečeno, cela kaznilniška država. Kaznilniške naselbine ali taborišča ne leže samo na otokih, temveč tudi na celini med Kekom in Murmanskom v bližini Arhangelska. Predlansko leto je znašalo skupno številu jetnikov, moč, žena in otrok, okroglo 45.000 oseb, dva begunca ki sta lani v juliju dosegla finska tla, pa sta zagotavljala, da je bilo takrat že do 300.000 jetnikov na Solovkih.

Teh 300.000 jetnikov spada med prave sužnje moderne dobe, med sužnje države. Oni so v prvi vrsti, ki vršijo prisilno delo in ki proizvajajo tisto ceneno blago, s katerim preplavlja Rusija inozemski trg. Ze pred revolucijo so bili Solovski znamenitost, čeprav v nekem povsem drugačnem smislu. Na največjem izmed otokov se je

dvigal namreč velik samostan, do katerega so romali v poletnih mesecih tisoči vernikov iz vse Rusije.

Zima traja na teh otokih povprečno sedem mesecev. Viharji in plavajoče ledene plošče onemogočajo v tem času skoraj vsako zvezo s celino.

Bivši samostan je danes upravni sedež GPU, sovjetske politične policije, in rdeči vojaki stražijo nad jetniki.

Jetniki nimajo dobesedno nobenih človeških pravic in nobenega zakonitega varstva. Avtoriteta jetniške oblasti je neomejena. Poveljnik taborišča ali pa tudi navaden agent GPU, smeta nalagati brezpravnem jetniku vsakršno kazen in ga lahko dasta ustreliti za najmanjši prestop.

Jetniki žive v velikih, nekurjenih lesenjačah brez vsakih sanitarnih varstev. Lesenjače so ponoči tako prenapolnjene, da ni mogoče dihati. Smrad in mraz uničujeta reveže, ki so obsojeni na to življenje, prešestokrat zmrznejo tisti, ki spe ob stenah.

Ob zori morajo jetniki na delo. V zasneženih gozdovih sekajo drevesa, početi pa nakladajo debila na parnike. To je njih glavno delo. In to delo opravljajo dnevno 14 do 20 ur. Če ne zmoroje predpisanega rimo dela, jim zmanjšajo že itak skopo racijo hrane, ki sestoji iz blatu podobnega črnega kruha in pokvarjene ribje juhe. Izmučene in bolne jetnike bijejo stražniki s kopiti pušk ali pa jih tirajo v sami spodnji obleki in ledeni mraz, kjer morajo nesrečni prebiti cele ure. Se hujša je usoda kaznjencev, ki postane dela nezmožen. Spravijo ga v posebno taborišče, kjer umre dobesedno od glada.

Jetnik na teh strašnih otokih ne živi povprečno delj nego tri leta. Vsem je usojena počasna smrt. Legar in druge bolezni so zanje prava milost božja, ker jih spravijo vsaj hitreje in grob.

Najlepša ženska Daljnega vzhoda

Tako Inouje, tajnica nekega višjega budističnega svečnika, je bila izvoljena za japonsko lepoto kraljico

Državljanska vojna na Koreji

Na Koreji je prišlo do ostrih nemirov proti tamošnjim Kitajcem. Domačini so oplenili kitajske trgovine in stanovanja

Kovinske gosli

Stare mojstrske gosli nikakor ne postajajo s časom vedno boljše, kakor običajno mislimo. temveč pride doba, ko začenjajo zaradi popolnega izsušenja lesnih vlaken glasovno propadati. Današnji izdelovalci gosli skušajo na vse načine ustvariti nekaj, kar bi bilo tem goslim v dobi njihovega viška povsem enakovredno, v prvi vrsti pa trajnejše. Uporabljajo v to svrhu najbolj čuden material, n. pr. kovino in steklo.

Tako so izdelali v zadnjem času gosli iz bakrene pločevine, ki imajo v glavnem obliko male Amatijske. Samo vrat, držaj za strune in strop so jim iz običajnega materiala, navzlic temu imajo krasen, poln glas, ki le rahlo zveni po kovini. Važno je pri teh goslih tudi to, da niso odvisne od vremenskih prilik in neprilik, kakor običajne gosli; za poskušnjo so igrali nanje v dežju in mrazu, potem neposredno v topli sobi, razglasili so jih in nato spet normalno uglasili, a pele so vedno enako. Strune zvenijo tudi enako močno, česar pri običajnih goslih ne najdemo. Vendar pa teh gosli strokovnjaki ne priznavajo za koncertne gosli in jim pripisujejo pomen le za jazz-band. V tehničnem oziru pomenjajo vsekakor korak naprej.

Novi papeževi kovanci

Ker je prva serija papeževih kovancev popolnoma pošla, je stavil Vatikan v promet nove kovance, ki imajo po določbah lateranske pogodbe po vsej Italiji isto vrednost kakor italijanski državni denar.

»Kupujte vžgalice pri Napoleonu I.«

Originalen močik praznuje te dni v Berlinu svoj desetletni poslovni jubilej. To je Napoleon I., cesar francoski, ki prodaja v okolici Nollendorfpiazza - vžgalice. Opravljen je vedno v uniformo, ki natančno sliči običajni uniformi velikega Korza, a tudi po obrazu in po postavi mu je presenetljivo podoben, kar podčrtuje še z vestno posnetimi kretnjami francoskega cesarja.

Mož izvira iz izobraženih slojev. Pred desetimi leti je odkril svojo podobnost s slavnim vladarjem, dal si jo je potrditi po mnogih zdravnikih, zgodovinarjih in drugih učenjakih in ker je začel baš v hudo gospodarsko krizo, je to podobnost spretno izkoristil v poslovne namene. Prodaja škatlice žveplenk, ki nosijo napis »Kupujte vžgalice pri Napoleonu I.«, sedaj, ko obhaja desetletnico svojega »podjetja«, pa je prilipil nanje še jubilejno opazko »1921.-1931.«. Posel mu bujno cvete, kajti kupovalci mu radi navržejo še kakšen pridelek čez ceno, poleg tega kupujejo od njega razglednice, ki ga kažejo v vseh pozah kot Napoleona I. On sam trdi, da je na novo porojeni Napoleon I. in je seveda zelo ponosen na to istovetnost. Da-li pa je o tem trdno prepričan, ali se iz reklamnih ozirov samo prepričanega dela, to je skrivnost, ki jo bo bržkone ponesel s seboj v grob.

Čudaška oporoka

V Plymouth je prišel te dni parnik »Carmania« in z njim neka Američanka, ki uživa v Londonu svojevrstno slavo. To je Ga. Grannattova, ki ji oporoka davno umrle tete nalaga dolžnost napraviti vsako leto enkrat vožnjo čez veliko lužo. Sele potem ji izvrševalec oporoke izroči po oporoki določeno letno rento v znesku 100.000 Din. Ga. Grannattova šteje danes 67 let in je bila na takšen način že 25-krat v Evropi. Najbolj sitna pa ji je v oporoki dočleba, da mora svojo rento porabiti kolikor mogoče med vožnjo čez Ocean.

»Penzion smrti«

Smrtni skok nekega Macka skozi podstrešno okno na ulico je že deseti smrtni primer, ki se je v teku osmih let zgodil v nekem detroitskem penzionu, katerega lastnica, madžarsko priseljenko Marijo Verosovo je sedaj policija aretirala. Verosovo so sosedje splošno imenovali »čarovnica«, izkazalo se je pa, da je še kaj drugega. Med njenimi stvarmi so namreč odkrili 75 zavarovalnih polic, ki se glasijo na imena v njenem penzionu umrlih gostov. Mack sam je bil zavarovan za okroglo 200.000 Din. Zdravnik, ki je imel opraviti s petimi izmed umrlih gostov, je menil, da so šli po zaslugi kakšne strupene pijače v boljše življenje; po drugi strani je neumljivo, kako je Verosovi uspelo zavarovati ljudi, ki so bili notorični pijanci in delamrzneži. Najbolj čudna pa je to, da je ameriška policija sedaj, po osmih letih, odredila odkop mrtvecev, da pogleda, ali so bili res zastrupljeni ali ne.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Nova - prosta luka

Usoda pozabljenega otoka, ki se mu obeta srečnejša bodočnost

V bližini Železnih vrat, kjer so nekdanje mejlice druga ob drugi tri države, Srbija, Romunija in Avstro-Ogrska, leži v Donavi neznan otok, tako neznan, da ga najdeš zarisanege le v redkih kartah in da so diplomati vedno pozabljali nanj, ko so sklepali o usodi okoliških ozemelj. To je otok Ada Kaleh. Nekoč je bil turška last in je s svojimi 250 prebivalci to tudi ostal, ko so v mirovni pogodbi v Sv. Stefanu ustvarili napol samostojne kneževine Valaško, Moldavsko in Vzhodno Rumelsko. Diplomati so bili na ta otok pač pozabili in zato ni prešel v last nobene imenovanih kneževin. Zopet so ga pozabili v berlinski mirovni pogodbi 1878., ko so postale kneževine od turškega oblastva povsem neodvisne, toda potem je Turčija vztrajala na tem, da ostane otok njena last in zaradi tega malenkostnega koščka zemlje vendar ni kazalo sklicati kongres še enkrat. Prebivalcem je bilo to prav. Bili so dovolj oddaljeni od države matice, da se jim ni bilo treba brigati zanjo, so-

seščina kopicce drugih držav pa jih je sama po sebi zavajala v zelo dobičkanosen posel. Začeli so na debelo tihotapiti čez Donavo najrazličnejše blago. Ni jim šlo slabo do svetovne vojne, ko je Avstrija zasedia njih otok. Potem in pa pozneje, ko je po vojni pripadel Romuniji, pa so se začeli slabi časi. Bada in glad sta se naselila med ljudi, ki so bili prej vajeni dobrega življenja, neštete prošnje za pomoč so romale v Bukarešto kjer so pa ostajale nerešene. Pred kratkim je sam kralj Karol obiskal zanimivi otočić, ki je do današnjih dni ohranil v celoti svoj mohamedanski značaj, in se je na lastne oči prepričal, da mu prede res huda. Kralj Karol rad zastavi svojo roko potrebnim ljudem v pomoč in tako je te dni izšel uradni komunik, ki proglašja Ada Kaleh za prosto luko. Prebivalci malega otoka so že pričeli s svojimi vošnjaki v sosedne države, kar jim sedaj ni več prepovedano, in pričakovati je z gotovostjo da se bo blagostanje v kratkem naselilo spet med nje.

Dediscina »cesarja Sahare«

Pustolovska zgodba nenavadnega čudaka, ki se je proglasil za cesarja v Afriki

Svet je že pozabil na pustolovščine, zabavne nastope in skrivnostno smrt »cesarja Sahare«, imel bo pa v kratkem še enkrat priliko, da si jih v spominu obnovi, kajti najvišji sodni dvor v Parizu bo sklepal dokončno o razdelitvi njegovega imetja, ki dosega lepo vsoto 100 milijonov frankov.

»Cesar Sahare«, ali s svojim meščanskim imenom Jacques Lebaudy, je bil čudak in grozovit zapraviljivec. Kakšnih 25 let bo tega, ko je končno sprevidel, da mora začeti novo življenje. Nekega večera, naveščen vseh v Parizu, v Trouvilleu in Nici prekokanih noči, naveščen svoje družbe, samega sebe in vsega, je vstal in izjevil:

»Moje ljudstvo me čaka in me zove. Opremil bom ladje in pojdem, da zavladam temu ljudstvu, Mavrom in Berbercem, ki hrepenijo po meni... Grem.«

Vse se mu je smejalo in menilo, da pojde mož preboleti svojo pijanost v posteljo, kakor običajno. Toda ni odšel domov, še isto noč se je odpeljal v Afriko, kjer je hotel postati »cesar«. V njegovem spremstvu je bila lepa Marguerite Delières, njegova prijateljica, s katero je imel otroka, majhno deklico. Razume se, da je prijateljico proglasil za »cesarico«, deklico pa za »princeso«.

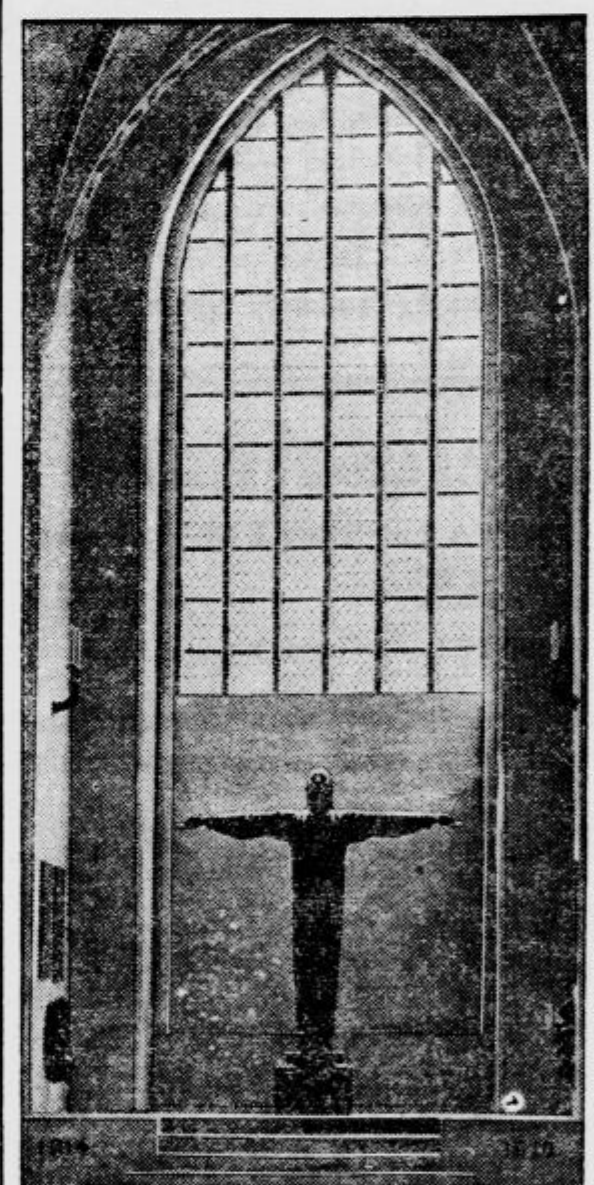
Živel je potem nekaj časa med sahar-skimi Arabci in Tuaregi in je poskušal na vse kriplje, da bi Evropa priznala njegov vladarski naslov. Venomer je pisaril pisma na angleškega kralja, ki ga je imeno-

val »ljubega bratrance«, in še drugače je s svojimi neštivilnimi ekscentričnostmi zabaval Pariz in ves svet.

Cas je minil in mož je izgubil še tisto malo pameti, ki mu je ostala. Naveličal se je »cesarice« in začel izkazovati prav posebno vrsto ljubezni »princesi« - svoji lastni hčerki. Nekega večera, bil je z obema baš v Ameriki, je stopil z nabitim samokresom v sobo hotela, kjer sta obe ženski spali. Ničče ne ve, kaj se je tam godilo, nekoliko minut pozneje so ga našli tam na tleh mrtvega. Obtožili so umora »cesarice«, toda ameriški sodniki so jo oprostili, češ, da je izvršila svoje dejanje v silobranu.

Po ameriških zakonih je veljala Marguerite za Lebaudyjevo polnopravno ženo, ker je bila preživela toliko časa z njim, zato je hotela po njem podedovati njegovo imetje. To imetje je je ležalo v obliki posestva večinoma na Francoskera in ker po francoskih zakonih ni bila priznana za ženo in dedinjo, kakor ni mogla njena hči podedovati kot nezakonca hči ničesar po svojem očetu, sta se za dediča priglasila oba Lebaudyjeva brata, tem bolj, ker ni bil »cesar« ostavil nobene oporoke. Začel se je proces, ki se je vlekel dolgo časa, dokler ni pariško civilno sodišče priznalo pravice podedovanja obema bratom, Marguerito in njeno hčer pa zavrnilo. Obe sta se pritožili na višjo instanco in tako bo v kratkem padla zadnja beseda o teh stvarih, ki so svoječasnno pomenile senzacija za ves svet.

Originalen spomenik

V Nikolajevi cerkvi v Stralsundu so postavili ta spomenik v spomin padlih vojakov.

Ubegli kaznjenci

Pariški listi poročajo, da je dvanaestim kaznjencem iz francoske deportacijske kolonije Guayane uspelo pobegniti na venezuelska tla. Vodila sta dva nevarna vlogilca, Louis Desplats in Marcel Lagarde. Štirinajst dni so romali skozi pragozdove, v večnem boju z vsakovrstnimi zverinami, preden so dosegli obalo. S čolni so nato nadaljevali potovanje proti Venezueli. Na morju jih je zajel vihar, ki jim je prevrnil en čoln. Šest udeležencev je pri tem utonilo, med njimi Desplats, Lagarde pa je z ostalimi srečno dospel do Venezuele - a tu so jih takoj aretirali. Njihovi zagovorniki in sorodniki so sedaj napravili korake pri venezuelskem državnem predsedniku, da bi jih pomilostil.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izbori in najcenejše pri Drago Schwab, Ljubljana

Huda žena

Iz svetovne vojne znano mesto Verdun je postalo pozorišče hude domače vojne. Neki mestni prebivalec si je sklenil pod vplivom poletne vročine obriti brado. Srečno je izvršil ta sklep, a s tem hudo razrežil svojo ženo, ki mu je po povratku domov izjavila, da »ni on noben moč več« in ga tako ostela, da je sklenil revež izvršiti samomor. Res se je vrgel v reko, a mrzla voda ga je takoj ohladila. Skesal se je svoje vnetosti in pričel gasno vpiti, dokler ga niso rešili mimogrede. Stražnik je obupanca pripeljal domov. Huda žena ga je še dokaj prijazno sprejela, a takoj ji je moral objubiti, da si bo zopet pustil rasti brado.

Vsak dan ena

»Ali je dobila št. 15 en prašek?« »Oprostite - ali niste naročili, naj dobim št. 1 petnajst praškov?«

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.
Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Harry Sinclair Dragoš

Seviljski pevec

Lola je samo pokimala z glavo. Nepremično je stala na mestu in napeto čakala, da se pokaže Marija. In res je zagledala med vrati paviljona mlado dekle. To je morala biti Marija Consuelo, a Lola je ni spoznala. Ko jo je bila zadnjikrat videla, je bila veselo in srečno dete, zdaj pa je stala pred njo bleda, skrušena prikazen. Njen pogled je topo blodil po paviljonu. Ko je zagledala Lolo, je vztrepetala in z obupnim vzklikom planila k prednici.

»Moj Bog! Mati božja, usmili se!« je zastokala Lola in se prekržala. »Tudi ona umira!«

»Ne boj se, dete moje,« je prednica tolažila Marijo. »Ta ženska ti ne bo storila ničesar žalega. Povedala mi je zelo nenavadno zgodbo!«

»Juan de Dios te ljubi,« je zmeden izpregovorila Lola. »Samo tebe ljubi — in ti umiraš tu — kakor on umira — in ubila sem vajz jaz nesrečnica!...«

Lola je padla pred dekletom na kolena in bridko zajokala. Predstojnica je objela Marijo, ki se ji je v srce smilila v svoji prepadečnosti in zmedli.

»Ne boj se, Marija,« jo je tolažila. »Treba je, da zveš vso resnico!«

»Vse, vse, kar se je zgodilo v Madridu, je bilo samo podla komedija,« je nadaljevala Lola. »Juan je vse to igral, zato, ker mu je bil tvoj brat vtepel v glavo, da se moraš vrniti v samostan. Rekel mu je bil, da si posvečena Bogu in da človek nima pravice do tebe.«

Lola je za trenutek premočnila in s pogledom vprašala prednico, ali sme nadaljevati.

»Nadaljujte!« ji je velela predstojnica. »Zvedeti mora vso resnico.«

Lofne oči so zasijale od hvaležnosti. Nadejala se je, da jo bo ta izpoved rešila težkega bremena, ki ji je pritiskalo na dušo.

»Vse te dni leži Juan v postelji,« je nadaljevala. »Z nikomer ne govori. Samo zvečer, kadar zazvoni Zdravo Marijo, se vzravna na postelji in šepeče tvoje ime. On trpi — v strašnih mukah umira — in ob njegovi postelji poseda obupan starec, ki mu ne more pomagati. Starec, ki mu je bil Juan edina radost, edino upanje! Marija — Juan bo umrl, če se ti ne vrneš k njemu! Marija, zaklinjam te, usmili se ga!«

Marija je tiho plakala. Ni se upala pogledati redovnice, ki jo je podpirala, da ne bi padla.

»Marija Consuelo,« se je oglasila prednica, »ali se hočeš vrniti k njemu?«

Marija ni razumela predstojničinega vprašanja. Z vso dušo je hrepnela, da bi se vrnila k Juanu, a branila ji je obljuba. Na njenem obrazu se je različno odražal težki boj med ljubeznijo in dolžnostjo. Predstojnici se je zdelo, kakor da bi nevidna roka razpenjala mladenko na križ.

»Če se ne vrneš k njemu, bo umrl,« je jokala Lola.

»In če umre, tudi ti ne boš mogla živeti, jeli?« je dobrohotno vprašala redovnica.

Marija še vedno ni odgovorila.

»Bogu lahko služiš na mnogo načinov,« je nadaljevala redovnica. »On v svoji milosti ne zahteva od svojih otrok ničesar drugega kakor tisto, kar jim nalaga dolžnost...«

»A moja obljuba, častita mati?« je boječe vprašala Marija. »In moj brat?«

»S tvojim bratom bom jaz govorila. To je meni prepusti, dete moje. Kar se pa tiče tvoje obljube — slovesne obljube še nisi storila. Ako res ljubiš tega človeka, te ne bi bili smeli privedi nazaj v samostan. Potem sta tvoj poklic in tvoja dolžnost drugje, ne tukaj.«

Redovnica, ki je živela daleč od sveta, je poznala njegove muke in težave samo po trpljenju drugih ljudi. A moč njenega bistrega presojanja je bila zato tem večja. Ni se ustavljala na pol

poti. Vedela je, kaj ji nalaga dolžnost in hubezen do bližnjega.

»Bog v svoji dobroti ne zahteva, da bi dvoje mladih ljudi umrlo — dvoje ljudi, ki lahko še toliko koristita. Pojdi, dete moje, in moj blagoslov naj te spremlja.«

Dobroten smehljaj je sijal na obrazu stare redovnice, ki je Marija s široko odprtimi očmi strmela vanjo. Iz njene mirnosti in dobrote je zajemala novo moč. In njen blede obraz se je polagoma izpremenil. V očeh ji je zasijal žarek upanja...

»Reci, dete: ali si se odločila?«

»Da, častita mati! K njemu pojdem!« je odgovorila Marija in pobožno sklonila glavo, da bi sprejela blagoslov svoje prednice.

»Prav storiš, dete moje. Ta ženska naj te počaka, če želiš iti z njo.«

»Dovoli mi, da te počakam!« je zaprosila Lola. »Dovoli, da te sama pripeljem k njemu!«

Marija je pokimala z glavo, zakaj dobro je razumela, kolikšna je bila Lolina žrtve zanjo.

Čez pol ure je Marija stopila iz samostana in se vrnila v paviljon po Lolo, ki je tamkaj čakala s predstojnico. Ko je šla mimo kipa Gospe Sedem žalosti, se je Marija prekržala. Sestra Conception je odklenila težka železna vrata; Marija in Lola sta stali v ulici Visokih zidov.

Ko sta prišli do vrat Juanovega stanovanja, je Lola obstala.

»Z Bogom... Bolje je, da greš sama k njemu!« je rekla, komaj skrivaje svojo razburjenost. »Marija — nadejam se, da bosta srečna!«

»Ne jokaj!« jo je tolažila Marija. »Teško si se spokorila za svojo krivdo.«

»Marija — ali bi me hotela — — poljubiti za slovo?« je hito vprašala Lola.

Marija je objela nesrečno dekle in jo poljubila. Lola se je iztrgala iz njenega naročja in odhitela po ulici, ne da bi se ozirala nazaj. Marija je gledala za njo, dokler ni izginila za vogalom. Nato je tiho potrkala na vrata.

Pfaff šivalne stroje za rodbino, obrt in industrijo z večletno garancijo, kupite ugodno tudi na obroke

Pazite pri nakupu šivalnih strojev na najboljšo znamko, in to je Pfaff!

pri torčki **Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 3**

ali v podružnici **Kranj in Novo mesto**

Poduk v vesenju brezplačen!

Poduk v vesenju brezplačen!

LESNA INDUSTRIJA!

Nabavite si moj avtomatični brusilni stroj, ker z istim je lahko vsakdo dober brusac. — Gateržage na stroju brusene se brusijo ravno — zato Vam jih ni treba s pilo ravnati; Istotako so krožne žage po brušenju enako okrogle. Žagali boste hitreje, ker žagine liste zamorete izkoristiti le, če so avtomatično brušeni.

Te stroje izdeluje I. Jugoslovenska delavnica avtomatičnih strojev **F. LONČAR** LJUBLJANA VII, Sp. šiška, Ocolovska cesta 43. 11343

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

prilporeča svoje veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozičkov, razna naj-novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Naj-nižje cene. Cenik franco.

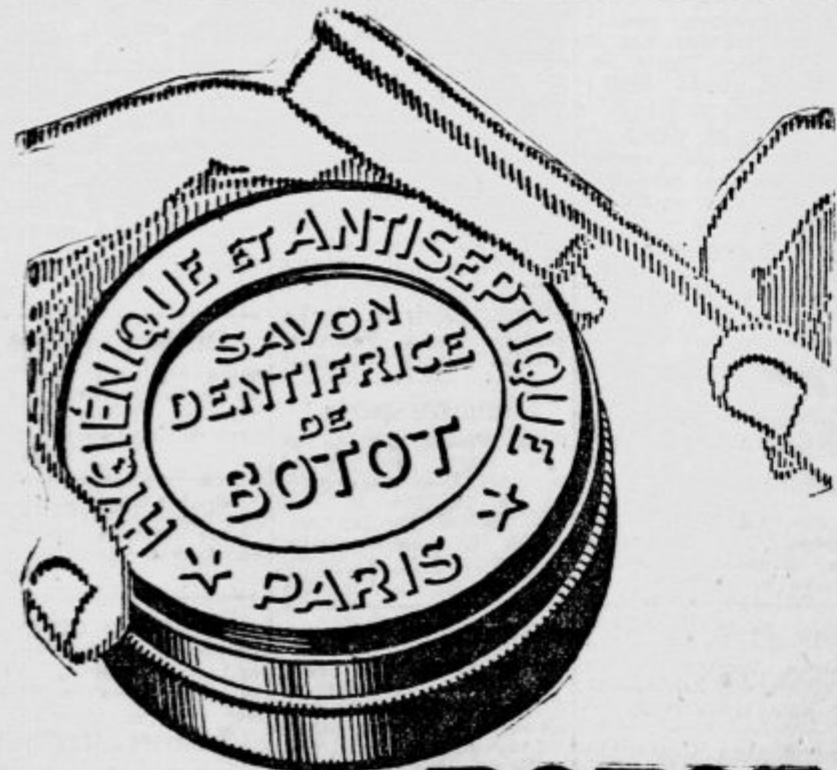
»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Cenjeno občinstvo se opozarja na mojo prvo sprejemnico za barvanje in kemično snaženje

pri krojaču A. PREZELJ, Vošnjakova ulica 4 (prej Cesta na gorjski kolodvor). — V krojačnici se popravljajo vsake vrste snažena in barvana oblačila. 10569

Postrežba točna! Cene solidne!

A. PREZELJ, krojač. A. WAGNER, barvar.

BOTOT

MILO ZA ZOBE v upotrebi ekonomičen praktičen in dolgotrajan

DOBER KVALITET JE PRIHRANEK

Generalno zastopstvo in en gros skladišče Vlado Turk, Ljubljana, Strleška ulica 24. — Telefon 2304.

Poceni in dobro

kupite ure, stativno in srebrnatno pri svetovno znani torčki

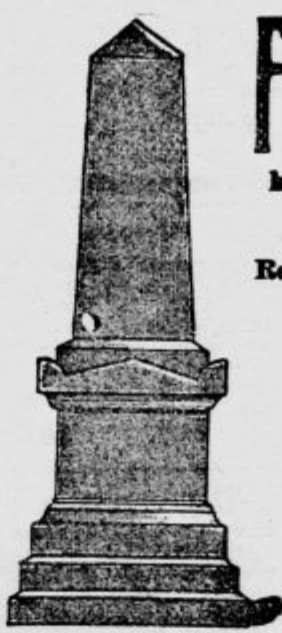
H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur znamk, Glashütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omikro, Iko, Axo, itd. Lastna protokoliрана tovarna ur v Švic. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastoj in poštarine prosto.

Felix Toman

kamnosečki mojster Ljubljana Resljeva cesta št. 30

prilporeča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah 287

LUTZ-OVE PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi samo

Ing. Guzelj

Ljubljana-Šiška Beljaška ulica št. 4. LASTNA LIVARNA IN TOVARNA ZA »EMAJLA« LUTZOVE PEČI za galvanično postelje in izdelavo enajliranih predmetov kakor: hišne številke, občinske in uradne napise itd.

Sprejmejo se zastopniki! Tel. 3252 Lutzove peči 243

Velesojem paviljon »C« Koja 661 — 664.

TVRDKA

J.C. MAYER

LJUBLJANA, Stritarjeva 6

Češke kameninaste cevi CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69

VATA

za odeje in v tablah najboljša in najcenejša. Zahtevajte vzorce in cenik.

TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

Prva specialna mehanična delavnica

za popravila šivalnih strojev, specialnih strojev vseh sistemov, pletilnih in pisalnih strojev. Postrežba točna, delo garantirano in 20% ceneje kakor pri nestrokovnjakih.

EMIL KLOBČAVER, specialni mehanik LJUBLJANA, Sv. Petra 47 264

POZOR!

Izšel sem nov način kemičnega pranja in barvanja vseh vrst oblek in primerno preuredil pralnico in barvalnico v svoji lastni hiši, zato sem v stanu izvrševati pranje in barvanje po najnižjih cenah.

Še'enburgova ulica 4 166 ANTON BOC, Ljubljana Poceni in vendar najboljša je

Vsem, ki trpe...

zaradi bolezni prenašajočih golazni: stenic, ščurkov, podgan, miši itd., sporočamo, da smo svoj postopek pri pokončavanju te golazni izboljšali in pričeli uporabljati naj-novejši članov preparat, da je uspeh razkužitve zagotovljen. Zlasti opozarjamo na to vse hotelske in gostilniške podjetnike. Obrnite se še danes z dopisom na nas, da Vam sporočimo podrobnejše informacije.

OBLASTVENO KONCESIONARANI ZAVOD ZA POKONČAVANJE MRČESA IN GOLAZNI 11409

Ljubljana, Dunajska c. 1a/IV.

PRIPOROČA ZA JESEN SVOJO

BOGATO ZALOGO MANUFAKTURNEGA BLAGA PO NAJNIŽJI CENI

SAMOPRODAJA ČEVLJEV PRIZNANE ZNAMKE F. L. POPPER, CHRUDIN, KAKOR TUDI ČEVLJE ZNAMKE »VIKTORIJA«

Kateri so znatno cenejši in izdelani v isti tovarni

Turisti Lovci Smučarji

vedno bolj zahtevajo samo kvalitetne čevlje. Na višku so danes v kvaliteti in izdelavi

»KARO« gojzerji

Zahtevajte cenik od »KARO« Industr. Maribor, Koroška cesta 19

Za vse večje kraje oddamo zastopstvo ali samoprodajo. Obiskovalcem jesenskega velesoja v Ljubljani prilporečamo za nakup strojev in orodja za poljedelstvo in vsakovrstno obrt kakor tudi za nakup vsakovrstne železine, posode, okovja, peč, stavbnege materiala itd. itd. s bogato zalogo v največji izbiri torčkov

Schneider & Verovšek

v Ljubljani — Dunajska cesta št. 10

Cenjene odjemalce opozarjamo, da na velesojnem prostoru nismo razstavili in da nimamo nobenih provizijskih potnikov, vsled tega smo v prijetnem položaju Vam nuditi vsako v našo stroko spadajoče blago po izrednih in najnižjih cenah.

Blagovollite se na vsak način prej ogledati našo zalogo, prednost potrebno blago drugje kupite. 10724

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sočarja ob smrti naše mame, stare mame, gospe

TEREZIJE AŽMAN

se tem potom vsem prisrčno zahvaljujemo, zlasti smo dolžni zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so pokojnico v tako lepem številu spremili k večnemu počitku. Posebno naj velja zahvala oč. duhovščini, učiteljstvu, požarni bramb. predstojniku sodišča dr. Štularju, srez. knež. ref. inž. Rataju, ravnatelju tov. verig inž. Hinku, ki so s svojo prisotnostjo izkazali zadnjo čast na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakomur Bog plačaj!

Hraše pri Lescah, dne 4. septembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

MEHANIČNA POPRAVILNICA ZA:

PISALNE, RAČUNSKE IN RAZMNOŽEVALNE STROJE, BLAGAJNE, GRAMOFONE IN FOTOAPARATE

SE PRIPOROČA:
LUDV. BARAGA
Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6
TELEFON 12-30

Rabljen zvonec
80-90 kg tehta, na kape...
38749-7

Vinske sode
široko ohranjene kupim...
38103-7

Biljard
rabljen kupim...
38933-7

Pisalno mizo
amerikanske kupim...
38811-7

Poltovornil avto
naslov v oglašnem oddelku...
38565-10

Motorno kolo
AJS 500, sgaraj krmljen...
38307-10

Avto
smarke Essex 6 cilj. HP...
38380-10

Citroen
neposredno Lampret in drag...
38985-10

Majhno prkoliclo
priprave na Maribor, 750...
38674-10

Rabljene avtomobile
Citroen, Daikland, Renault...
38682-10

Motorno kolo
B. K. V., popolnoma...
38988-10

Motorno kolo
Ariel 500 ccm, OHV...
38908-10

Osebnil avto
odprti, štirinastredni...
38594-10

Dieselmotor
na serovo oje, 25 HP...
38143-10

Avto Fiat 509
s 4 sedmimi, zbirne...
38108-10

O M Superba
šestdesetletna, po zelo...
38230-10

Fiat 501
in šestdesetletni OM...
38982-10

Avto Chrysler
sedmi 66 model Fisher...
38344-10

Avto
Essex, 6 cilj. 6 HP...
38953-10

Motorno kolo
Peugeot 350 ccm, blok...
38953-10

Limuzina
Essex Coach, komaj...
38953-10

Motorno kolo
AJS 500, sgaraj krmljen...
38307-10

Avto
smarke Essex 6 cilj. HP...
38380-10

Citroen
neposredno Lampret in drag...
38985-10

Majhno prkoliclo
priprave na Maribor, 750...
38674-10

Rabljene avtomobile
Citroen, Daikland, Renault...
38682-10

Motorno kolo
B. K. V., popolnoma...
38988-10

Motorno kolo
Ariel 500 ccm, OHV...
38908-10

Osebnil avto
odprti, štirinastredni...
38594-10

Dieselmotor
na serovo oje, 25 HP...
38143-10

Avto Fiat 509
s 4 sedmimi, zbirne...
38108-10

O M Superba
šestdesetletna, po zelo...
38230-10

Fiat 501
in šestdesetletni OM...
38982-10

Avto Chrysler
sedmi 66 model Fisher...
38344-10

Pohišto
in serovnega lesa, kompletno...
38970-12

Prodaj:
dobro ohranjene pohišto...
38984-12

Spalnice
in sedega in mehkega lesa...
38238-12

Pohišto
Lepe spalnice 2000 Dtm...
38238-12

Limuzina
Essex Coach, komaj...
38953-10

Motorno kolo
Peugeot 350 ccm, blok...
38953-10

Limuzina
Essex Coach, komaj...
38953-10

Motorno kolo
AJS 500, sgaraj krmljen...
38307-10

Avto
smarke Essex 6 cilj. HP...
38380-10

Citroen
neposredno Lampret in drag...
38985-10

Majhno prkoliclo
priprave na Maribor, 750...
38674-10

Rabljene avtomobile
Citroen, Daikland, Renault...
38682-10

Motorno kolo
B. K. V., popolnoma...
38988-10

Motorno kolo
Ariel 500 ccm, OHV...
38908-10

Osebnil avto
odprti, štirinastredni...
38594-10

Dieselmotor
na serovo oje, 25 HP...
38143-10

Avto Fiat 509
s 4 sedmimi, zbirne...
38108-10

O M Superba
šestdesetletna, po zelo...
38230-10

Fiat 501
in šestdesetletni OM...
38982-10

Avto Chrysler
sedmi 66 model Fisher...
38344-10

Miln
srednje velik razsežnost...
38101-17

Na Strelišče
pod Rožnik...
38108-16

Pristna vina
tor gorke in mirne jedla...
38238-12

Novo portugalko
toči gostilna Tomšič...
38995-18

Kateri gospod
bi bil take plemeniti...
38144-16

Prvovrstna šivilja
lepe družabnice...
38144-16

Družabnica
za graditelj palače...
38971-16

200.000 Din iščem
proti zastavitvi...
38978-16

4000 Din posojila
na Gorenskem...
38984-16

15-20.000 Din
posojila...
38978-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica (co)
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Družabnica
za avtoprevozniko...
38929-16

Vinotoč
all kaj dišnega razsežnost...
38007-19

Brivalco in damski salon
dobro vpojava...
37391-19

Trgovina
s modnimi blagom...
38238-12

Pekarno
dobro izdelo...
38401-19

Lokal
priprava na vrste obrt...
38474-19

Poslovni lokal
na Dunajski cesti...
38905-19

Pekarno
prodajati od oddam...
38628-19

Skladišče
svetlo s prostori...
38192-19

Miekarno
v lepem kraju...
38177-20

Posestvo
obstoječe in 3 jehov...
38982-20

Hišo na Vrhniki
svoje, dvostanovanjsko...
38192-19

Pekarno
v Zagrebu...
38982-20

Pisarno
Tri štirinastredni...
38982-20

Novo hišo
s obdelano zemljo...
38192-19

Dvostanovanjsko hišo
svoje, predam na...
38192-19

Lokale
primerne za dobrega...
38972-19

Gostilno
ki izredno samo...
38908-19

Priložnostni nakup
»Cafe express«...
38917-19

Poslovne lokale
za trgovino...
38983-19

Ulični lokal
s večjo sobo...
38927-19

Pozor, pekli!
Dobro izdelo...
38929-19

Lokal za izkuh
primeren, vrtom...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Posestvo
v najpogostnejšem...
38974-20

Hišo
primerne za trgovino...
38770-20

Enodružinska hišo
all najlepše...
38991-20

Lepo velike hiše
gostilna, mesarja...
38770-20

V trgu na Dolenskem
napredaj hiša...
38793-20

Posestvo
v industrijskem...
38743-20

Miln
na stalni močni...
38628-19

Skladišče
svetlo s prostori...
38192-19

Miekarno
v lepem kraju...
38177-20

Posestvo
obstoječe in 3 jehov...
38982-20

Hišo na Vrhniki
svoje, dvostanovanjsko...
38192-19

Pekarno
v Zagrebu...
38982-20

Pisarno
Tri štirinastredni...
38982-20

Novo hišo
s obdelano zemljo...
38192-19

Dvostanovanjsko hišo
svoje, predam na...
38192-19

Lokale
primerne za dobrega...
38972-19

Gostilno
ki izredno samo...
38908-19

Priložnostni nakup
»Cafe express«...
38917-19

Poslovne lokale
za trgovino...
38983-19

Ulični lokal
s večjo sobo...
38927-19

Pozor, pekli!
Dobro izdelo...
38929-19

Lokal za izkuh
primeren, vrtom...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

Lokal
primeren za frizerske...
38917-19

uvijek prva

prirodna mineralna voda

Hišo, novozidano, eno tri- dva dvostanovna stanovanja, 800 m² vrta, blizu Martinove ceste, 280.000 Din.

Hišo, novozidano, dva dvostanovna stanovanja, 500 m² vrta, blizu Stadijona, 155.000 Din.

Hišo, novozidano, s gostilno, 12 orlovov posestvo, 2 uri od Ljubljane, 120.000 Din.

Kavarno, moderno, novo urejeno, lepa novozidana hiša, veliko semlinjsko, kompleten inventar, v renomiranem letovisku Gorjanskega, 480.000 Din.

Kmečko posestvo, 19 orlovov, zidana s opeklo krita hiša, gospodarska poslopja, pri Rim Toplicah, Din 60.000.

Kmečko posestvo, 52 orlovov, hiša, 4 sobe, hlev na 10 glav živin, polovica vrta in travnikov, celo leto gospodarski celjski okraj, 151.000 Din.

Hišo, priljubeno, 3 sobe, kuhinja, pritliko, 4500 kvadrat metrov semlinjskega vrta, Domanjšah, 70.000 Din.

Večkratno ležebni stavbni hiše 600 do 650 m² Področnik 40 Din.

Krasna parcela 900 m² pri bojnihi, 80.000 Din.

Poleg tega stavnice parcelo blizu glavnega kolodvorca, na Bežigradu, v centru mesta in vseh ostalih predmetnih, v največji izbiri in po naturodnehih cenah 70.000 Din.

Novo hišo s obdelano zemljo, predam v oglašnem oddelku, 38192-19

Lokale primerne za dobrega letovnika, obrat zelo velik, brez konkurence, oddam takoj, Tesno, Majstrova ul. 1, 38972-19

Gostilno ki izredno samo šest steno 80 m² vrta s 1. oktobrom 1931 oddam, Poudarje pod »Dolenjska« na podr. Jutra v Mariboru, 38908-19

Priložnostni nakup »Cafe express« Zagreb, Vlaška ul. 56, peccni predam, 38917-19

Poslovne lokale za trgovino na deloto ali za pisarne se oddajo za oktober Pismene ponudbe pod »Lokale« na oglašnem oddelku, 38983-19

Ulični lokal s večjo sobo v centru (blizu Dalmatinske) — ugodno takoj oddam, Naslov v oglašnem oddelku, 38927-19

Pozor, pekli! Dobro izdelo pekarno v večjem industrijskem traku ob Savi oddam takoj ali na ocl. odd. »Jutra« pod »Trajen« zaščitke, 38929-19

Lokal za izkuh primeren, vrtom in Ljubljani — študni na Ljubljani, Preradomac na 200 m, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

Lokal primeren za frizerske obrt ali kaj ališnega, oddam takoj, Naslov v oglašnem oddelku, 38917-19

BLAGO
vseh vrst nabavite najugodnejše pri
MANUFAKTURU
Novak, Ljubljana
Kongresni trg št. 15
velika izbirna — solidna postrežnja!

Najdelikatnejši okusi

SANA čokolada

Za vse in vsakega

Odjemalcom izven Zagreba

Same kdor v miru izbira, kupi dobro. Ako hitite od prodajalne do prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko pri-meri, da se v stiski in naglici za nekaj odločite, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBERITE BLAGO DOMA!

Ta imate dovolj časa, da si ogledate komad za komadom in vas pri tem nikdo ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni po okusu.

Zahtevajte natorej naše kolekcije tkanin za ženske kostume, plašče in obleke in vi dobiti te kolekcije v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem pa postavite, izberite ono, kar najbolj prija vaši podobi in okusu! Ker nabavljamo blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi kupite torej boljše blago za manj denarja. Za nad pol stoletja postrezamo svoje odjemalce v največje zadovoljstvo.

Največja trgovska in hranska trgovina

Ant. Rud. LEGAT^{OV}
Enoletni
TRGOVSKI TEČAJ
MARIBOR, VRAZOVA UL. 4
Začetek dne 9. sept. 1931

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO SREDSTVO
PROTI REVMATIZMU.
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ BEOGRAD
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah! 6750

Lepota nog

Nogavice in gumbe dajejo nogi vrsto in drže. Izbirajte oblike. Danšnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge. A to se doseže samo s nošenjem gumnatih nogavic. Noga se ne strinja s obnomo so pokrite vse na pale. kakor tudi krone fil. (Krampladern) Nogavice iz čiste ameriške gume brez šiva, tanka, popolnoma prozorna. Dalje lepe vrste noge do kolena Brus šiva. V barvi kože (Fleischfarbe) par 180 Din. Pletene gum nogavice iz najfinjšega trikotja za krone šile do kolena par 190 Din; nogavice čez koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

Pleša
in izpadanje las je največja nesreča za stare in mlade. V 24 urah za slavnim izpadanje las se vedno odpravimo vse prihajajo srbet hrasa in nesreča s „ESPARCETTE“ od dr. Dorraine & Cie. Paris — Lezje brdo osreda voli in soper bejno razli. — Za ureh garandiramo. — Garancija stane 60 Din.

CENTIPOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8
Zabtevajte takoj brezplačno. Ilustrirane cenike!

Lepi beli zobje.

Lepi beli zobje privlačujejo vse poglede. Rumeni zobje so zoperni drugim, oni so trni v očesu in odjemljejo ves čar.

Ako želite, da bodo vaši zobje beli, nepokvarjeni po gnitju in da bodo vaše dišmi bolj čvrste in rdeče, začnite uporabljati **KOLYNOS**! Očarani boste nad doseženimi uspehi. Ni ničesar, kar bi ji nalikovalo. Samo njena antiseptična pena prodre v vsako brazdico in razpoklino.

Ona odstrani s površine zoprne in rumenkasto prevleko, ona nevtralizira kislino in ubija nevarne klice na ustnih, ki izzivljajo gnitje zob. Uporabljajte **KOLYNOS** 10 dni, pa boste to ugotovili in opazili razliko!

Prvovrstno židno in stročno

OPEKO

dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10letno garancijo opekarnarstva. Illovače, Karlovač. — Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

EKONOM
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7
Interesenti zahtevajte cenik!

Grozdie

prvovrstno, iz lastnih ljutomerskih goric, bo razpošiljal čim dozorji, po Din 3.50 za kg franko postaja Središče, bruto za neto, vinogradnik R. KOŠAR, Sv. Bolfenk pri Središču. Naročite takoj! 267

Prostovoljna sodna dražba v št. Vidu nad Ljubljano.

V nedeljo, dne 20. septembra ob dveh popoldne bo na licu mesta v št. Vidu prodana

hiša št. 16 v št. Vidu,
takozvana Fernadova hiša, stoječa sredi vasi ob državni cesti, pripravna zlasti za obrt, in k tej hiši spadajoči vrt z dvema šupama in kozolcem. Vrt se razdeli na

štiri stavbne parcele.

Izklicna cena za hišo je 80.000 Din, za posamezne stavbne parcele pa po 18.000 Din. Kupnina se plača v obrokih. Dražba se vrši v vsakem vremenu.

Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisanim sodišču.

Okrajno sodišče v Ljubljani
odd. VIII., dne 1. septembra 1931. 11338

SANATORIJ V MARIBORU

Gosposka ulica 49 — Telefon 2358

Lastnik in vodja:
primarij dr. Černič, specialist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen s sodobnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapilosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarilno shalac za revmatična in druga boleča vnetja; senterocleanerjem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. — Dnevna oskrba prvi razred 120 Din, drugi razred 80 Din, tretji razred 60 Din.

Patenti CARUELLE
v vseh državah sveta.

Ročna higijenska **sesalka** s trakom

se zamore s pomočjo navadne plošče postaviti na vsak vodnjak do 80 m globocine brez vsakih notranjih instalacij.

... trak iz roburija, kovine, ki ne oksidira. Pretvarja vsak tudi najbolj globok vodnjak v izdaten vir zdrave vode. Ne zamrzne niti ob najhujšem mrazu.

Cene
kompletnih ročnih sesalk za vodnjake naslednjih globocin:

5 met.	Din	3.276.—
10 >	>	4.256.—
15 >	>	5.236.—
20 >	>	6.216.—
30 >	>	7.680.—
40 >	>	8.824.—
80 >	>	13.440.—

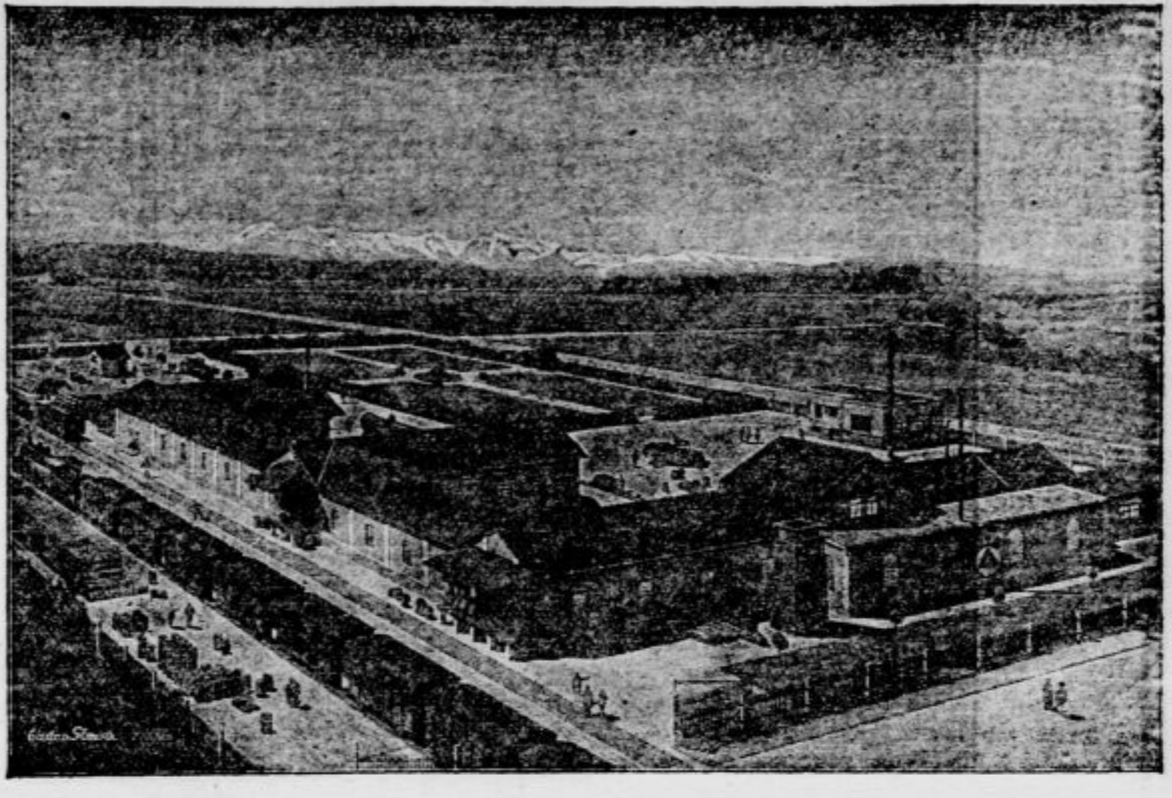
Prospekte pošlje brezplačno glav. zastopnik

J. Jungfleisch
ZAGREB
Mošinskoga ulica 26

Motorne sesalke do 200.000 litrov na uro.

Laneno olje,
laneni firnež,
laneno tropine 38 %
ricinovo olje,
tekstilna in usnjarska olja,
tovotne masti

pločevinaste sode po 60, 120, 205 lit.

proizvaja v prvovrstni kakovosti, po najnižjih dnevnik cenah

Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža

Hrovat & Komp., Ljubljana

Telefon Interurban 20—01, 11316
Brazovci: Hrovatport.

Simmerinški Dieselovi motorji

na bencin, moderna prvovrstna konstrukcija, za vsako uporabo v poljedelstvu, obrti in industriji.

DIESELOVE LOKOMOTIVE NA BENCIN
s prenosom električne sile. Nikako stikalno in stopničasto gonilo. Za vsako kolotečino. Zmogljivost 6—200 HP. Za prevažanje blaga in premikanja.

DIESELOVI DINAMIČNI MOTORJI NA BENCIN
Moderne naprave za neodvisno proizvodnjo svetlobne in električne sile. — Za vsako vrsto toka in napetost.

DIESELOVE MOTORNE SESALKE NA BENCIN
Stabilni in prevozni agregati v vsaki kapaciteti za namakanje in odvod vode.

Zahtevajte brezplačne prospekte od

TOVARNE STROJEV IN VAGONOV, D. D. V SIMMERINGU
(Maschinen- u. Waggonbau-Fabrik, A. G. Wien XI., Simmeringer Hauptstr. 28/29)

Zastopstvo: **INZENJERSKI BIRO JULIO BREITWIESER, Zagreb,**
Vodnikova 11. — Telefon broj 26—89. 1133

Ležalne stole

100, po povprečju 120 Din

Spalne fotelje

potent. divana, otomane, garniture, modroca, postelje, nožne, solone, modirane postelje in tapetirane in-klude tudi najnovije

Rudolf Radovan
tapetnik
Mestni trg št. 12

Ustanovljeno 1852.

RESTAVRACIJA POD „SKALCO“

Centenim obiskovalcem veleljamo se vijudno priporočati

RESTAVRACIJA POD „SKALCO“
MESTNI TRG 11

kjer bodo postreženi s prvovrstno pijačo kakor tudi s domačo, srbsko in dunajsko kuhinjo. — Vsak čas se dobe čevabčiči, različni in druge srbske specialitete. — Vsak dan KONCERT. — Abonent se sprejemajo. — Za obilni obisk se priporočati

11388

JAKOB BRIŠKI, restavrater.

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC
Telefon številka 59, 4, 3, 60

Suknje in obleke
kupite dobro in poceni v tovarni oblek

STERMECKI
Celje št. 20.

IZ TOVARNE DIREKTNO NA TELO TO JE POCENI, NAJ VSI VEDO!

Novi, veliki, ilustrirani cenik in vzorci zastoj!

Teod. Korn
Ljubljana

Pojlanska cesta št. 8 (prej Henrik Korn)

kravec, stavbnik, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelodov; kopalniške in klosetne naprave.

Elektro
instalacije naprave in aparate izvršuje in popravlja dipl. tehnik

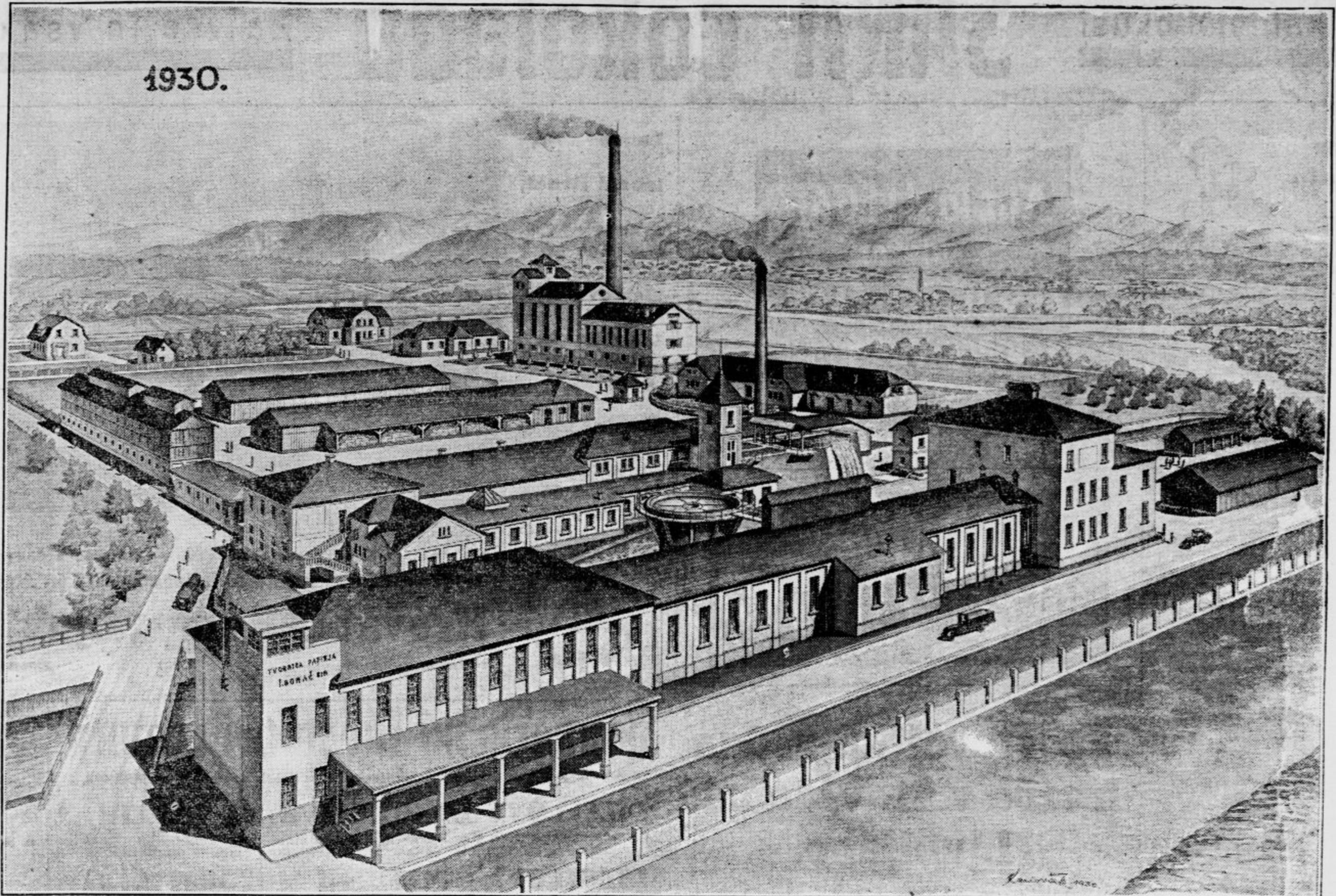
Tone Poljšak
Ljubljana
Aleksandrova 5

Ženske + ne togujte

ako vam trpotna perioda! Ne imajte strahu! Pijte nam samo in mi vam podijemo od 30 Din, za močne vreden in sigurneje uporabljani 178

Periodolin
in tokom ene ure be-ete ročni vsak strbi in strabi! Nikako ras-otarače — kot mnogi tisoč drugih dam, bo ste tudi vi zadovoljni. Otvorljeno in sajam čeno neškodljivo nikdar odgovarjajoče sredstvo za 30 Din, za močne nature in v zastarelih stlačjih močnejši pe-riodolin za 150 in 180 Din. Izključna rasp-šijatelj po laboratorij

W. H. OLXVIDY,
Praga-Vrbovice XIII.
Ruska 12. V.
Pošt. pred. 12.

Tovarna za papir in lepenko na Količevem pri Domžalah

J. BONAČ sin, Ljubljana

Čopova c. 16

Telefon 23-07

Tovarna za papir in lepenko

proizvaja vsakovrstne ovojne papirje, svilaste papirje, papir za kopije, papirne servijete, toaletne papirje slovitih znamk „Sanol“ in „Hermes“, sivo in barvasto lepenko, vsakovrstne kartone, specijelno kromonadomestek i. t. d., i. t. d.

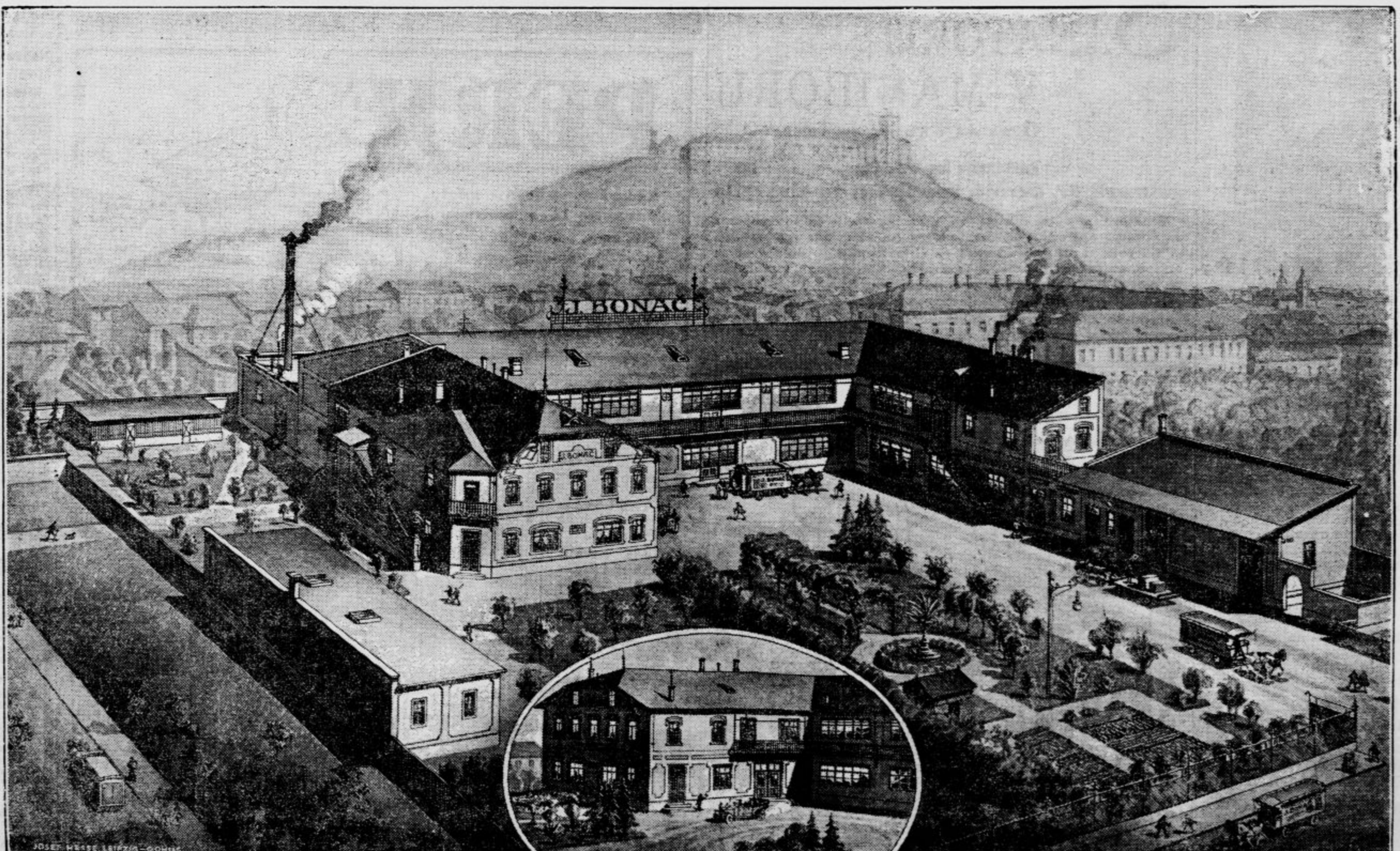

VARSTVENA ZNAMKA

Kartonažna tovarna

izdeluje in nudi vseh vrst kartonske in papirne embalaže, papirne krožnike za pecivo in slaščice, privezne etikete, indianer kapselne, škatle za razno robo, doze za barve, škatle za sir, apotekarske embalaže, vrečice za dišave, za zdravila in praške, podstavke za pivo in vse v to stroko spadajoče izdelke.

Lastne hidravlične in kalorične električne centrale. — Pogonska sila 1200 HP. — Podjetje zaposluje nad 400 nameščencev. — Najmodernejša oprema. **Zadovoljiti odjemalce s prvovrstno izdelavo in odlično kakovostjo blaga je bil vedno prvi in glavni cilj mojega podjetja**

Kartonažna tovarna v Ljubljani